

Valsts akciju sabiedrība
“Latvijas dzelzceļš”

2022. gada pārskats

SATURS

VADĪBAS ZIŅOJUMS	3
FINANŠU PĀRSKATS	14
APVIENOTO IENĀKUMU PĀRSKATS	14
PĀRSKATS PAR FINANŠU STĀVOKLI	15
PAŠU KAPITĀLA IZMAIŅU PĀRSKATS	17
NAUDAS PLŪSMU PĀRSKATS	18
FINANŠU PĀRSKATA PIELIKUMS	20
NEATKARĪGA REVIDENTA ZIŅOJUMS	60

VADĪBAS ZIŅOJUMS

PAR VALSTS AKCIJU SABIEDRĪBAS "LATVIJAS DZELZCEĻŠ" SAIMNIECISKO DARBĪBU 2022. GADĀ

1. VALSTS AKCIJU SABIEDRĪBAS "LATVIJAS DZELZCEĻŠ" RAKSTUROJUMS

Valsts akciju sabiedrība "Latvijas dzelzceļš" (turpmāk tekstā – *Latvijas dzelzceļš* vai *Sabiedrība*) ir viens no lielākajiem uzņēmumiem Latvijā, kas ar savu saimniecisko darbību dod nozīmīgu ieguldījumu valsts tautsaimniecībā, nodrošinot dzelzceļa infrastruktūras izmantošanu pasažieru un kravu pārvadājumiem.

Sabiedrības galvenais uzdevums ir nodrošināt valsts publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras pārvaldīšanu un drošus, augstas kvalitātes un efektīvus dzelzceļa pakalpojumus Latvijas valsts un tautsaimniecības interesēs. *Latvijas dzelzceļa* kā publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītāja īpašumā uz 31.12.2022. ir sliežu ceļu tīkls ar izvērsto garumu 3 180 km, ieskaitot ar tiem tehnoloģiski saistītos staciju ceļus un pievedceļus, kā arī citi infrastruktūras objekti.

Sabiedrība ir "Latvijas dzelzceļš" koncerna (turpmāk tekstā – *Koncerns*) valdošais uzņēmums. *Koncerns* sastāv no valdošā uzņēmuma un sešām atkarīgajām sabiedrībām (līdz 30.12.2022. - septiņām atkarīgajām sabiedrībām (sešās sabiedrībās valdošajam uzņēmumam bija tieša izšķiroša ietekme, bet vienā – netieša izšķiroša ietekme)), kas visas kopā nodrošina klientus ar daudzpusīgiem dzelzceļa nozares pakalpojumiem.

Latvijas dzelzceļš sniedz Dzelzceļa likuma 12.¹ panta pirmajā daļā minēto publiskās lietošanas dzelzceļa minimālā piekļuves pakalpojumu kompleksa un piekļuves publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūrai, kas savieno dzelzceļa infrastruktūru ar apkopes vietām, pakalpojumu, kravas vagonu šķirošanas un komplektēšanas, vagonu tehniskās apkopes un apskates pakalpojumus, elektroenerģijas sadales un tirdzniecības pakalpojumus, nomas pakalpojumus, informācijas tehnoloģiju pakalpojumus, elektronisko sakaru pakalpojumus, kā arī citus pakalpojumus.

SIA "LDZ CARGO" veic vietējos un starptautiskos dzelzceļa kravu pārvadājumus, nodrošina vilces pakalpojumus, kā arī sniedz citus ar dzelzceļa kravu pārvadājumiem saistītos pakalpojumus.

SIA "LDZ ritošā sastāva serviss" veic dzelzceļa ritošā sastāva tehnisko apkopi un remontu, lokomotīvu ekipēšanu un modernizāciju, sniedz lokomotīvu, kā arī sliežu ceļu mašīnu un mehānismu nomas pakalpojumus.

SIA "LDZ Loģistika" sniedz kravu intermodālus ekspedīcijas un loģistikas pakalpojumus, kā arī nodarbojas ar jaunu kravu plūsmu piesaisti un organizē dzelzceļa kravu pārvadājumus starp Eiropas un Āzijas valstīm.

SIA "LDZ apsardze" sniedz dažādu objektu, t.sk. nekustamo īpašumu, dzelzceļa kritiskās infrastruktūras un kravu fiziskās un tehniskās apsardzes pakalpojumus, kā arī veic apsardzes, ugunsdrošības un video novērošanas sistēmu projektēšanu, montēšanu un apkopi. Pakalpojumi tiek sniegti gan juridiskām personām, t.sk. *Koncerna* sabiedrībām, gan privātpersonām.

SIA "LDZ infrastruktūra" līdz 2022. gada 14. oktobrim sniedza sliežu ceļu mašīnu un mehānismu nomas pakalpojumus. Atbilstoši 2022. gada 12. janvāra Ministru kabineta rīkojumam Nr. 13 "Par valsts akciju sabiedrības "Latvijas dzelzceļš" izšķirošās ietekmes un līdzdalības izbeigšanu sabiedrībā ar ierobežotu atbildību "LDZ infrastruktūra" un valsts akciju sabiedrības "Latvijas dzelzceļš" netiešas izšķirošās ietekmes izbeigšanu sabiedrībā ar ierobežotu atbildību "Rīgas Vagonbūves Uzņēmums "Baltija"" un sabiedrības ar ierobežotu atbildību "LDZ ritošā sastāva serviss" līdzdalības un tiešas izšķirošās ietekmes izbeigšanu sabiedrībā ar ierobežotu atbildību "Rīgas Vagonbūves Uzņēmums "Baltija"", 2022. gadā ir uzsākts sabiedrības likvidācijas process, kuru plānots pabeigt 2023. gada sākumā.

AS "LatRailNet" ir dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītāja būtisko funkciju veicēja. Šī sabiedrība pieņem lēmumus par dzelzceļa infrastruktūras jaudas sadali, vilcienu ceļu iedalīšanu, piekļuves maksas aprēķināšanas sistēmu, maksas noteikšanu, novērtēšanu un iekasēšanu, kā arī sadarbojas ar citiem būtisko funkciju veicējiem starptautisko savienojumu jautājumos.

Līdz 30.12.2022. SIA "LDZ ritošā sastāva serviss" piederēja meitas sabiedrība SIA "Rīgas Vagonbūves uzņēmums "Baltija"". Atbilstoši 2022. gada 12. janvāra Ministru kabineta rīkojumam Nr. 13 "Par valsts akciju sabiedrības "Latvijas dzelzceļš" izšķirošās ietekmes un līdzdalības izbeigšanu

sabiedrībā ar ierobežotu atbildību "LDZ infrastruktūra" un valsts akciju sabiedrības "Latvijas dzelzceļš" netiešas izšķirošas ietekmes izbeigšanu sabiedrībā ar ierobežotu atbildību "Rīgas Vagonbūves Uzņēmums "Baltija"" un sabiedrības ar ierobežotu atbildību "LDZ ritošā sastāva serviss" līdzdalības un tiešas izšķirošas ietekmes izbeigšanu sabiedrībā ar ierobežotu atbildību "Rīgas Vagonbūves Uzņēmums "Baltija"" reorganizācijas rezultātā tā ir pievienota SIA "LDZ ritošā sastāva serviss". 30.12.2022. ar Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistra lēmumu komercreģistrā reģistrēts ieraksts par sabiedrības reorganizāciju – apvienošanu, pievienojot to SIA "LDZ ritošā sastāva serviss".

Lai pilnveidotu labas korporatīvās pārvaldības praksi un attīstītu izpratni par sociālo atbildību *Koncernā*, kā arī nostiprinātu ilgtspējīgu un vienlaikus inovatīvu domāšanu tradīcijām bagātajā dzelzceļa nozarē, kopš 2016. gada *Latvijas dzelzceļš* gatavo ilgtspējas pārskatu pēc starptautiski atzītajām Global Reporting Initiative (GRI) vadlīnijām (tagad – GRI standarti). Tāpat *Koncerna* sabiedrības to snieguma ilgtspējas jomā novērtēšanai ik gadu piedalās Korporatīvās ilgtspējas un atbildības institūta organizētajā Ilgtspējas indeksa novērtējumā. Novērtējot *Koncerna* sabiedrību sniegumu ilgtspējīgas attīstības un labas pārvaldības jomā, 2022. gada jūnijā Ilgtspējas indeksa eksperti piešķīra *Latvijas dzelzceļam* zelta kategorijas vērtējumu, bet tā atkarīgajām sabiedrībām šādus vērtējumus: SIA "LDZ CARGO" – Ilgtspējas indeksa platīna kategoriju, SIA "LDZ ritošā sastāva serviss" – zelta kategoriju, bet SIA "LDZ apsardze" un SIA "LDZ Loģistika" – sudraba kategoriju.

Kopš 2012. gada *Sabiedrība* ir iekļauta Finanšu ministrijas Padziļinātās sadarbības programmā, kuras mērķis ir veicināt nodokļu maksātāju un nodokļu administrācijas ciešāku un efektīvāku sadarbību un mazināt administratīvo slogu. *Latvijas dzelzceļš* kā Padziļinātās sadarbības programmas zelta līmeņa dalībnieks saņem tiesību aktos noteiktos atvieglojumus un priekšrocības.

2022. gadā vidējais darbinieku skaits ir 4 037 darbinieki, salīdzinājumā ar 2021. gadu tas ir samazinājies par 489 darbiniekiem. Darbinieku skaits ir samazinājies *Sabiedrības* 2022. gadā mērķtiecīgi īstenoto pasākumu darbinieku skaita un izmaksu optimizācijai rezultātā, veicot funkciju pārskatīšanu un organizatoriskās struktūras izmaiņas.

2022. gadā *Koncerna* vidējais darbinieku skaits ir 6 482 darbinieki, salīdzinājumā ar 2021. gadu tas ir samazinājies par 669 darbiniekiem.

2. SAIMNIECISKĀS DARBĪBAS REZULTĀTI

Būtisks *Latvijas dzelzceļa* darbības rādītājs ir vilcienu nobraukto km skaits, kas ir pamatā infrastruktūras lietošanas maksas aprēķinam un nosaka infrastruktūras nolietojumu.

2022. gadā kopējais vilcienu-km skaits (10 752 tūkst. vilcienu-km, ieskaitot tehnoloģiskos vilcienu-km, bet bez *Latvijas dzelzceļa* pašu vajadzībām veiktajiem vilcienu-km) salīdzinājumā ar 2021. gadu ir palielinājies par 0,7%, no tiem pasažieru pārvadājumos par 4,1%, savukārt vilcienu-km skaitu kravu pārvadājumos ir samazinājies par 3,8%. Pa *Latvijas dzelzceļa* publiskās lietošanas infrastruktūru 2022. gadā kravu pārvadājumos nobraukti 4 463 tūkst. vilcienu-km, pasažieru pārvadājumos nobraukti 6 283 tūkst. vilcienu-km (t.sk. SIA "Gulbenes-Alūksnes bānītis" – 48,1 tūkst. vilcienu-km).

Kravu pārvadājumu apjoms 2022. gadā ir 21 588 tūkst. tonnas, kas ir par 375 tūkst. tonnām jeb 1,7% mazāk nekā 2021. gadā, kad tika pārvadātas 21 963 tūkst. tonnas.

Lielākais īpatsvars kravu pārvadājumos ir importa pārvadājumiem, kas veido 65,2% no kopējiem pārvadājumiem. To apjoms 2022. gadā ir 14 072 tūkst. tonnu, salīdzinājumā ar pagājušo gadu tas ir palielinājies par 4,4%.

2022. gadā būtiskāko pārvadājumu daļu veido akmeņogļu pārvadājumi (22,2%), naftas un naftas produktu pārvadājumi (20,2%) un graudu, graudu pārstrādes produktu, sēkļu un augļu pārvadājumi (20,0%). Minerālmēslu pārvadājumu īpatsvars kopējā pārvadājumu apjomā ir 4,1%, koksnes un tās izstrādājumu pārvadājumu īpatsvars ir 4,5%. Kravu kategorijā "Pārējās kravas" raksturīgākās kravas ir rūdas, kas 2022. gadā pārvadātas 1 979 tūkst. tonnas, ķīmiskās kravas, kas 2022. gadā pārvadātas 716 tūkst. tonnas, un minerālvielas, kas 2022. gadā pārvadātas 652 tūkst. tonnas.

Platsliežu dzelzceļa līnijās 2022. gadā pārvadāti 15 694 tūkst. pasažieri, salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu to skaits ir palielinājies par 40,2%.

2022. gadā *Latvijas dzelzceļš* turpināja darbu pie iepriekšējos gados izvirzītajām prioritātēm – darbības efektivitātes veicināšanas, pārskatot biznesa, organizatoriskos un tehnoloģiskos procesus, lai palielinātu *Koncerna* saimnieciskās darbības efektivitāti un samazinātu izmaksas, kā arī *Koncerna* konkurētspējīgas un ilgtspējīgas darbības nākotnē nodrošināšanas.

Sabiedrībā 2022. gadā ir veikta iekšējo procesu pārskatīšana, tehnoloģisko procesu maiņa ar mērķi panākt izmaksu samazināšanu un efektivitātes paaugstināšanu, kā arī *Sabiedrība* nodrošina Satiksmes ministrijas 09.12.2022. noteikumu Nr. 01-02/60 "Publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītāja finanšu līdzsvara īstenošanas uzraudzības kārtība" izpildi (līdz 05.10.2020. noteikumi Nr.01-02/16 "Publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītāja finanšu līdzsvara īstenošanas uzraudzības kārtība").

Saimniecisko darbību kopš 2020. gada sākuma ievērojami ir traucējusi koronavīrusa COVID-19 izraisītā krīze, kā arī kopš 2022. gada marta - ārējie faktori, kas saistīti ar ģeopolitiskās situācijas izmaiņām un noteiktajām starptautiskajām ekonomiskajām sankcijām pret Krieviju un Baltkrieviju karadarbības Ukrainā rezultātā.

2022. gadā neto apgrozījums ir 153 158 tūkst. EUR, kas ir par 4 552 tūkst. EUR (2,9%) mazāk kā 2021. gadā. 2022. gadā, pamatojoties uz Daudzgaļu līgumā noteiktajām saistībām un pienākumiem, uz ieņēmumiem attiecināts finanšu līdzsvara maksājums 24 359 tūkst. EUR apmērā no valsts budžeta, bet 2021. gadā uz ieņēmumiem tika attiecināts finanšu līdzsvara maksājums 30 664 tūkst. EUR apmērā. Ņemot vērā uz ieņēmumiem attiecinātos finanšu līdzsvara maksājumus šajos periodos no valsts budžeta, neto apgrozījums 2022. gadā salīdzinājumā ar pagājušo gadu faktiski ir pieaudzis par 1 753 tūkst. EUR (1,4%).

2022. gada saimnieciskās darbības rezultāts ir 0. *Latvijas dzelzceļš* valsts normatīvajos aktos noteiktos valsts publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītāja finanšu līdzsvara nodrošināšanai nepieciešamos līdzekļus 24 358 998 EUR apmērā ir atzinis 2022. gada ieņēmumos, vadoties pēc Starptautisko finanšu pārskatu standartu vadlīnijām, un pieprasījis tos segt pēc *Sabiedrības* gada pārskata apstiprināšanas.

Atbilstoši Satiksmes ministrijas 03.02.2022. rīkojumam Nr. 01-03/25 "Par dotāciju VAS "Latvijas dzelzceļš" minimālā piekļuves pakalpojumu kompleksa izmaksu kompensēšanai un apkāpnes vietu uzturēšanai 2022. gadā" un Satiksmes ministrijas 01.12.2022. rīkojumam Nr. 01-03/170 "Par dotāciju VAS "Latvijas dzelzceļš" par valsts publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras izmantošanu dzelzceļa pasažieru pārvadājumiem 2022. gadā" *Latvijas dzelzceļam* ir piešķirts un ieskaitīts valsts budžeta finansējums (dotācija) 30 324 873 EUR: 30 113 757 EUR apmērā pasažieru pārvadājumu segmenta finanšu līdzsvara nodrošināšanai publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītājam un 211 116 EUR par neizmantoto apkāpnes vietu uzturēšanu.

Saskaņā ar Satiksmes ministrijas 31.05.2022. rīkojumu Nr. 01-03/76 "Par daļēju maksājumu VAS "Latvijas dzelzceļš" finanšu līdzsvara nodrošināšanai par 2020. gadu" piešķirts finanšu līdzsvars 3 000 000 EUR un saskaņā ar Satiksmes ministrijas 20.12.2022. rīkojumu Nr. 01-03/189 "Par maksājumu VAS "Latvijas dzelzceļš" finanšu līdzsvara nodrošināšanai par 2020. gadu" piešķirts finanšu līdzsvars 6 503 295 EUR, kopā 2022. gadā ir piešķirti un ieskaitīti 9 503 295 EUR finanšu līdzsvara nodrošināšanai par 2020. gadu.

Saskaņā ar Satiksmes ministrijas 28.12.2022. rīkojumu Nr. 01-03/196 "Par maksājumu VAS "Latvijas dzelzceļš" finanšu līdzsvara nodrošināšanai par 2021. gadu" 2022. gadā kopā ir piešķirti un ieskaitīti 30 664 125 EUR finanšu līdzsvara nodrošināšanai par 2021. gadu.

2022. gadā *Sabiedrības* apgrozāmie līdzekļi pārsniedz tās īstermiņa saistības par 10 400 tūkst. EUR. Kopējās likviditātes rādītājs ir 1,1. Īstermiņa saistībās ir iekļauti nākamo periodu ieņēmumi 19 360 tūkst. EUR, kas saistīti ar ES projektu un valsts budžeta līdzekļu ieguldījumiem dzelzceļa publiskajā infrastruktūrā. Īstermiņa saistībās neiekļaujot nākamo periodu ieņēmumus, kas saistīti ar ES projektu un valsts budžeta līdzekļu ieguldījumiem dzelzceļa publiskajā infrastruktūrā, likviditātes rādītājs sasniedz 1,4. 2022. gada 31. decembrī un 2023. gada sākumā nevienam ilgtermiņa aizņēmumam nav bijušas rādītāju neizpildes.

Saistību īpatsvars bilancē (kopējās saistības pret bilances kopsummu) koeficients uz 31.12.2022. ir 0,55. Saistību apjoma vērtēšanā galvenais kritērijs ir finansiālā riska līmenis. Risku ietekmē aktīvu finansēšanas avoti un veidi: pieaugot aizņemtā kapitāla īpatsvaram bilances pasīvā, pieaug finanšu riska līmenis. Kreditoru saistībās ir iekļauti nākamo periodu ieņēmumi, kas saistīti ar ES projektu un valsts budžeta līdzekļu ieguldījumiem dzelzceļa publiskajā infrastruktūrā. Izslēdzot no kreditoriem ar ES projektu un valsts budžeta līdzekļu ieguldījumiem saistītos nākamo periodu ieņēmumus, saistību īpatsvars bilancē ir 0,19. Izvērtējot finanšu rādītājus, jāņem vērā, ka no Eiropas Kopienas fondiem un valsts saņemto līdzfinansējumu ES investīciju projektiem norāda bilances pasīvā "Nākamo periodu ieņēmumos" un noraksta atbilstoši izveidoto objektu kārtējā gada nolietojuma norakstījumu summu daļām, kuras attiecas uz saņemto finansiālo atbalstu, Apvienoto ienākumu pārskatā "Pārējos ieņēmumos", bet objektu nolietojumu iekļauj postenī "Nolietojums, amortizācijas un vērtības samazinājums".

Neskatoties uz kravu pārvadājumu apjomu samazināšanos, *Sabiedrība* turpināja nodrošināt infrastruktūras un pakalpojumu sniegšanas kvalitāti un atbilstošo drošības līmeni, un kopējais *Latvijas dzelzceļa* kapitālieguldījumu apjoms 2022. gadā ir 19 020 tūkst. EUR, no tiem:

- atjaunošanā ieguldīti 12 139 tūkst. EUR, no tiem
 - kapitālajā remontā 9 997 tūkst. EUR,
 - esošo IT sistēmu atjaunošanā 1 419 tūkst. EUR,
 - pārskata periodā iegādātas tehnoloģiskās iekārtas sliežu ceļu remontam un uzturēšanai, kā arī iekārtas turpmākai informācijas sistēmu un sakaru līdzekļu attīstībai un nemateriālie aktīvi kopumā 723 tūkst. EUR apmērā;
- infrastruktūras attīstībā ieguldīti 6 881 tūkst. EUR, no tiem
 - inovatīvo tehnoloģiju ieviešanā 1 409 tūkst. EUR,
 - pārējā attīstībā 5 472 tūkst. EUR.

Nepabeigtajā celtniecībā iekļauti investīciju projektiem iegādātie materiāli 186 tūkst. EUR apmērā.

3. MĒRĶI UN TURPMĀKĀ ATTĪSTĪBA

Latvijas dzelzceļa stratēģija un rīcības plāns akceptēts ar 05.07.2021. *Latvijas dzelzceļa* valdes lēmumu Nr. VL-34/240 un apstiprināts ar *Latvijas dzelzceļa* padomes 14.07.2021. lēmumu Nr. PA1.2./8-6.

Ar Ministru kabineta 16.06.2021. rīkojumu Nr. 421 *Latvijas dzelzceļa* vispārējais stratēģiskais mērķis ir apstiprināts sekojošā redakcijā - Nodrošināt efektīvu, drošu un ilgtspējīgu dzelzceļa infrastruktūras pārvaldīšanu, piedāvājot arī konkurētspējīgus loģistikas, dzelzceļa ritošā sastāva remonta un apkopes, stratēģiski svarīgu objektu apsardzes pakalpojumus, sekmējot videi draudzīgu dzelzceļa pārvadājumu attīstību.

2021. gadā izstrādāta un ar 01.03.2021. valdes lēmumu Nr. VL-9/95 apstiprināta un 18.03.2021. padomes lēmumu Nr. PA 1.2.13-13 zināšanai pieņemta "VAS "Latvijas dzelzceļš" koncepcija infrastruktūras attīstībai 2021 – 2035", kas ietver patreizējo infrastruktūras un ar to saistīto *Sabiedrības* darbības aspektu aprakstu un ieskicē *Latvijas dzelzceļa* stratēģiskās attīstības vīziju un tās būtiskākos virzienus, kas tieši atainojas izstrādātajā *Latvijas dzelzceļa* vidēja termiņa darbības stratēģijā, uz infrastruktūras attīstību un modernizāciju vērstajos projektos u.c. dokumentos.

Domājot par *Latvijas dzelzceļa* attīstību un konkurētspēju nākotnē, līdz ar regulārajiem kapitālieguldījumiem infrastruktūras kvalitātes un drošības līmeņa uzturēšanā finansiālo iespēju robežās turpinās darbs pie uzsāktā Kohēzijas fonda līdzfinansētā projekta "Rīgas dzelzceļa mezgla posma Sarkandaugava-Mangaļi-Ziemeļblāzma modernizācija" īstenošanas, par kura būvniecību 2019. gadā tika noslēgts līgums. Projekta ietvaros paredzēts paaugstināt caurvedes spēju, izbūvējot otros sliežu ceļus posmā Mangaļi – Ziemeļblāzma, modernizēt signalizācijas sistēmu atbilstoši mūsdienu tehnoloģijām, kā arī paaugstināt drošību, izbūvējot divlīmeņu šķērsojumus gājējiem. 2021. gadā projekta ietvaros pabeigti projektēšanas darbi un uzsākti būvdarbi. 2022. gadā turpinājās būvdarbi. Projekts tiks pabeigts 2023. gadā.

2021. gadā uzsākta Kohēzijas fonda līdzfinansētā projekta "Dzelzceļa pasažieru infrastruktūras modernizācija" īstenošana, kura ietvaros 48 stacijās un pieturas punktos paredzēts izbūvēt paaugstinātās pasažieru platformas, veicinot pasažieru un vilcienu kustības drošību, pasažieru apkalpošanas kvalitāti un ērtības, kā arī samazinot ietekmi uz vidi. 2021. gadā tika noslēgti līgumi par būvdarbu veikšanu. 2022. gadā tika noslēgts līgums par būvuzraudzību. Projekta ietvaros notika projektēšanas darbi, kā arī uzsākti būvdarbi Rīga – Jelgava līnijā. Projekta ietvaros 2022. gadā noslēgts līgums "Vienotās informatīvās apziņošanas un videonovērošanas sistēmu ieviešana" un "Mikroprocesoru centralizācijas sistēmu modifikācija projekta "Dzelzceļa pasažieru infrastruktūras modernizācija" ietvaros", izsludināts iepirkums "Digitālo informatīvo displeju piegāde, uzstādīšana un integrācija".

2022. gada vidū uzsākta vēl divu ES fondu līdzfinansēto projektu īstenošana.

Projekts "Nožogojumu un gājēju pāreju ierīkošana dzelzceļa infrastruktūras objektos", kura ietvaros paredzēta drošības žogu un pāreju būvniecība bīstamākajās vietās, kur ir lielāka dzelzceļa satiksmes intensitāte un gājēju plūsma, kā arī augstāks negadījumu risks, ir noslēgti līgumi par būvdarbiem un būvuzraudzību. 2022. gadā uzsākti projektēšanas darbi. Projekta ietvaros darbus plānots veikt dzelzceļa iecirkņos: Zaslauks – Lāčupe, Brasa – Sarkandaugava – Mangaļi – Ziemeļblāzma, Čiekurkalns – Jugla, Torņakalns – Tīraine, Šķirotavas stacija.

Projekts “Dzelzceļa infrastruktūras modernizācija vilcienu kustības ātruma paaugstināšanai”, kura ietvaros paredzēts palielināt vilcienu kustības ātrumu līdz 140 km/h, veicot modernizācijas darbus Rīga – Aizkraukle un Rīga – Jelgava līnijās, paaugstinot satiksmes drošības līmeni uz dzelzceļa pārbrauktuvēm, kā arī likvidējot vilcienu kustības ātrumu ierobežojošās vietas. 2022. gadā noslēgti līgumi par būvniecību un būvuzraudzību. Uzsākti projektēšanas darbi.

Aktīvs darbs noris arī pie projekta “Sadarbībspējīgas dzelzceļa sistēmas izveide Baltijas valstīs” īstenošanas sadarbībā ar Igaunijas uzņēmumu AS Eesti Raudtee. Projekts tiek īstenots ar Eiropas infrastruktūras savienošanas instrumenta līdzfinansējumu. Projekta mērķis ir nodrošināt minimālo obligāto informācijas apjomu un apmaiņu starp dzelzceļa uzņēmumiem (pārvaldītājiem, infrastruktūras pārvaldītājiem, vagonu īpašniekiem). Projekta risinājumi paredz: (i) telemātikas aplikāciju pasažieriem un kravām ieviešanas iespēju analīzi (likumdošana; biznesa modelis; procesi; sistēmas arhitektūra); (ii) kopējas sistēmas koncepcijas izstrādi; (iii) reāllaika dzelzceļa transporta pārvaldības sistēmas prototipa ieviešanu; (iv) tehnisko specifikāciju izstrādi un sistēmu iegādi/ieviešanu.

Paveikti vairāki sagatavošanās darbi pie Rīgas pilsētas / piepilsētas dzelzceļa elektrificētā tīkla modernizācijas projekta sagatavošanas, kuru plānots īstenot Atveseļošanās un noturības instrumenta ietvaros. Projekta ietvaros kopumā paredzēts uzlabot bezemisiju dzelzceļa infrastruktūru Rīgas mezglā un līnijā Rīga - Tukums, kā arī paplašināt elektrificēto zonu Zasulauks – Bolderāja, nomainot un izbūvējot kontakttīklu, tādējādi nodrošinot nākotnē migrāciju uz 25 kV elektrifikācijas sistēmu, kas salīdzinājumā ar esošo 3.3 kV sistēmu ir daudz efektīvāka un ilgtspējīgāka. Projekta sagatavošanas stadijā 2022. gada 19. maijā tika saņemts no Valsts vides dienesta Paredzētās darbības ietekmes uz vidi sākotnējais izvērtējums, kurā norādīts, ka paredzētai darbībai nav piemērojams ietekmes uz vidi novērtējums. Satiksmes ministrija, noslēdzot līgumu ar Ernst & Young Baltic SIA, pabeigusi darbu pie vienas izmaksu un ieguvumu analīzes izstrādes paredzētajām darbībām saistībā ar kontakttīkla modernizāciju un elektrificētās zonas paplašināšanu un ATD paredzēto projektu par bateriju vilcienu iegādi. *Latvijas dzelzceļš* šobrīd izstrādā iepirkumu dokumentāciju. Projektu plānots pabeigt līdz 2026. gada 1. ceturksnim.

Apzinoties turpmāko gadu izaicinājumus kvalificēta darbaspēka piesaistes jomā, *Latvijas dzelzceļš* ne tikai attīsta *Sabiedrības* Mācību centra piedāvātās tālākizglītības iespējas, bet sadarbībā ar Rīgas Tehnisko universitāti ir piedalījies dzelzceļa jomas studiju kursu izvērtēšanā, kā arī studiju virziena novērtēšanas ekspertu grupas darbā. Studiju programmas “Dzelzceļa inženierija” apguve ļaus ne tikai attīstīt tehnoloģisko kapacitāti *Sabiedrībā* un *Koncernā*, bet nākotnē nodrošinās *Koncernu* ar nepieciešamajiem augsti kvalificētiem speciālistiem.

4. PĒTNIECĪBAS DARBI UN ATTĪSTĪBAS PASĀKUMI

2022. gadā *Sabiedrībā* veikti pētniecības un attīstības darbi 1 342 tūkst. EUR apmērā, no tiem iekšējie izdevumi pētniecības un attīstības darbiem ir 1 327 tūkst. EUR, izdevumi par citām iestādēm, uzņēmumiem, organizācijām pasūtītiem pētniecības un attīstības darbiem – 15 tūkst. EUR. 2021. gadā veikti pētniecības un attīstības darbi 1 621 tūkst. EUR apmērā, no tiem iekšējie izdevumi pētniecībai un attīstībai - 1 610 tūkst. EUR.

5. NEFINANŠU PAZIŅOJUMS

Latvijas dzelzceļš ir viens no valstī lielākajiem darba devējiem, kura darbības nozare un mērogs rada situāciju, kurā uzņēmums kā tiešā tā arī netiešā veidā ietekmē lielu iedzīvotāju skaitu visā Latvijā. Vispirms, tie ir vidēji 4 037 VAS “Latvijas dzelzceļš” darbinieki, kuri strādā *Sabiedrībā* un tādējādi spēj uzturēt savas ģimenes, maksāt nodokļus un sniegt cita veida ieguldījumu tautsaimniecībā. Vēl bez lielā darbinieku skaita *Latvijas dzelzceļa* darbība skar ikvienu iedzīvotāju, kurš izmanto dzelzceļa satiksmi, kā arī tos, kurus dzīvesvieta atrodas dzelzceļa infrastruktūras tuvumā.

Dzelzceļa darbība ir cieši saistīta arī ar vides faktoriem un nozares ietekmi uz iedzīvotāju dzīves kvalitāti. Viens no aktuālajiem jautājumiem ir saistīts ar dzelzceļa satiksmes, jo īpaši kravu satiksmes, radīto troksni un tā ietekmi uz tuvumā dzīvojošo cilvēku veselību un labsajūtu. Lai mazinātu trokšņu un vibrāciju radīto ietekmi, ir izstrādāts un tiek īstenots “VAS “Latvijas dzelzceļš” rīcības plāns trokšņa mazināšanai līdz 2023. gadam, kurā ir definēti uzdevumi un mērķi trokšņa mazināšanai dzelzceļa līnijām ar satiksmes intensitāti lielāku par 30 000 vilcieniem gadā.

Latvijas dzelzceļš ir publiskās dzelzceļa infrastruktūras uzturētājs, kura pienākums ir ne vien rūpēties par dzelzceļa kvalitāti, drošību un attīstību, bet arī saglabāt tās dzelzceļa vēstures liecības, kas stāsta par dzelzceļa nozares vēsturi Latvijā no tās pirmsākumiem. Galvenais dzelzceļa nozares mantojuma glabātājs ir Latvijas dzelzceļa vēstures muzejs.

Latvijas dzelzceļš attiecībās ar darbiniekiem vienmēr ievēro vienlīdzības principus – darba tiesiskajās attiecībās priekšroka netiek dota konkrētās rases, ādas krāsas, dzimuma, vecuma, reliģiskās, politiskās vai citas pārliecības pārstāvim vai atkarībā no personas nacionālās vai sociālās izcelsmes, mantiskā vai ģimenes stāvokļa, seksuālās orientācijas vai citiem apstākļiem. 2022. gada decembrī *Latvijas dzelzceļā* bija nodarbinātas 1 395 sievietes jeb 35,2% no darbinieku kopskaita un 2 570 vīrieši jeb 64,8% no kopskaita. Salīdzinoši lielais *Sabiedrībā* nodarbināto sieviešu skaits nozarē, kas tradicionāli bijusi izteikti vīrišķīga, apliecina, ka *Sabiedrība* nediskriminē darbiniekus pēc to dzimuma, tādējādi mazina stereotipu par dzelzceļu kā vienīgi vīriešiem raksturīgu nozari.

Darbinieki *Latvijas dzelzceļā* netiek diskriminēti tautības dēļ. Lai gan *Sabiedrībā* netiek uzskaitīts konkrēts katrai tautībai piederošo darbinieku skaits, tomēr *Sabiedrībā* strādā dažādu tautību pārstāvji. Kopā ar latviešu tautības darbiniekiem *Sabiedrībā* ir nodarbināti arī krievu, baltkrievu, poļu, ukraiņu, lietuviešu un citu tautību pārstāvji.

“Latvijas dzelzceļš” koncernā spēkā ir Personāla vadības un atalgojuma politika, kas ir saistoša arī *Koncerna* valdošajam uzņēmumam - VAS “Latvijas dzelzceļš”. Politika ir izstrādāta ar mērķi noteikt vienotas personāla vadības, attīstības un atalgojuma vadlīnijas, nostādnes, pamatprincipus, galvenās atbildības un darbības jomas *Koncernā*. Atalgojuma politikas pamatuzdevums ir sekmēt darbinieku motivāciju sasniegt stratēģiskos mērķus, kā arī veicināt ikviena darbinieka iesaistīšanos darba izpildes kvalitātes uzlabošanā. Vienlaikus politikas mērķis ir nodrošināt darbiniekiem atbalstošu un konkurētspējīgu darba samaksu par viņu darbu un ieguldījumu *Koncerna* mērķu sasniegšanā un veicināt darbinieku kompetenču attīstību. *Koncerna* atalgojuma sistēmas pamatprincipi ir: taisnīgums, caurskatāmība, konkurētspēja un atbilstība finanšu iespējām, mērķtiecība, kā arī atbilstība ārējiem tiesību aktiem.

“Latvijas dzelzceļš” koncerna korporatīvās vērtības, kā arī profesionālās rīcības un ētikas principi, nodrošinot, lai tie tiktu vērsti pret korupciju, interešu konflikta situāciju rašanos, prettiesisku iekšējās informācijas izmantošanu un jebkuru citu nelikumīgu un neētisku rīcību, ir noteikti “Latvijas dzelzceļš” koncerna Ētikas kodeksā.

“Latvijas dzelzceļš” koncerna Ētikas kodekss apkopo *Koncerna* valdošā uzņēmuma VAS “Latvijas dzelzceļš” un atkarīgo sabiedrību ar ierobežotu atbildību komercdarbības labās prakses un darbinieku profesionālās ētikas un uzvedības pamatprincipus.

Lai regulētu darbinieku rīcību saskarsmē ar piegādātājiem, sadarbības partneriem, kā arī saistībā ar komandējumu organizēšanu un dāvanu pieņemšanu, kā arī noteiktu darbības, ja radušās aizdomas par iespējami koruptīviem vai krāpšanas gadījumiem, ir spēkā *Koncerna* Krāpšanas novēršanas politika, kura ir cieši saistīta ar valsts normatīvo regulējumu - Ministru kabineta noteikumiem Nr. 630 “Noteikumi par iekšējās kontroles sistēmas pamatprasībām korupcijas un interešu konflikta riska novēršanai publiskas personas institūcijā” un Trauksmes celšanas likumu.

VAS “Latvijas dzelzceļš” viens no stratēģiskajiem mērķiem ir samazināt sadursmēs ar vilcienu traumēto un bojā gājušo skaitu. Tādējādi *Koncerna* Satiksmes drošības politika ir viens no uzņēmuma drošības pārvaldības sistēmas pamatelementiem. Politikas mērķis ir noteikt vienotus satiksmes drošības pārvaldības principus un rīcības virzienus, ievērojot satiksmes drošības jomu reglamentējošo normatīvo aktu prasības, lai nepieļautu nepieņemama riska iestāšanos. Līdzās infrastruktūras drošības uzlabojumiem, viena no iespējām ir sabiedrības informēšana un izglītošana par drošu uzvedību dzelzceļa infrastruktūras tuvumā un sliežu šķērsošanu.

VAS “Latvijas dzelzceļš” ik gadu rīko drošības kampaņas, kuru mērķis ir informēt un izglītēt sabiedrību par drošību dzelzceļa tuvumā. 2022. gadā realizēto Drošības kampaņu bija pamanījuši 71% aptaujāto Latvijas iedzīvotāju. Tāpat “Latvijas dzelzceļš” pārstāvji vada drošības stundas skolās un pirmsskolas mācību iestādēs, kur bērni vecumam atbilstošā veidā tiek apmācīti, kā pareizi un droši uzvesties dzelzceļa tuvumā un vilcienā, kā arī uzzina daudz interesanta par dzelzceļu.

VAS "Latvijas dzelzceļš" vidēja termiņa darbības stratēģijā 2021.-2025. gadam noteiktie nefinanšu mērķi 2022. gadam ir šādi:

STRATĒGISKIE VIRZIENI	DARBĪBAS RĀDĪTĀJI	2022. GADA PLĀNS	2022. GADA IZPILDE
Pārvaldība	Dzelzceļa infrastruktūras pamatdarbības izmaksas uz sliežu ceļu km, tūkst. EUR	59,5	58,0
	Galveno sliežu ceļu izvērttais garums, km	2 216,0	2 213,0
	Nopietnu negadījumu skaits uz miljonu vkm, skaits	1,2	1,4
Mobilitāte	Pasažieru vilcienu iecirkņa vidējais ātrums, km/h	55,0	55,4
	Dzelzceļa pasažieru pārvadājumu īpatsvars no kopējā sabiedriskā transporta pārvadājumu apjoma, %	9,0%	9,7%
	LDZ CARGO tirgus daļa Baltijā, %	24,1%	34,0%
Komerčiālā darbība	Pārvadātās dzelzceļa kravas, izmantojot LDz infrastruktūras tīklu, milj. t	22,8	21,6
	Ilgspējas indekss, līmenis	Zelts	Zelts
Ilgspēja un cilvēkkapitāls	Darbinieku apmierinātības vērtējums, %*	75,0%	-

*par 2022. gadu darbinieku apmierinātības vērtējums veikts 2023. gada februārī, rezultāti vēl nav apkopoti.

Nav sasniegti nefinanšu mērķi, kas saistīti ar kravu apjomu izpildi, jo dažādu ekonomisku, ģeopolitisku procesu rezultātā 2022. gadā turpinājās iepriekšējos gados sākušās kravu pārvadājumu samazināšanās tendences. Kravu pārvadājumu apjoma samazināšanos būtiski ietekmēja starptautiskās sankcijas, kas tika piemērotas Krievijas un Baltkrievijas uzņēmumiem, personām un precēm pēc Krievijas iebrukuma Ukrainā.

Informācija par *Latvijas dzelzceļa* attīstību, darbības rezultātiem un finansiālo stāvokli sniegta iepriekšējos Vadības ziņojuma punktos un gada pārskata pielikumos.

6. INFORMĀCIJA PAR GALVENAJIEM AR KORPORATĪVĀS SOCIĀLĀS ATBILDĪBAS JOMĀM SAISTĪTAJIEM RISKIEM

Satiksmes drošības riski

VAS "Latvijas dzelzceļš" kā publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītājs atbild par dzelzceļa infrastruktūras kontroles un drošības sistēmu vadību un aktīvi vada riskus, kas saistīti ar dzelzceļa satiksmes drošību. VAS "Latvijas dzelzceļš" izveidotā drošības pārvaldības sistēma ir integrēta pārvaldības un pamatdarbības procesos un ietver dzelzceļa infrastruktūras drošas attīstības, uzturēšanas un ekspluatācijas īpašo prasību ievērošanai nepieciešamās procedūras, iekļaujot arī kustības vadības un signalizācijas sistēmas uzturēšanas un ekspluatācijas procedūras, un personāla kompetenču pārvaldību.

Satiksmes drošības stāvokļa uzraudzībai atbilstoši "Latvijas dzelzceļš" koncerna "Satiksmes drošības politikai" ir ieviesta Satiksmes drošības iekšējās uzraudzības sistēma, kas ir periodisks preventīvo pasākumu komplekss. Galvenie sistēmas instrumenti ir satiksmes drošības stāvokļa monitorings, dzelzceļa infrastruktūras apskates, dažādas pārbaudes, tehniskās revīzijas, dzelzceļa speciālistu tehniskās mācības, satiksmes drošības instruktāžas.

Saskaņā ar "Latvijas dzelzceļš" koncerna risku vadības politiku neatkarīgi no atsevišķu risku vērtējumiem un veiktajiem kontroles pasākumiem, lēmumu pieņemšanā Koncernā par prioritāru risku noteikts satiksmes drošības apdraudējums un prioritāri īstenojami satiksmes drošības risku mazināšanas un kontroles pasākumi.

Vides riski

"Latvijas dzelzceļš" koncerna sabiedrības vada riskus, lai nodrošinātu darbības atbilstību ES un nacionālā līmenī pieņemto tiesību aktu prasībām, tajā skaitā, kas attiecas uz klimata kontroli un vidi, un prasību integrēšanu *Latvijas dzelzceļa* darbībā, kā arī globālo klimata prasību nodrošināšanu. Esošā vides risku pārvaldība ietver ārējā regulējuma pārņemšanu "Latvijas dzelzceļš" koncerna vides un energopārvaldības politikā un no tās izrietošajos noteikumos, Vides un energopārvaldības programmā:

- *Koncernā* ir ieviesta sertificēta vides un energopārvaldības sistēma (nepārtraukta nozīmīgo energopatēriņa jomu un ietekmes uz vidi analīze), atbilstoši ISO 50 001:2018 un ISO14 001:2015 standartu prasībām.

- Regulāri tiek nodrošināts vides monitorings (grunts un gruntsūdens, notekūdeņi un lietus ūdeņi, trokšņa līmenis un piesārņojošo vielu emisijas gaisā), ar naftas produktiem piesārņoto, t.sk., vēsturiski piesārņoto, vietu apsekošana, izpēte, sanācijas pasākumi.
- Ir nodrošinātas periodiskas darbinieku apmācības - zināšanu celšanai un pārbaudei, kā arī darbinieku informēšana par uzņēmuma aktualitātēm vides un energopārvaldības jomā.
- Kopīgi ar citiem valsts dienestiem tiek organizētas Civilās aizsardzības un katastrofas novēršanas mācības.
- *Koncernā* tiek veicināta vidi saudzējoša domāšana darbinieku vidū, tādējādi sniedzot pastarpinātu ieguldījumu vides aizsardzībā, kas neattiecas tikai uz saimniecisko darbību.

Darba vides riski

Koncerna sabiedrību pamatdarbības nodrošināšanai darbs notiek tiešā sliežu ceļu tuvumā, t.i. paaugstinātas bīstamības apstākļos un katram darbiniekam ir stingri jāievēro visas darba aizsardzības prasības, tostarp augstas redzamības aizsargapģērba valkāšana un nepārtraukta modrība pār ritošā sastāva pārvietošanos noteiktajā darba zonā. Risku pārvaldība tiek nodrošināta saskaņā ar "Latvijas dzelzceļš" koncerna Darba aizsardzības politiku. *Koncerna* sabiedrības uztur un pilnveido darba aizsardzības sistēmas, tiek veikts regulārs darba vides risku izvērtējums.

Darba aizsardzības nodrošināšanas procesā prioritāte vērsta uz preventīvām darbībām, lai nepieļautu (novērstu) darbinieku drošībai bīstamus un veselībai kaitīgus darba vides riskus. Praktiski, izstrādājot darba aizsardzības instrukcijas, tiek pielietots "Darba aizsardzības instrukcijas satura un struktūras paraugs" (Ministru kabineta 10.08.2010. noteikumu Nr. 749 2. pielikums), kurš sevī ietver drošu darba veikšanas procesu uzsākot darbu, veicot darbu un beidzot darbu, un darba aizsardzības prasības ārkārtas situācijās.

Korupcijas un interešu konflikta riski

"Latvijas dzelzceļš" koncerna sabiedrības savā ikdienas darbā ievēro korupcijas un interešu konflikta novēršanas principus. *Koncernā* tiek īstenota Krāpšanas novēršanas politika, kas veido iekšējās kontroles vidi, lai nodrošinātu krāpšanas, korupcijas un interešu konfliktu novēršanu, trauksmes celšanas sistēmas darbību un ikdienas rīcības atbilstību tiesību aktiem.

"Latvijas dzelzceļš" koncerna Ētikas kodekss nosaka darbinieku profesionālās ētikas un uzvedības pamatprincipus. *Koncerna* sadarbības partneri, parakstot līgumu, apliecina, ka ir iepazinušies ar *Koncerna* mājas lapā www.ldz.lv publicētajiem "Latvijas dzelzceļš" koncerna sadarbības partneru biznesa ētikas pamatprincipiem, atbilst tiem un apņemas arī turpmāk strikti tos ievērot un nodrošināt, ka tos ievēro arī tā darbinieki un ar līguma izpildi saistītie apakšuzņēmēji.

Atbilstības riski

"Latvijas dzelzceļš" koncerna sabiedrības vada riskus un veic nepieciešamos pasākumus darbības atbilstības nodrošināšanai. *Koncernā* tiek īstenota vienota tiesiskā nodrošinājuma politika ar mērķi nodrošināt attiecināmo tiesību normu vienveidīgu un pareizu piemērošanu. *Koncerna* sabiedrību pamatdarbība tiek organizēta ņemot vērā ārējo tiesību aktu, tostarp, starptautisko sankciju regulējuma prasības un to izmaiņas. Atbilstības risku pārvaldībai atbilstoši izmaiņām tiek pārskatīti procesi un aktualizētas esošās iekšējās kontroles.

Reputācijas riski

"Latvijas dzelzceļš" koncerna sabiedrības veic pasākumus reputācijas risku novēršanai un mazināšanai gan tīši vai netīši radītu ārēju notikumu rezultātā, gan iekšējās komunikācijas kļūdas vai darbinieku neatbilstošas rīcības dēļ. Riska pārvaldīšanai ikdienas procesos savlaicīgi tiek identificētas potenciālās komunikācijas tēmas un komunikācijas riski, tiek veikts pastāvīgs mediju, publiskās vides un sabiedrības viedokļa monitorings, nodrošināta komunikācija par *Koncerna* darbību, veicināta sabiedrības informētība un izpratne par *Koncerna* darbības virzieniem un tā aktualitātēm.

7. FILIĀLES UN PĀRSTĀVniecības ĀRVALSTīs

Kopš 2012. gada *Latvijas dzelzceļam* ir pārstāvniecība Krievijas galvaspilsētā Maskavā.

Kopš 2017. gada *Latvijas dzelzceļam* ir pārstāvniecība Baltkrievijas galvaspilsētā Minskā.

2022. gada nogalē ir iesākts darbs, lai 2023. gada laikā pārtrauktu abu šo pārstāvniecību darbību. *Sabiedrībai* nav ārvalstu filiāļu.

8. ĢEOPOLITISKĀ SITUĀCIJA UN TĀS IETEKME UZ SABIEDRĪBAS SPĒJU TURPINĀT DARBĪBU

Ārējie faktori, kas saistīti ar ģeopolitisko situāciju, karu Ukrainā un noteiktajām starptautiskajām ekonomiskajām sankcijām pret Krieviju un Baltkrieviju, kā arī koronavīrusa COVID-19 pandēmijas sekas liecina, ka situācija, kas saistīta ar kravu pārvadājumu apjomiem, nākotnē būtiski neuzlabosies.

Pēc 2022. gada 24. februārī notikušā Krievijas iebrukuma Ukrainā pret Krieviju un Baltkrieviju tiek vērstas plašas ekonomiskās un politiskās sankcijas. Sankcijām bija būtiska ietekme uz *Sabiedrības* darbību, jo bija nepieciešams pārskatīt iekšējos sankciju pārvaldības procesus, kā arī novirzīt papildus resursus sankciju pārbaudēm, veicot gan sadarbības partneru, gan pārvaldāto kravu pārbaudes.

Nemot vērā *Sabiedrības* sadarbību ar Krievijas un Baltkrievijas sadarbības partneriem, kā arī tās darbības specifiku, karadarbība Ukrainā neapšaubāmi atstāja un turpinās atstāt iespaidu uz *Sabiedrības* darbību gan 2023. gadā, gan turpmāk. Līdz šim spēkā esošie ierobežojumi nav radījuši būtiskus tūlītējus zaudējumus *Sabiedrībai*, tomēr ir grūti paredzēt iespējamo papildus sankciju ietekmi uz *Sabiedrības* darbību nākotnē. Ievērojot ar sankcijām saistītos riskus, ir veikti sekojoši pasākumi:

1) Lai mazinātu riskus, kas saistīti ar šobrīd spēkā esošajām sankcijām pret finanšu institūcijām, esam apzinājuši visus *Sabiedrības* klientus un sadarbības partnerus ar norēķinu kontiem sankciju sarakstos iekļautajās finanšu institūcijās, sazinoties ar šiem klientiem un lūdzot mainīt norēķiniem izmantoto banku, pretējā gadījumā pārtraucot sadarbību.

2) Vērtējot riskus, kas saistīti ar būtiski paplašinātiem sektorālo sankciju sarakstiem, *Sabiedrība* pastiprināja kravu pārbaudes procedūras, pastiprināti vērtējot kravu veidus un to atbilstību noteiktajām sektorālajām sankcijām.

3) Visas sankciju sarakstos iekļautās personas ir atspoguļotas *Sabiedrības* uzturētajā informācijas sistēmā (IS) Sankcijas, kas nodrošina visu klientu un sadarbības partneru ikdienas automātisku pārbaudi uz sakrītību ar sankcionēto personu sarakstiem. IS Sankcijas saraksti tiek atjaunoti katru dienu, automātiski sazinoties ar oficiālajām vietnēm, kas uztur ziņas par Latvijas Republikas, Eiropas Savienības, ANO un OFAC sankcijām.

4) 2023. gadā turpinās darbs pie IS Sankcijas pilnveidošanas, kā arī pie sankciju jomas stiprināšanas *Sabiedrībā*, veicot virkni tehnisku uzlabojumu, kā arī izveidojot *Sabiedrības* ietvaros atsevišķu par sankciju pārbaudi atbildīgu Sankciju pārbaudes daļu un pastiprinot informācijas apmaiņu par sankciju pārbaudēm koncerna ietvaros.

Sabiedrības vadība apzinās nenoteiktību, kas saistīta ar turpmāku situācijas attīstību, un arī turpmāk ik dienas sekos līdzi notikumu attīstībai, kā arī to iespējamai ietekmei uz *Sabiedrības* darbību.

Tomēr, neskatoties uz sarežģīto situāciju, *Latvijas dzelzceļa* vadība ir pārliecināta, ka finanšu pārskatu sagatavošanā ir piemērojams darbības turpināšanas princips, kas pamatots ar uzsākto jaunā *Koncerna* biznesa modeļa īstenošanu, krīzes plāna izpildi un organizatorisko un tehnoloģisko procesu pārskatīšanu, kas ir rezultējies un arī turpmāk rezultēsies izmaksu samazināšanā, un nepieciešamā valsts līdzekļu finansējuma saņemšanu par 2022. gadu Daudz gadu līguma "Par VAS "Latvijas dzelzceļš" pārvaldīšanā esošās publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras uzturēšanas un attīstības plānošanu un finansēšanu", kurš ir noslēgts starp VAS "Latvijas dzelzceļš" un Satiksmes ministriju, ietvaros. Turklāt, 2023. gadā turpināsies darbs pie jaunā *Koncerna* biznesa modeļa un *Sabiedrības* vidēja termiņa darbības stratēģijas līdz 2025. gadam īstenošanas. Norit darbs ar Satiksmes ministriju pie jauna līguma par VAS "Latvijas dzelzceļš" pārvaldīšanā esošās publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras uzturēšanas un attīstības plānošanu un finansēšanu sagatavošanas, jo līdz šim spēkā esošais Daudz gadu līgums zaudēja spēku 2022. gada 31. decembrī.

Sabiedrības galvenais uzdevums ir nodrošināt valsts publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras pārvaldīšanu un drošus, augstas kvalitātes un efektīvus dzelzceļa un loģistikas pakalpojumus Latvijas valsts un tautsaimniecības interesēs.

2022. gadā nepieciešamais finanšu līdzsvara nodrošināšanas finansējums atzīts ieņēmumu sastāvā saskaņā ar 20. SGS "Valsts atbalsts" minētajiem atzīšanas principiem. Šie principi nosaka valsts dotācijas atzīšanu tajā brīdī, kad pastāv pamatota pārliecība par nosacījumu, kas saistīti ar dotācijas saņemšanu, izpildi. Turklāt dotācijas, kas attiecas uz izmaksu segšanu, ir atzīstamas tajā

periodā, kad notikušas izmaksas, pie nosacījuma, ka pastāv pamatota pārliecība par dotācijas saņemšanu nākotnē.

Kritēriji, lai *Sabiedrība* saņemtu finanšu līdzsvara maksājumu, ir Daudzgaļu līgumā paredzēto finanšu līdzsvara nosacījumu neizpilde. Ņemot vērā to, ka 2022. gadā *Sabiedrība* neizpildīja Daudzgaļu līgumā paredzētos finanšu līdzsvara nosacījumus, attiecīgi izpildījās kritēriji Daudzgaļu līgumā paredzēto finanšu līdzsvara maksājumu saņemšanai.

Ar mērķi uzskatāmi parādīt finanšu pārskatā kopējo atzīto finanšu līdzsvara maksājumu *Sabiedrības* Apvienoto ienākumu pārskatā tiek uzrādīta papildu kolonna "2022. gada rezultāts pirms finanšu līdzsvara maksājumiem" un kolonna "2021. gada rezultāts pirms finanšu līdzsvara maksājumiem". Šīs informācijas atklāšanu neparedz Starptautisko finanšu pārskatu standartu (SFPS) prasības, un tā sniegta kā papildu rādītājs, ar mērķi izpildīt Daudzgaļu līguma prasības par informācijas atklāšanu finanšu pārskatos attiecībā uz *Sabiedrības* pārskata gada peļņu vai zaudējumiem.

Lai arī pastāv pārliecība par finanšu līdzekļu saņemšanu, pastāv nenoteiktība attiecībā uz *Sabiedrībai* nepieciešamo papildu finanšu līdzekļu saņemšanas laiku. Šī nenoteiktība attiecas gan uz līdzekļiem, lai kompensētu dzelzceļa infrastruktūras uzturēšanas un atjaunošanas izmaksas pilnā apmērā sabiedriskā transporta pakalpojumu nodrošināšanai visa 2023. gada laikā, gan uz līdzekļiem *Latvijas dzelzceļa* finanšu līdzsvara nodrošināšanai.

9. NOTIKUMI PĒC 2022. GADA PĀRSKATA SASTĀDĪŠANAS DATUMA

2023. gada janvārī atbilstoši Ministru kabineta 21.12.2022. rīkojumam Nr. 965 samaksāts nodokļu parāds par atliktajām valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām 11 milj. EUR apmērā, kam 2020. gadā Valsts ieņēmumu dienests piešķīra termiņa pagarinājumu uz trīs gadiem valsts izstrādātā atbalsta mehānisma COVID-19 izraisīto sekū kompensācijai ietvaros.

Papildus jānorāda, ka atbilstoši 2022. gada 12. janvāra Ministru kabineta rīkojumam Nr. 13 "*Par valsts akciju sabiedrības "Latvijas dzelzceļš" izšķirošās ietekmes un līdzdalības izbeigšanu sabiedrībā ar ierobežotu atbildību "LDZ infrastruktūra" un valsts akciju sabiedrības "Latvijas dzelzceļš" netiešas izšķirošās ietekmes izbeigšanu sabiedrībā ar ierobežotu atbildību "Rīgas Vagonbūves Uzņēmums "Baltija"" un sabiedrības ar ierobežotu atbildību "LDZ ritošā sastāva serviss" līdzdalības un tiešas izšķirošās ietekmes izbeigšanu sabiedrībā ar ierobežotu atbildību "Rīgas Vagonbūves Uzņēmums "Baltija""*", 2023. gada sākumā paredzēts izbeigt VAS "Latvijas dzelzceļš" līdzdalību "LDZ infrastruktūra", to likvidējot.

Izņemot augstāk minēto, nav bijuši notikumi, kam būtu būtiska ietekme uz 2022. gada finanšu pārskatos uzrādīto informāciju.

10. FINANŠU REZULTĀTS

Pārskata perioda peļņa vai zaudējumi - rezultāts ir 0 sakarā ar to, ka *Latvijas dzelzceļš* ir atzinis valsts finansējumu normatīvajos aktos noteiktā valsts publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītāja finanšu līdzsvara nodrošināšanai.

11. PAZIŅOJUMS PAR VALDES ATBILDĪBU

Sabiedrības Valde (turpmāk tekstā – *Vadība*) ir atbildīga par *Sabiedrības* finanšu pārskata sagatavošanu.

VAS "Latvijas dzelzceļš" finanšu pārskats no 14. līdz 59. lapai ir sagatavots, pamatojoties uz grāmatvedības ierakstiem un attaisnojuma dokumentiem, un sniedz patiesu un skaidru priekšstatu par *Sabiedrības* finansiālo stāvokli 2022. gada 31. decembrī, tās 2022. gada darbības rezultātiem un naudas plūsmām.

Iepriekš minētais finanšu pārskats ir sagatavots saskaņā ar ES apstiprinātajiem Starptautiskajiem finanšu pārskatu standartiem, balstoties uz uzņēmējdarbības turpināšanas principu. *Sabiedrības* finanšu pārskata sagatavošanas gaitā *Vadības* pieņemtie lēmumi un izdarītie novērtējumi ir bijuši piesardzīgi un pamatoti.

Sabiedrības Vadība ir atbildīga par atbilstošas uzskaites sistēmas nodrošināšanu, *Sabiedrības* aktīvu saglabāšanu, kā arī par krāpšanas un citu *Sabiedrībā* izdarītu pārkāpumu atklāšanu un novēršanu. *Vadība* ir atbildīga par Latvijas Republikas likumdošanas prasību izpildi.

Rīgā, datums skatāms laika zīmogā

Valdes priekšsēdētājs

Valdes locekle

R.Pļavnieks

V.Balode-Andrūsa

Šis dokuments ir elektroniski parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu

FINANŠU PĀRSKATS

APVIENOTO IENĀKUMU PĀRSKATS

PAR 2022. GADU

(EUR)

	PIELIKUMS	2022. GADA REZULTĀTS PIRMS FINANŠU LĪDZSVARA MAKSĀJUMIEM*	2022	2021. GADA REZULTĀTS PIRMS FINANŠU LĪDZSVARA MAKSĀJUMIEM*	2021
Ieņēmumi	4	128 799 299	153 158 297	127 046 379	157 710 504
Pārējie ieņēmumi	5	21 907 521	21 907 521	21 996 547	21 996 547
Pamatdarbības ieņēmumi kopā		150 706 820	175 065 818	149 042 926	179 707 051
Preču, materiālu un pakalpojumu izmaksas	6	(49 220 893)	(49 220 893)	(39 513 080)	(39 513 080)
Personāla izmaksas	7	(78 614 069)	(78 614 069)	(87 930 262)	(87 930 262)
Nolietojums, amortizācija un vērtības samazinājums	8	(51 088 788)	(51 088 788)	(50 099 213)	(50 099 213)
Pārējās izmaksas	9	(2 351 073)	(2 351 073)	(864 069)	(864 069)
Pamatdarbības izmaksas kopā		(181 274 823)	(181 274 823)	(178 406 624)	(178 406 624)
Pamatdarbības peļņa/ (zaudējumi)		(30 568 003)	(6 209 005)	(29 363 698)	1 300 427
Ieņēmumi no līdzdalības		4 545 819	4 545 819	145 070	145 070
<i>radniecīgo sabiedrību kapitālā</i>	10	4 545 819	4 545 819	144 231	144 231
<i>citu sabiedrību kapitālā</i>	11	-	-	839	839
Ieņēmumi no ieguldījumu vērtības samazinājuma korekcijas	18	3 087 425	3 087 425	-	-
Finanšu ieņēmumi	12	372 852	372 852	423 434	423 434
Finanšu izmaksas	12	(1 797 091)	(1 797 091)	(1 868 931)	(1 868 931)
Zaudējumi pirms uzņēmumu ienākuma nodokļa		(24 358 998)	-	(30 664 125)	-
Pārskata gada zaudējumi		(24 358 998)	-	(30 664 125)	-
Pārskata gada zaudējumi un apvienotie ienākumi, kas attiecināmi uz akcionāru		(24 358 998)	-	(30 664 125)	-

* Skaidrojums par papildus ne-SFPS rādītāju pievienošanu sniegts 2.15. pielikumā.

Pielikumi no 20. līdz 59. lapai ir šī finanšu pārskata neatņemama sastāvdaļa.

Rīgā, datums skatāms laika zīmogā

Valdes priekšsēdētājs

R.Pļavnieks

Valdes locekle

V.Balode-Andrūsa

Gada pārskatu sagatavoja VAS "Latvijas dzelzceļš" Finanšu direkcija:
Finanšu direktors

R.Razums

Šis dokuments ir elektroniski parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu

PĀRSKATS PAR FINANŠU STĀVOKLI 2022. GADA 31. DECEMBRĪ

(EUR)

AKTĪVI	PIELIKUMS	31.12.2022.	31.12.2021.
Ilgtermiņa ieguldījumi			
Pamatlīdzekļi	13	518 311 358	536 042 565
Tiesības lietot aktīvus	14	5 189 116	7 497 666
Nemateriālie ieguldījumi	16	2 674 717	962 588
Avansa maksājumi par pamatlīdzekļiem		29 782 267	10 491 828
Līdzdalība meitas sabiedrību kapitālā	17, 18, 19	110 816 648	121 982 718
Aizdevumi radniecīgajām sabiedrībām	21	17 357 499	23 826 503
Pārējie ilgtermiņa finanšu ieguldījumi	22	73 982	84 108
Ilgtermiņa ieguldījumi kopā		684 205 587	700 887 976
Apgrozāmie līdzekļi			
Krājumi	23	3 848 088	4 844 425
Pircēju, pasūtītāju parādi un citi debitori	24	7 046 165	3 752 736
Aizdevumi radniecīgajām sabiedrībām	21	4 158 161	5 516 492
Radniecīgo sabiedrību parādi	39	3 857 869	5 055 985
Uzkrātie ieņēmumi		24 358 998	40 167 420
Nauda un naudas ekvivalenti	25	59 016 340	36 098 259
Apgrozāmie līdzekļi kopā		102 285 621	95 435 317
Aktīvi kopā		786 491 208	796 323 293

(turpinājums nākamajā lapā)

PĀRSKATS PAR FINANŠU STĀVOKLI

2022. GADA 31. DECEMBRĪ (TURPINĀJUMS)

(EUR)

PAŠĪVI	PIELIKUMS	31.12.2022.	31.12.2021.
Pašu kapitāls un saistības			
Pašu kapitāls			
Akciju vai daļu kapitāls (pamatkapitāls)	26	327 621 636	289 142 391
Rezerves un nesadalītā peļņa		23 613 416	62 092 661
Pašu kapitāls kopā		351 235 052	351 235 052
Saistības			
Ilgtermiņa saistības			
Uzkrājumi	27	262 650	250 857
Aizņēmumi no kredītiestādēm	28	66 309 363	90 556 751
Parādi piegādātājiem un darbuzņēmējiem		1 356 010	930 116
Nodokļi un valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas	30	6 824 314	19 437 751
Nomas saistības		3 173 540	5 197 208
Nākamo periodu ieņēmumi	29	265 444 269	250 209 081
Ilgtermiņa saistības kopā		343 370 146	366 581 764
Īstermiņa saistības			
Aizņēmumi no kredītiestādēm	28	24 247 388	30 058 772
Uzkrājumi	27	155 986	776 696
Parādi piegādātājiem, darbuzņēmējiem un pārējie kreditori		26 258 298	17 265 928
Parādi radniecīgām sabiedrībām	39	2 596 083	2 684 701
Nodokļi un valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas	30	16 798 318	5 849 734
Nomas saistības		2 084 739	2 390 272
Nākamo periodu ieņēmumi	29	19 745 198	19 480 374
Īstermiņa saistības kopā		91 886 010	78 506 477
Saistības kopā		435 256 156	445 088 241
Pašu kapitāls un saistības kopā		786 491 208	796 323 293

Pielikumi no 20. līdz 59. lapai ir šī finanšu pārskata neatņemama sastāvdaļa.

Rīgā, datums skatāms laika zīmogā

Valdes priekšsēdētājs

R.Ļavnieks

Valdes locekle

V.Balode-Andrūsa

Gada pārskatu sagatavoja VAS "Latvijas dzelzceļš" Finanšu direkcija:
Finanšu direktors

R.Razums

Šis dokuments ir elektroniski parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu

PAŠU KAPITĀLA IZMAIŅU PĀRSKATS

(EUR)

	PAMATKAPITĀLS	REZERVES	NESADALĪTĀ PEIŅA	PAŠU KAPITĀLS KOPĀ
Par 2021.gadu				
01.01.2021.	289 142 391	38 479 245	23 613 416	351 235 052
Pārskata gada peļņa/ (zaudējumi)	-	-	-	-
31.12.2021.	289 142 391	38 479 245	23 613 416	351 235 052
Par 2022.gadu				
01.01.2022.	289 142 391	38 479 245	23 613 416	351 235 052
Pārskata gada peļņa/ (zaudējumi)	-	-	-	-
Pamatkapitāla palielināšana (26. pielikums)	38 479 245	(38 479 245)	-	-
31.12.2022.	327 621 636	-	23 613 416	351 235 052

Pielikumi no 20. līdz 59. lapai ir šī finanšu pārskata neatņemama sastāvdaļa.

Rīgā, datums skatāms laika zīmogā

Valdes priekšsēdētājs

R.Ļavnieks

Valdes locekle

V.Balode-Andrūsa

Gada pārskatu sagatavoja VAS "Latvijas dzelzceļš" Finanšu direkcija:
Finanšu direktors

R.Razums

Šis dokuments ir elektroniski parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu

NAUDAS PLŪSMU PĀRSKATS

PAR 2022. GADU (PĒC NETIEŠĀS METODES)

(EUR)

	PIELIKUMS	2022	2021
Pamatdarbības naudas plūsma			
Peļņa pirms uzņēmumu ienākuma nodokļa		-	-
Korekcijas:			
Pamatlīdzekļu nolietojums un citas vērtības samazinājuma korekcijas		32 900 501	32 124 655
Nemateriālo ieguldījumu amortizācija un citas vērtības samazinājuma korekcijas	16	503 877	422 414
Peļņa no ārvalstu valūtas kursu svārstībām	5	(28 278)	(167 377)
Ieņēmumi no līdzdalības radniecīgo sabiedrību pamatkapitālā	10; 11	(4 545 819)	(145 070)
Ieņēmumi no ieguldījumu vērtības samazinājuma korekcijas, neto		(3 077 299)	-
Pārējie procentu ieņēmumi un tamlīdzīgi ieņēmumi	12	(372 852)	(423 434)
Procentu maksājumi un tamlīdzīgas izmaksas	12	1 797 091	1 868 931
Peļņa pirms apgrozāmo līdzekļu un īstermiņa kreditoru atlikumu izmaiņu ietekmes korekcijām		27 177 221	33 680 119
Korekcijas:			
Nākamo periodu izdevumu un debitoru parādu atlikumu samazinājums/ (pieaugums)		13 587 442	(29 986 754)
Krājumu atlikumu samazinājums		1 136 586	1 591 697
Piegādātājiem, darbuzņēmējiem un pārējiem kreditoriem maksājamo parādu atlikumu pieaugums		3 285 264	7 191 856
Bruto pamatdarbības naudas plūsma		45 186 513	12 476 918
Izdevumi procentu maksājumiem		(1 676 065)	(1 895 422)
Pamatdarbības neto naudas plūsma		43 510 448	10 581 496
Ieguldīšanas darbības naudas plūsma			
Naudas līdzekļi, kas saņemti radniecīgas sabiedrības likvidācijas rezultātā		4 884 491	-
Pamatlīdzekļu un nemateriālo ieguldījumu iegāde		(37 442 007)	(15 048 454)
Ieņēmumi no pamatlīdzekļu un nemateriālo ieguldījumu pārdošanas		1 650 840	796 237
Saņemtās subsīdijas vai dotācijas	29	30 098 034	6 178 653
Ieņēmumi no aizdevumu atmaksas	21	8 026 408	14 426 025
Saņemtie procenti		301 410	429 518
Saņemtās dividendes	10; 11	4 545 819	145 070
Ieguldīšanas darbības neto naudas plūsma		12 064 995	6 927 049

(turpinājums nākamajā lapā)

NAUDAS PLŪSMU PĀRSKATS PAR 2022. GADU (TURPINĀJUMS)

	PIELIKUMS	2022	(EUR) 2021
Finansēšanas darbības naudas plūsma			
Saņemtie aizņēmumi	28	-	10 540 322
Izdevumi aizņēmumu atmaksāšanai	28	(30 058 772)	(48 753 099)
Izdevumi nomāto pamatlīdzekļu izpirkumam		(2 647 069)	(2 660 638)
Finansēšanas darbības neto naudas plūsma		(32 705 841)	(40 873 415)
Valūtas kursu svārstību rezultāts		48 479	161 398
Naudas un tās ekvivalentu izmaiņas pārskata gadā		22 918 081	(23 203 472)
Naudas un tās ekvivalentu atlikums pārskata gada sākumā		36 098 259	59 301 731
Naudas un tās ekvivalentu atlikums pārskata gada beigās	25	59 016 340	36 098 259

Pielikumi no 20. līdz 59. lapai ir šī finanšu pārskata neatņemama sastāvdaļa.

Rīgā, datums skatāms laika zīmogā

Valdes priekšsēdētājs

R.Plavnieks

Valdes locekle

V.Balode-Andrūsa

Gada pārskatu sagatavoja VAS "Latvijas dzelzceļš" Finanšu direkcija:
Finanšu direktors

R.Razums

Šis dokuments ir elektroniski parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu

FINANŠU PĀRSKATA PIELIKUMS

1. VISPĀRĪGĀ INFORMĀCIJA PAR SABIEDRĪBU

Sabiedrības nosaukums	LATVIJAS DZELZCEĻŠ
Sabiedrības juridiskais statuss	Valsts akciju sabiedrība
Adrese	Gogoļa iela 3, Rīga, LV-1547
Vienotais reģistrācijas numurs	40003032065
Reģistrācijas datums Uzņēmumu reģistrā	01.10.1991.
Reģistrācijas datums Komercreģistrā	10.09.2004.
Reģistrācijas vieta	Rīga
Komersanta reģistrācijas apliecības izdošanas datums	10.09.2014.
Pamatdarbības veids (NACE 2. red.)	42.12 Dzelzceļu un metro būvniecība 52.21 Sauszemes transporta palīgdarbības
Akcionārs	Latvijas Republika (100%)
Kapitāla daļu turētājs	Latvijas Republikas Satiksmes ministrija Gogoļa iela 3, Rīga, LV-1743
Pārraudzības institūcija	Sabiedrības padome
Padome	Jānis LANGE, padomes priekšsēdētājs Andris LIEPIŅŠ, padomes priekšsēdētāja vietnieks Reinis CEPLIS, padomes loceklis Andris MALDUPS, padomes loceklis līdz 13.01.2023. Juris KAĻEŅUKS, padomes loceklis no 02.02.2022. līdz 13.01.2023.
Valde	Rinalds PĻAVNIEKS, valdes loceklis, valdes priekšsēdētājs no 10.02.2023. Vita BALODE-ANDRŪSA, valdes locekle Māris KLEINBERGS, valdes priekšsēdētājs līdz 09.02.2023. Ēriks ŠMUKSTS, valdes loceklis līdz 14.01.2022.
Revidenta nosaukums, adrese un atbildīgais zvērinātais revidents	SIA "PricewaterhouseCoopers" vienotais reģ. Nr. 40003142793 LZRA komercsabiedrības licence Nr. 5 Kr.Valdemāra iela 21-21 Rīga, LV-1010 Latvija Atbildīgā zvērinātā revidente Ilandra Lejiņa Sertifikāts Nr. 168
Pārskata gads	2022. gada 1. janvāris – 2022. gada 31. decembris

2. GRĀMATVEDĪBAS UZSKAITES UN NOVĒRTĒŠANAS PRINCIPI

Finanšu pārskats atspoguļo *Latvijas dzelzceļa* kā atsevišķa uzņēmuma finanšu stāvokli. *Koncerna* (valsts akciju sabiedrības “Latvijas dzelzceļš” un tās meitas sabiedrību) finanšu stāvoklis ir atspoguļots konsolidētajā finanšu pārskatā.

Finanšu pārskats aptver laika periodu no 2022. gada 1. janvāra līdz 31. decembrim. Finanšu pārskatu apstiprina akcionāru sapulce, kuru sasauca *Latvijas dzelzceļa* Valde pēc revidenta atzinuma un padomes ziņojuma saņemšanas.

2.1. GRĀMATVEDĪBAS UZSKAITES UN NOVĒRTĒŠANAS PRINCIPI

Šis finanšu pārskats ir sagatavots saskaņā ar ES apstiprinātajiem Starptautiskajiem finanšu pārskatu standartiem (SFPS). Ņemot vērā ES apstiprināšanas procedūru, šajā pielikumā ir atspoguļoti arī standarti un interpretācijas, kas nav apstiprināti piemērošanai ES, jo šiem standartiem un interpretācijām var būt ietekme uz Sabiedrības finanšu pārskatiem nākamajos periodos, ja tie tiek apstiprināti.

Finanšu pārskats ir sagatavots, balstoties uz sākotnējo izmaksu uzskaites metodi un uzņēmējdarbības turpināšanas principu.

Starptautiskie finanšu pārskatu standarti prasa *Sabiedrības Vadībai* piemērot tādus pieņēmumus un spriedumus, sagatavojot finanšu pārskatus, kas ietekmē aktīvu un saistību vērtības, kā arī pārskata datumā atklājamo informāciju, kā arī pārskata periodā atzīto ieņēmumu un izdevumu summas. Faktiskie rezultāti var atšķirties no šīm aplēsēm. Jomas, kas prasa nozīmīgu vai sarežģītu pieņēmumu izdarīšanu, vai jomas, kur izdarītie pieņēmumi un aplēses ir nozīmīgas finanšu pārskatu kontekstā, ir atklātas 3. pielikumā.

Pārskata gadā nav stājušies spēkā Starptautiskie finanšu pārskatu standarti, to grozījumi un to interpretāciju grozījumi, kuru ieviešanai bija būtiska ietekme uz *Sabiedrības* darbību. Pārskata gadā ar 2022. gada 1. janvāri ir stājušies spēkā un ir apstiprināti lietošanai ES sekojoši standartu grozījumi:

- *Ienākumi pirms paredzētās pamatlīdzekļu izmantošanas, Apgrūtinātie līgumi – līguma izpildes izmaksas, Atsauce uz SFPS Konceptuālo ietvaru – 16. SGS, 37. SGS un 3. SFPS šaura apjoma grozījumi un 2018. – 2020. Ikgadējie SFPS uzlabojumi – grozījumi 1. SFPS, 9. SFPS, 16. SFPS un 41. SGS* (spēkā pārskata periodiem, kas sākas 2022. gada 1. janvārī vai vēlāk).
- *Grozījumi 16. SFPS – Nomas līgumu koncesijas kas saistītas ar COVID-19* (spēkā pārskata periodiem, kas sākas 2021. gada 1. aprīlī vai vēlāk). Grozījumi paredz nomniekiem (bet ne iznomātājiem) iespēju izmantot atbrīvojumu no standarta prasības novērtēt, vai ar COVID-19 saistītas koncesijas ir nomas līguma modifikācija.

Ar 2023. gada 1. janvāri vai vēlāk stāsies spēkā sekojoši standartu grozījumi vai interpretācijas, kuri varētu ietekmēt *Sabiedrības* finanšu pārskatus un kuru ietekmi *Sabiedrības Vadība* pašlaik novērtē, tomēr sākotnējās aplēses liecina, ka tā nebūs būtiska:

- *17. SFPS Apdrošināšanas līgumi* (spēkā pārskata periodiem, kas sākas 2023. gada 1. janvārī vai vēlāk, nav apstiprināti lietošanai ES);
- *Grozījumi 1. SGS – Īstermiņa un ilgtermiņa saistību klasifikācija* (spēkā pārskata periodiem, kas sākas 2022. gada 1. janvārī vai vēlāk, nav apstiprināti lietošanai ES);
- *Grozījumi 1. SGS un 2. SFPS prakses paziņojums: Grāmatvedības politiku atklāšana* (spēkā pārskata periodiem, kas sākas 2023. gada 1. janvārī vai vēlāk). 1. SGS tika grozīts, lai pieprasītu uzņēmumiem atklāt informāciju par būtiskām grāmatvedības politikām, nevis nozīmīgas grāmatvedības politikas. Papildus tika grozīts arī SFPS 2. prakses paziņojums “Būtiskuma spriedumu pieņemšana”, lai sniegtu norādījumus par to, kā piemērot būtiskuma jēdzienu grāmatvedības politikas informācijas atklāšanai.
- *Grozījumi 8. SGS: Grāmatvedības aplēšu definīcija* (spēkā pārskata periodiem, kas sākas 2023. gada 1. janvārī vai vēlāk). Grozījumi 8. SGS precizēja, kā uzņēmumiem ir jānošķir grāmatvedības politikas izmaiņas no izmaiņām grāmatvedības aplēsēs.
- *Grozījumi 16. SFPS – Noma: Nomas saistības pārdošanas un saņemšanas atpakaļnomā darījumos* (spēkā pārskata periodiem, kas sākas 2024. gada 1. janvārī vai vēlāk, nav apstiprināti lietošanai ES).

Sabiedrības Vadība ir veikusi citu standartu un interpretāciju, kas stāties spēkā, sākot ar 2023. gada 1. janvāri, ietekmes novērtējumu un nesagaida to būtisku ietekmi uz *Sabiedrības* finanšu pārskatiem.

2.2. ĀRVALSTU VALŪTAS PĀRVĒRTĒŠANA

Uzskaites un pārskatu valūta

Finanšu pārskatu posteņi tiek uzskaitīti tās ekonomiskās vides valūtā, kurā *Sabiedrība* darbojas (uzskaites valūta). Finanšu pārskatu posteņi ir uzrādīti Latvijas Republikas oficiālajā valūtā *euro* (EUR), kas ir *Sabiedrības* pārskatu valūta.

Darījumi un atlikumi ārvalstu valūtās

Visi darījumi ārvalstu valūtā tiek pārrēķināti EUR pēc darījuma dienas sākumā spēkā esošā Eiropas Centrālās bankas publicētā EUR atsaucē kursa. Monetārie aktīvi un saistības ārvalstu valūtā pārskata gada pēdējā dienā finanšu pārskatā tiek norādīti, tos pārrēķinot EUR saskaņā ar grāmatvedībā izmantojamo ārvalstu valūtas kursu pēc Eiropas Centrālās bankas (ECB) publicētā valūtas kursa, kas ir spēkā pārskata gada pēdējās dienas beigās. Tā kā ECB nepublicē Krievijas rubļu (RUB) kursu, norādīts vietnē www.xe.com publicētais kurss.

Valūtu kursa starpības, kas rodas no norēķinieku valūtās, tiek atzītas Apvienoto ienākumu pārskatā.

Ārvalstu valūtas kursi

ĀRVALSTU VALŪTA	VALŪTAS VIENTĪBAS PAR 1 EUR	VALŪTAS VIENTĪBAS PAR 1 EUR
	EUR 31.12.2022.	EUR 31.12.2021.
USD	1.06660	1.13260
CHF	0.98470	1.03310
RUB	78.91224	85.30040

2.3. NEMATERIĀLIE IEGULDĪJUMI

Nemateriālie ieguldījumi galvenokārt sastāv no programmatūras licencēm. Sākotnēji tos atzīst iegādes izmaksās. Nemateriālajiem ieguldījumiem ir noteikts un ierobežots lietošanas laiks. Turpmāk nemateriālie ieguldījumi tiek uzrādīti iegādes vērtībā, atskaitot uzkrāto nolietojumu un zaudējumus no vērtības samazināšanās.

Turpmākās izmaksas tiek kapitalizētas, palielinot esošā nemateriālā ieguldījuma vērtību, vai atzītas kā atsevišķs nemateriāls ieguldījums tikai tad, ja no tām *Sabiedrībai* ir sagaidāmi nākotnes ekonomiskie labumi un šīs izmaksas ir iespējams ticami noteikt. Pārējās izmaksas tiek norakstītas Apvienoto ienākumu pārskatā to rašanās brīdī.

Nemateriālajiem ieguldījumiem nolietojumu aprēķina pēc lineārās metodes, lai norakstītu to iegādes vērtību lietderīgās izmantošanas perioda laikā un to iekļauj attiecīgā perioda Apvienoto ienākumu pārskatā. Pamatā nemateriālie ieguldījumi tiek nolietoti 5 gadu laikā.

2.4. PAMATLĪDZEKĻI

Pamatlīdzekļi tiek atzīti saskaņā ar iegādes izmaksu metodi, kā aprakstīts zemāk, atskaitot uzkrāto nolietojumu un jebkuru uzkrāto vērtības samazinājumu, ja tāds ir nepieciešams.

Iegādes izmaksās iekļauj uz pamatlīdzekļa iegādi tieši attiecināmās izmaksas. Pašu izveidoto pamatlīdzekļu vērtība sastāv no materiālu cenas un tiešajām darba izmaksām, kā arī jebkurām citām izmaksām, kas tieši saistāmas ar pamatlīdzekļa nodrošināšanu darba stāvoklī tam paredzētajam mērķim, un pamatlīdzekļu nojaukšanas un aizvešanas izmaksām un vietās, kur pamatlīdzeklim jāatrodas, atjaunošanu. Tādu datorprogrammu iegādes izmaksas, kas ir cieši saistītas ar iekārtas funkcionalitāti un nevar tikt no tās atdalītas, tiek kapitalizētas kā šo iekārtu sastāvdaļa.

Sabiedrība kapitalizē pamatlīdzekļus, kuru vērtība pārsniedz 500 EUR un lietderīgās kalpošanas laiks pārsniedz vienu gadu. Ieguldījumi nomātajos pamatlīdzekļos tiek kapitalizēti un atspoguļoti kā pamatlīdzekļi.

Ja atsevišķu pamatlīdzekļu sastāvdaļu lietderīgās kalpošanas laiki atšķiras, tie tiek uzskaitīti kā atsevišķas pamatlīdzekļu sastāvdaļas. Pamatlīdzekļu aplēstās atlikušās vērtības un lietderīgās kalpošanas laiki tiek pārskatīti un nepieciešamības gadījumā koriģēti katrā pārskata gada datumā.

Turpmākās izmaksas tiek iekļautas aktīva bilances vērtībā vai atzītas kā atsevišķs aktīvs tikai tad, kad pastāv liela varbūtība, ka ar šo posteni saistītie nākotnes saimnieciskie labumi ieplūdis *Sabiedrībā* un šī posteņa izmaksas var ticami noteikt. Pārējās pamatlīdzekļu kārtējā remonta un uzturēšanas izmaksas tiek iekļautas tā perioda Apvienoto ienākumu pārskatā, kurā tās ir radušās.

Peļņa vai zaudējumi no pamatlīdzekļu izslēgšanas tiek aprēķināti kā starpība starp pamatlīdzekļa bilances vērtību un pārdošanas rezultātā gūtajiem ieņēmumiem un iekļauti attiecīgā perioda Apvienoto ienākumu pārskatā.

Gadījumos, kad kāda pamatlīdzekļa bilances vērtība ir augstāka par tā atgūstamo vērtību, attiecīgā pamatlīdzekļa vērtība tiek norakstīta līdz tā atgūstamajai vērtībai (skat. 3. pielikumu).

Nolietojums

Pamatlīdzekļu nolietojums tiek aprēķināts pēc lineārās metodes, nolietojums tiek iekļauts Apvienoto ienākumu pārskatā.

Ieguldījumi nomātajos pamatlīdzekļos tiek nolietoti īsākajā no nomas perioda vai līdzīga pamatlīdzekļa lietderīgās kalpošanas laika pēc likmēm, kas pielietotas kategorijai, kurā ietilpst ieguldījumi nomātajos pamatlīdzekļos. Zemei nolietojums netiek aprēķināts.

Sabiedrības pamatlīdzekļiem pārskata perioda nolietojuma summa aprēķināta no katra pamatlīdzekļa atlikušās vērtības, piemērojot attiecīgajam pamatlīdzeklim noteikto kalpošanas laiku.

PAMATLĪDZEKĻI	KALPOŠANAS LAIKS
Ēkas un būves	10-130 gadi
Ilggadīgie stādījumi	40 gadi
Dzelzceļa ritošais sastāvs – vagoni tehnoloģiskām vajadzībām	22-40 gadi
Dzelzceļa ritošais sastāvs – lokomotīves, dīzeļvilcieni un tehnoloģiskās iekārtas	5-40 gadi
Sliežu ceļu mašīnas	30 gadi
Skaitļošanas iekārtas, sakaru līdzekļi, kopētāji un to aprīkojums	3-10 gadi
Pārējie pamatlīdzekļi	5-30 gadi

Nepabeigtā celtniecība

Aktīvi, kuri iegādes brīdī nav gatavi paredzētajam pielietojumam vai ir uzstādīšanas procesā, ir klasificēti kā "Nepabeigtās celtniecības objektu izmaksas". Nepabeigtās celtniecības objektu sākotnējā vērtība tiek palielināta perioda laikā par aizņēmumu izmaksām un citām tiešajām izmaksām, kas saistītas ar attiecīgo objektu līdz tā nodošanai ekspluatācijā. Attiecīgā pamatlīdzekļa sākotnējā vērtība netiek palielināta par aizņēmumu izmaksām periodos, kad netiek veikti aktīvi nepabeigtās celtniecības objekta attīstības darbi.

Brīdī, kad nepabeigtās celtniecības objekti ir gatavi savam paredzētajam pielietojumam, tie tiek pārklasificēti atbilstošā pamatlīdzekļu kategorijā un tiek uzsākta nolietojuma aprēķināšana. Nepabeigtās celtniecības objekti tiek regulāri novērtēti ar mērķi noteikt, vai tiem nav vērtības samazināšanās pazīmes.

2.5. MANTISKO UN NEMATERIĀLO AKTĪVU VĒRTĪBAS SAMAZINĀJUMS

Visiem *Sabiedrības* mantiskajiem un nemateriālajiem aktīviem ir noteikts lietderīgās izmantošanas periods (izņemot zemi un muzeja krājumus). Aktīvu, kas tiek pakļauti nolietojumam, vērtība tiek pārskatīta ikreiz, kad notikumi un apstākļi liecina par iespējamu to bilances vērtības neatgūstamību.

Zaudējumi no vērtības samazināšanās tiek atzīti vērtībā, kas ir starpība starp aktīva bilances vērtību un tā atgūstamo vērtību. Atgūstamā vērtība ir augstākā no attiecīgā aktīva patiesās vērtības, atskaitot pārdošanas izmaksas, un tā lietošanas vērtības. Lai noteiktu vērtības samazinājumu, aktīvi

tiek sagrupēti, balstoties uz zemāko līmeni, kuram var identificēt naudas plūsmu (naudu ienesošās vienības). Zaudējumi no vērtības samazināšanās tiek atzīti Apvienoto ienākumu pārskatā.

Zaudējumi no aktīvu vērtības samazināšanās, kas atzīti iepriekšējos periodos, tiek pārskatīti katrā bilances datumā, lai noteiktu, vai nepastāv pierādījumi tam, ka zaudējumi ir samazinājušies vai vairs nepastāv. Zaudējumus no vērtības samazināšanās atceļ, ja ir veiktas izmaiņas aplēsēs, kas izmantotas atgūstamās summas noteikšanai. Zaudējumus no vērtības samazināšanās atceļ vienīgi tādā apmērā, par cik attiecīgā aktīva bilances vērtība nepārsniedz to bilances vērtību, atskaitot nolietojumu, kura tiktu noteikta, ja zaudējumi no vērtības samazināšanās netiktu atzīti.

2.6. FINANŠU INSTRUMENTI

Finanšu instrumentu klasifikācija

Sabiedrības finanšu instrumenti sastāv no finanšu aktīviem (finanšu aktīvi amortizētajā iegādes vērtībā un finanšu aktīvi patiesajā vērtībā ar pārvērtēšanu peļņā vai zaudējumos) un finanšu saistībām (finanšu saistības amortizētajā iegādes vērtībā).

Parāda instrumentu klasifikācija ir atkarīga no *Sabiedrības* finanšu aktīvu vadības ieviestā biznesa modeļa, kā arī no tā, vai līgumiskās naudas plūsmas sastāv tikai no pamatsummas un procentu maksājumiem (TPPM). Ja parāda instrumentu tur, lai iekasētu naudas plūsmas, to var uzskaitīt amortizētajā iegādes vērtībā, ja tas atbilst TPPM prasībām. Finanšu aktīvi, kuru naudas plūsmas neatbilst TPPM prasībām, jāvērtē PVPZA (piemēram, atvasinātie finanšu instrumenti). Iegūtie atvasinātie instrumenti netiek atdalīti no finanšu aktīviem, bet tos iekļaujot finanšu aktīvu sastāvā, tiek izvērtētas TPPM prasības.

Pašu kapitāla instrumentus vienmēr vērtē patiesajā vērtībā. Tomēr *Vadībai* ir iespēja izdarīt neatsaucamu izvēli uzrādīt patiesās vērtības izmaiņu pārējos apvienotajos ienākumos, ja instrumentu netur tirdzniecības nolūkā. Ja pašu kapitāla instrumentu tur tirdzniecībai, izmaiņas patiesajā vērtībā jāuzrāda peļņā vai zaudējumos.

Atzīšana un atzīšanas pārtraukšana

Finanšu aktīvus atzīst brīdī, kad *Sabiedrība* ir kļuvusi par līgumslēdzēju pusi un izpildījusi darījuma nosacījumus, t.i. tirdzniecības datumā.

Finanšu aktīvu atzīšana tiek pārtraukta, kad *Sabiedrības* līgumsaistības uz finanšu aktīvu radīto naudas plūsmu izbeidzas vai, ja *Sabiedrība* nodod finanšu aktīvu citai pusei, vai arī nododot būtiskākos aktīva riskus un no aktīva saņemamo atlīdzību. Finanšu aktīvu iegādi un pārdošanu pamatdarbības ietvaros uzskaita tirdzniecības dienā, t.i., datumā, kad *Sabiedrība* nolēmj aktīvu nopirkt vai pārdot.

Finanšu saistību atzīšana tiek pārtraukta, kad saistības pamatā esošs pienākums tiek atsaukts, atcelts vai arī tam beidzas termiņš.

Novērtēšana

Sākotnējā atzīšanas brīdī finanšu instrumentus vērtē to patiesajā vērtībā. Finanšu aktīviem un finanšu saistībām amortizētajā iegādes vērtībā sākotnējās atzīšanas brīdī patieso vērtību koriģē par darījuma izmaksām, kas ir tieši attiecināmas uz šo finanšu instrumentu.

Finanšu aktīvi patiesajā vērtībā ar pārvērtēšanu peļņā vai zaudējumos

Šajā kategorijā ietilpst *Sabiedrības* īpašumā esošie pašu kapitāla instrumenti, kas veido Pārējos vērtspapīrus un ieguldījumus. Šie ieguldījumi tiek uzrādīti ilgtermiņa aktīvu sastāvā, ja vien *Vadība* neplāno tos pārdot 12 mēnešu laikā no pārskata gada dienas. Šo finanšu aktīvu patieso vērtību nosaka, balstoties uz *Sabiedrības Vadības* izdarītajām aplēsēm, kuru pamatā ir šo ieguldījumu finanšu informācija. Izmaiņas patiesajā vērtībā tiek atspoguļotas peļņā vai zaudējumos.

Dividendes no ieguldījumiem tiek atzītas Apvienoto ienākumu pārskatā brīdī, kad *Sabiedrībai* rodas likumīgas tiesības uz tām.

Finanšu aktīvi amortizētajā iegādes vērtībā

Finanšu aktīvi amortizētajā iegādes vērtībā ir parāda instrumenti ar fiksētu vai nosakāmu maksājumu grafiku, kuri netiek turēti tirdzniecībai un kuru nākotnes naudas plūsmas sastāv tikai no pamatsummas un procentu maksājumiem. Finanšu aktīvi amortizētajā iegādes vērtībā ietver pircēju, pasūtītāju parādus un citus debitorus, kā arī radniecīgo sabiedrību parādus un naudu un naudas ekvivalentus. Finanšu aktīvi amortizētajā iegādes vērtībā tiek klasificēti kā īstermiņa aktīvi, ja

maksājuma termiņš ir viens gads vai mazāk. Ja maksājuma termiņš ir garāks par vienu gadu, tad tie tiek uzrādīti kā ilgtermiņa aktīvi. Īstermiņa debitoru parādi netiek diskontēti.

Finanšu aktīvi amortizētajā iegādes vērtībā sākotnēji tiek atzīti patiesajā vērtībā un turpmāk uzrādīti amortizētajā iegādes vērtībā, izmantojot efektīvo procentu likmju metodi, atskaitot uzkrājumus vērtības samazinājumam.

Nauda un naudas ekvivalenti

Nauda un naudas ekvivalenti sastāv no naudas kasē, norēķinu kontu atlikumiem un īstermiņa augsti likvīdiem ieguldījumiem, kurus nepieciešamības gadījumā var viegli pārvērst naudā un kas nav pakļauti būtiskam vērtību izmaiņu riskam.

Vērtības samazinājums finanšu aktīviem amortizētajā iegādes vērtībā

Vērtības samazinājums tiek atzīts atbilstoši sagaidāmo kredītzaudējumu (SKZ, *expected credit loss*) modelim. Modelim ir trīs pakāpju pieeja, kas balstās uz izmaiņām finanšu aktīva kredītkvalitātē, salīdzinot ar sākotnējo atzīšanu. *Sabiedrība* finanšu aktīva sākotnējās atzīšanas brīdī atzīst tūlītējos zaudējumus, kas ir vienādi ar 12 mēnešu SKZ, arī tad, ja finanšu aktīvi ir bez vērtības samazināšanās pazīmēm (pircēju un pasūtītāju parādiem atzīst to mūža SKZ). Notiekot būtiskam kredītriska pieaugumam, vērtības samazinājumu mēra, izmantojot aktīva mūža SKZ, nevis 12 mēnešu SKZ. Modelis iekļauj operacionālus atvieglojumus pircēju un pasūtītāju parādiem.

Sabiedrība ir piemērojusi 9. SFPS pieļautos operacionālos atvieglojumus attiecībā uz pircēju un pasūtītāju parādu vērtēšanu – pircēju un pasūtītāju parādus grupē pēc to kredītkvalitātes un kavējuma dienām, piemērojot sagaidāmo kredītzaudējumu procentu katrai attiecīgajai grupai. SKZ likmes ir aplēstas, ņemot vērā pēdējo trīs gadu maksājumu vēsturi, koriģējot šo rādītāju ar mērķi ņemt vērā informāciju par tagadni un nākotnes prognozēm.

Saistīto pušu parādi, kā arī saistītajām pusēm izsniegtie aizdevumi tiek izdalīti atsevišķā grupā, kuras SKZ rēķina, ņemot vērā ne tikai pagātnes pieredzi, bet arī to galējā īpašnieka – Latvijas Republikas – kredītreitingu un nākotnes attīstības prognozes. Aizdevumi, kas izsniegti meitas sabiedrībām, tiek uzskatīti par aktīviem ar tādu kredītrisku, kas nav būtiski palielināties kopš sākotnējās atzīšanas brīža, līdz ar to SKZ aprēķinā iekļauj nākamo 12 mēnešu laikā sagaidāmos kredītzaudējumus.

Uzkrājums vērtības samazinājumam tiek iekļauts atsevišķā uzkrājumu kontā un zaudējumi tiek atzīti Apvienoto ienākumu pārskatā. Ja nākamajā periodā pēc vērtības samazināšanās atzīšanas zaudējumu summa samazinās un šis samazinājums var būt objektīvi saistīts ar notikumu pēc vērtības samazināšanās atzīšanas (piemēram, uzlabojas debitora kredītreitings), tad iepriekš atzīto zaudējumu no vērtības samazināšanās apvērse tiek atzīta Apvienoto ienākumu pārskatā.

Finanšu saistības amortizētajā iegādes vērtībā

Finanšu saistību amortizētajā iegādes vērtībā sastāvā tiek uzrādīti aizņēmumi no kredītiestādēm, citi aizņēmumi, parādi piegādātājiem un darbuzņēmējiem un pārējie kreditori, kā arī parādi radniecīgajām sabiedrībām.

Finanšu saistības amortizētajā iegādes vērtībā sākotnēji atzīst to patiesajā vērtībā. Turpmākajos periodos finanšu saistības amortizētajā iegādes vērtībā tiek atspoguļotas amortizētajā iegādes vērtībā, pielietojot efektīvo procentu likmi. Finanšu saistības amortizētajā iegādes vērtībā tiek klasificētas kā īstermiņa saistības, ja maksājums termiņš ir viens gads vai mazāk. Ja maksājuma termiņš ir garāks par vienu gadu, tad tās tiek uzrādītas kā ilgtermiņa saistības.

Aizņēmumi

Sākotnēji aizņēmumi tiek atzīti patiesajā vērtībā, atskaitot ar aizņēmumu saņemšanu saistītās izmaksas. Turpmākajos periodos aizņēmumi tiek uzrādīti amortizētajā iegādes vērtībā, pielietojot efektīvo procentu likmi. Starpība starp saņemto naudas līdzekļu apjomu, atskaitot ar aizņēmumu saņemšanu saistītās izmaksas un aizņēmuma dzēšanas vērtību, tiek pakāpeniski ietverta Apvienoto ienākumu pārskatā, izmantojot aizņēmuma efektīvo procentu likmi. Šī starpība tiek atzīta finanšu izmaksu sastāvā.

Aizņēmumi tiek klasificēti kā īstermiņa saistības, izņemot gadījumus, kad *Sabiedrībai* ir neatsaucamas tiesības atlikt saistību nokārtošanu uz vismaz 12 mēnešiem pēc bilances datuma.

Finanšu aktīvu un saistību savstarpējais ieskaits

Finanšu aktīvi un saistības tiek savstarpēji ieskaitīti un uzrādīti bilanci neto vērtībās, ja pastāv juridiskas tiesības šādu ieskaitu veikt, kā arī plānots veikt norēķinu pēc neto vērtībām vai arī nodot aktīvu un norēķināties par saistību vienlaicīgi.

2.7. KRĀJUMI

Krājumi tiek uzskaitīti zemākajā no pašizmaksas vai neto pārdošanas vērtības. Neto pārdošanas vērtību veido normālas *Sabiedrības* darbības gaitā noteiktā krājumu pārdošanas cena, atskaitot krājumu pabeigšanas un pārdošanas izmaksas. Iegādes vērtība tiek noteikta, izmantojot vidējo svērto krājumu novērtēšanas metodi kurināmajam un degvielai un FIFO (pirmais iekšā, pirmais ārā) metodi pārējām krājumu sastāvdaļām.

Nepieciešamības gadījumā novecojušo, lēna apgrozījuma vai bojāto krājumu vērtības samazinājumam tiek izveidoti uzkrājumi vērtības samazinājumam. Krājumiem, kas nav izmantoti ilgāk par gadu, tiek veidoti uzkrājumi 100% apjomā. Uzkrājumu summa tiek iekļauta Apvienoto ienākumu pārskatā.

2.8. AKCIJU KAPITĀLS UN MAKSĀJUMI PAR VALSTS KAPITĀLA DAĻU IZMANTOŠANU (DIVIDENDES)

Sabiedrības akciju kapitālu veido parastās vārda akcijas. Visas *Sabiedrības* akcijas ir dematerializētas akcijas. Katras akcijas nominālvērtība ir viens *euro*.

Sabiedrības akcionāram izmaksājamās dividendes jeb maksājumi par valsts kapitāla daļu izmantošanu tiek atspoguļotas kā saistības finanšu pārskatos periodā, kurā *Sabiedrības* akcionārs apstiprina dividenžu apmēru.

2.9. PĀRĒJĀS REZERVES

Pēc katra gada pārskata apstiprināšanas akcionāru sapulce lemj par pārskata gada peļņas sadali. Daļu no *Sabiedrības* peļņas pēc nodokļu nomaksas, pamatojoties uz *Sabiedrības* akcionāru sapulces lēmumu, var ieskaitīt rezerves kapitālā. Šim nolūkam pašu kapitāla sastāvā ir izveidotas "Pārējās rezerves". Pārējo rezervju izmantošana un sadalīšana ir akcionāru sapulces kompetencē.

2.10. UZKRĀTĀS NEIZMANTOTO ATVAĻINĀJUMU IZMAKSAS

Uzkrātās neizmantoto atvaļinājumu izmaksas tiek aprēķinātas katram darbiniekam, reizinot neizmantoto atvaļinājuma dienu skaitu uz pārskata gada beigām ar dienas vidējo darba samaksu pārskata gada pēdējos sešos mēnešos un pieskaitot darba devēja daļu par sociālās apdrošināšanas iemaksām.

2.11. UZKRĀJUMI

Uzkrājumi tiek atzīti, kad *Sabiedrībai* pagātnes notikumu rezultātā ir radušās juridiskas vai prakses radītas saistības, un ir paredzams, ka šo saistību izpildei būs nepieciešama ekonomiskos labumus ietverošu resursu aizplūšana no *Sabiedrības*, un saistību apjoms iespējams pietiekami ticami novērtēt.

Ja *Sabiedrība* paredz, ka uzkrājumu izveidošanai nepieciešamie izdevumi tiks dalēji vai pilnībā atmaksāti, šo izdevumu atmaksa tiek atzīta kā atsevišķs aktīvs tikai un vienīgi tad, kad ir praktiski skaidrs, ka šie izdevumi patiešām tiks atmaksāti. Ar jebkādu uzkrājumu saistītās izmaksas Apvienoto ienākumu pārskatā tiek atspoguļotas, atskaitot summas, kas ir atgūtas.

2.12. UZŅĒMUMU IENĀKUMA NODOKLIS

Uzņēmumu ienākuma nodoklis tiek aprēķināts saskaņā ar tiesību aktiem, kas ir spēkā pārskata perioda beigās. Spēkā esošie tiesību akti nosaka 20 procentu nodokļa likmi no aprēķinātās ar nodokli apliekamās bāzes, kura pirms nodokļa likmes piemērošanas dalīta ar koeficientu 0,8. Uzņēmumu ienākuma nodoklis, kas aprēķināts no peļņas sadales dividendēs, tiek uzrādīts Apvienoto ienākumu pārskatā atsevišķi, bet pārējos gadījumos - pie pārējās saimnieciskās darbības izmaksām.

2.13. IEŅĒMUMU ATZĪŠANA

Ieņēmumi ir atlīdzība, kuru saņem pamatdarbības veikšanas rezultātā. Ieņēmumus mēra līgumā noteiktās darījuma cenas apmērā. Darījuma cena ir summa, kuru *Sabiedrība* sagaida saņemt pēc kontroles nodošanas par precēm vai pakalpojumiem, izņemot trešo pušu vārdā iekasētās summas (piemēram, pievienotās vērtības nodokli). Darījuma cena tiek samazināta par piešķirtajām atlaidēm vai cita veida labumiem, kuri tiek piešķirti pircējam. Specifiski kritēriji *Sabiedrības* ieņēmumu atzīšanai katram no ieņēmumu veidiem minēti zemāk.

Sabiedrībai nav tādu līgumu ar klientu, kuru ietvaros būtu paredzēts norēķinu periods vairāk kā viens gads, līdz ar to *Sabiedrība* neveic korekcijas, lai atspoguļotu naudas vērtības izmaiņas laika gaitā. Turklāt, norēķinos nav paredzēta mainīgā atlīdzība.

Ieņēmumi no preču pārdošanas tiek atzīti kontroles nodošanas brīdī, t.i., brīdī, kad *Sabiedrība* attiecīgo preci ir piegādājusi klientam un tas ir preci akceptējis, kā arī ir ticams, ka debitora parāds ir atgūstams.

Ieņēmumi no pakalpojumu sniegšanas tiek atzīti tajā finanšu periodā, kad pakalpojumi tika sniegti, ņemot vērā kopējo sniegtā pakalpojuma attiecību pret kopējo līgumā noteikto pakalpojumu, ja piemērojams.

***Sabiedrība* sniedz šādus pakalpojumus (kas pārsvarā tiek atzīti saskaņā ar 15. SFPS):**

Publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras izmantošanas pakalpojumi - nodrošina piekļuvi dzelzceļa infrastruktūrai un to infrastruktūras pārvaldītājs bez diskriminācijas sniedz visiem pārvadātājiem. *Latvijas dzelzceļš* sniedz publiskās lietošanas minimālā piekļuves pakalpojuma kompleksa un piekļuves publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūrai, kas savieno dzelzceļa infrastruktūru ar apkalpes vietām, pakalpojumu (minimālais piekļuves pakalpojumu komplekss).

Sabiedrībai ir piešķirta valsts budžeta dotācija pasažieru segmenta izmaksu segšanai līdz pilnajām izmaksām un dotācija pasažieru stacijām līnijās, kur pasažieru kustība pārtraukta. Par saņemtās dotācijas apmēru (neieskaitot PVN) ieņēmumi tiek atzīti periodā, kad pakalpojumi tiek sniegti, bet ne vairāk kā saņemtā finansējuma apmērā.

Apkalpes vietu uzturēšanas pakalpojumi – pasažieru staciju un pieturas punktu izmantošanas pakalpojumi. *Sabiedrība* sniedz sekojošus apkalpes vietas pakalpojumus pasažieru stacijās: bilešu pārdošanas vietu, pasažieru apziņošanas sistēmu un pasažieriem paredzēto telpu lietošana. Ieņēmumi (neieskaitot PVN) ieņēmumi tiek atzīti periodā, kad pakalpojumi tiek sniegti, bet ne vairāk kā saņemtā finansējuma apmērā.

Infrastruktūras pārvaldītāja papildpakalpojumi, t.sk. apkalpes vietu pakalpojumi - kravas vagonu šķirošanas un komplektēšanas pakalpojumi (kravas vagonu apstrāde, veicot vai neveicot vilcienu formēšanu), vagonu tehniskā apkope un apskate, tekošais atkabes remonts, vagonu glabājuma pakalpojumi u.c. Ieņēmumi tiek atzīti periodā, kad pakalpojumi tiek sniegti.

Nomas pakalpojumi - *Sabiedrība* ēkas, būves, zemi un pārējos pamatlīdzekļus, kuri nav nepieciešami saimnieciskās darbības nodrošināšanai, pirmkārt, iznomā pārvadātājiem un citām ar dzelzceļa sistēmas darbību saistītajām uzņēmējsabiedrībām un iestādēm. Neizmantoto platību, kas atrodas dzelzceļa infrastruktūras objektos, iznomāšana ārējiem klientiem samazina pamatpakalpojuma pašizmaksu. Rezultātā palielinās pamatpakalpojuma konkurētspēja, kā arī paaugstinās objektu izmantošanas efektivitāte. Ieņēmumi tiek atzīti periodā, kad pakalpojumi tiek sniegti. Ieņēmumi no nomas pakalpojumiem tiek atzīti saskaņā ar 16. SFPS.

Elektroenerģijas sadales un tirdzniecības pakalpojumi - *Sabiedrība* sniedz elektroenerģijas sadales un tirdzniecības pakalpojumus fiziskajām un juridiskajām personām, t.sk. atkarīgajām sabiedrībām. Elektroenerģijas sadales (vilces apakšstaciju un kontakttīklu) izmaksas pasažieru vilcienu vilces vajadzībām ir iekļautas maksā par publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras izmantošanas pārvadājumu izmantošanu un šajā pakalpojumā neietilpst. Elektroenerģijas patērētājiem *Latvijas dzelzceļš* sniedz elektroenerģijas realizācijas pakalpojumus, pildot saistības, ko nosaka "*Elektroenerģijas tirgus likums*", likums "*Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem*" un Ministru kabineta noteikumi Nr. 50 "*Elektroenerģijas tirdzniecības un lietošanas noteikumi*". *Latvijas dzelzceļš* darbojas kā primārais pakalpojumu sniedzējs, tādējādi ieņēmumi un izmaksas tiek atzīti bruto vērtībā. Ieņēmumi tiek aprēķināti, reizinot tarifu ar patērēto kilovatstundu skaitu, un tiek atzīti periodā, kad patēriņš veikts.

Principāla pakalpojumi ietver ieviešanas kopsavilkuma deklarācijas iesniegšanu, muitas procedūras – tranzīts - noformēšanu, pagaidu uzglabāšanu. Ieņēmumi tiek atzīti periodā, kad pakalpojumi tiek sniegti. *Sabiedrība* principāla pakalpojumus sniedza līdz 2022. gada 31. martam. No

2022. gada 1. aprīļa principāla pakalpojumus visām precēm visos dzelzceļa iecirkņos sniedz SIA "LDZ CARGO".

Elektronisko sakaru pakalpojumi – datu un elektronisko ziņojumu pārraides pakalpojumi, nomāto līniju pakalpojumi, piekļuves elektronisko sakaru tīkla infrastruktūrai pakalpojumi. Ieņēmumi tiek atzīti pēc faktiskās tīkla izmantošanas attiecīgajā pārskata periodā.

Informācijas tehnoloģiju pakalpojumi - ietver pakalpojumus, kas saistīti ar kravu un pasažieru pārvadājumu informācijas sistēmām, vilcienu kustību, kā arī biznesa atbalsta, kontroles un vadības informācijas sistēmām. Ieņēmumi tiek atzīti periodā, kad pakalpojumi tiek sniegti.

Būvniecības pakalpojumi – ietver pašu spēkiem veiktos būvdarbus dzelzceļa infrastruktūras objektos. Ieņēmumi tiek atzīti periodā, kad pakalpojumi tiek sniegti.

Citi pakalpojumi – šajos pakalpojumos ietilpst vadības pakalpojumi atkarīgajām sabiedrībām, infrastruktūras pārvaldītāja specifiskie pakalpojumi un dažādi citi neliela apjoma pakalpojumi juridiskām un fiziskām personām. Ieņēmumi tiek atzīti periodā, kad pakalpojumi tiek sniegti.

Procentu ienākumi

Procentu ienākumi tiek atzīti pēc uzkrājumu metodes, pielietojot efektīvo procentu likmi (saskaņā ar 9. SFPS). Procentu ienākumi no naudas un naudas ekvivalentiem tiek klasificēti kā finanšu ienākumi.

Ienākumi no soda naudām

Ievērojot piesardzības principu, līgumsodus, t.sk. nokavējuma naudu par kavētiem norēķiniem, ieņēmumos atzīst tikai pēc to saņemšanas.

Ienākumi no dividendēm

Ienākumi no dividendēm tiek atzīti, kad rodas likumīgas tiesības uz tām.

2.14. NOMAS LĪGUMI

Klasifikācija

Līguma noslēgšanas brīdī *Sabiedrība* izvērtē, vai līgums ir noma vai ietver nomu. Līgums ir noma vai ietver nomu, ja līgums piešķir tiesības kontrolēt identificējama aktīva izmantošanu noteiktu laika periodu apmaiņā pret atlīdzību. Lai izvērtētu, vai līgums ir noma vai ietver nomu, *Sabiedrība* izvērtē, vai:

- Līgums paredz identificējamā aktīva izmantošanu – aktīvs var tikt norādīts tieši vai netieši un tam ir jābūt fiziski nošķiramam vai jāatspoguļo visu aktīva kapacitāti no fiziski nošķirama aktīva. Ja piegādātājam ir nozīmīgas tiesības aizstāt aktīvu, aktīvs nav identificējams;
- *Sabiedrībai* ir tiesības gūt visus saimnieciskos labumus no identificējamā aktīva izmantošanas visā tā lietošanas periodā;
- *Sabiedrībai* ir tiesības noteikt identificējamā aktīva izmantošanas veidu. *Sabiedrībai* ir tiesības noteikt izmantošanas veidu, kad tā var pieņemt lēmumu par to, kā un kādā nolūkā aktīvs tiks izmantots. Gadījumos, kad attiecīgi lēmumi par to, kā un kādā nolūkā aktīvs tiek izmantots, ir iepriekš noteikti, *Sabiedrībai* ir jāvērtē, vai tai ir tiesības darboties ar aktīvu vai norīkot darbošanos ar aktīvu noteiktā veidā, vai *Sabiedrība* ir paredzējusi aktīva lietošanu tādā veidā, kas iepriekš nosaka to, kā un kādā nolūkā aktīvs tiks izmantots.

Līguma, kas ietver nomas sastāvdaļu vai vairākas nomas sastāvdaļas, sākotnējā novērtēšanā vai atkārtotas novērtēšanas gadījumā *Sabiedrība* attiecina uz katru nomas sastāvdaļu to relatīvo atsevišķo cenu.

Nomnieks

Noma tiek atzīta kā tiesības izmantot aktīvu un tam atbilstošās nomas saistības datumā, kad nomātais aktīvs ir pieejams *Sabiedrībai* lietošanā. Tiesību izmantot aktīvu izmaksas veido:

- nomas saistību sākotnējā novērtējuma summas;
- jebkuri nomas maksājumi, kas izdarīti sākuma datumā vai pirms tā, atskaitot saņemtos nomas veicināšanas maksājumus;
- jebkuras sākotnējās tiešās izmaksas.

Tiesības izmantot aktīvu tiek amortizētas pēc lineārās metodes no sākuma datuma līdz pamatā esošā aktīva lietderīgās lietošanas laika beigām. Nolietojums tiek rēķināts pēc lineārās metodes no nomas sākuma datuma līdz nomas termiņa beigām, ja vien nav plānots aktīvu izpirkt. Tiesības izmantot aktīvu periodiski tiek samazinātas par zaudējumiem no vērtības samazināšanās, ja tādi ir, un koriģētas, ņemot vērā nomas saistību pārvērtēšanu.

Aktīvi un saistības, kas izriet no nomas, to sākotnējās piemērošanas datumā tiek novērtēti atlikušo nomas maksājumu pašreizējā vērtībā, kas diskontēta, izmantojot *Sabiedrības* salīdzināmo procentu likmi. Nomas saistībās iekļauj šādu nomas maksājumu patreizējo vērtību:

- fiksēti nomas maksājumi (ieskaitot pēc būtības fiksētos nomas maksājumus), atskaitot nomas veicināšanas maksājumus;
- mainīgie nomas maksājumi, kas ir atkarīgi no indeksa vai likmes;
- maksājumi, kas jāveic nomniekam saskaņā ar atlikušās vērtības garantijām;
- pirkšanas iespējas izmantošanas cena, ja ir pietiekams pamats uzskatīt, ka nomnieks izmantos šo iespēju, un
- soda naudas maksājumi par nomas izbeigšanu, ja nomas termiņš atspoguļo to, ka nomnieks izmanto iespēju izbeigt nomu.

Nomas saistības tiek atkārtoti novērtētas, ja mainās nākotnes nomas maksājumi, jo ir mainījies indekss vai likme, ko lieto šo maksājumu noteikšanai, ja mainās *Sabiedrības* aplēse par paredzamo maksājumu apmēru, vai, ja *Sabiedrība* maina savu izvērtējumu par pirkšanas iespējas izmantošanu, nomas termiņa pagarināšanu vai izbeigšanu. Kad nomas saistības tiek atkārtoti novērtētas, attiecīga korekcija tiek veikta lietošanas tiesību aktīva uzskaites vērtībā vai atzīta Apvienoto ienākumu pārskatā, ja lietošanas tiesību aktīva uzskaites vērtība samazinās līdz nullei.

Katrs nomas maksājums tiek sadalīts starp nomas saistībām un procentu izdevumiem par nomas saistībām. Nomas saistību procentu izdevumi tiek atzīti Apvienoto ienākumu pārskatā nomas periodā, lai veidotu konstantu periodisku procentu likmi atlikušajai nomas saistībai katrā periodā.

Īstermiņa noma un noma, kuras pamatā esošais aktīvs ir ar zemu vērtību

Nomas maksājumi, kas saistīti ar īstermiņa nomu vai nomu, kuras pamatā esošais aktīvs ir ar zemu vērtību, tiek atzīti kā izdevumi pēc lineārās metodes Apvienoto ienākumu pārskatā. Īstermiņa noma ir noma, kuras nomas termiņš sākuma datumā ir 12 mēneši vai mazāk.

Iznomātāja uzskaitē

Nomas darījumus, kuri pēc savas būtības nodod nomas ņēmējam visu risku un atbildību, kas raksturīgi īpašumtiesībām uz aktīvu objektu, klasificē kā finanšu nomas darījumus. Nomas darījumi, kurā iznomātājs patur nozīmīgu daļu no īpašumtiesībām raksturīgā riska un atbildības, tiek klasificēti kā operatīvā noma.

Aktīvi, kas tiek iznomāti operatīvajā nomā, tiek uzrādīti pamatlīdzekļu sastāvā iegādes vērtībā, atskaitot nolietojumu. Nolietojums tiek aprēķināts pēc lineārās metodes. Nomas ieņēmumi no operatīvās nomas un no klientiem saņemtās priekšapmaksas tiek iekļauti atbilstošā nomas perioda Apvienoto ienākumu pārskatā.

Apakšnomas darījumu uzskaitē (*Sabiedrība* ir iznomātājs)

Gadījumā, ja saskaņā ar līgumu *Sabiedrība* ir iznomātājs, bet daļa no nomas objektiem tiek nodota tālāk nomā, veidojas apakšnomas darījums. Katrs apakšnomas darījums tiek izvērtēts pēc tā atbilstības finanšu vai operatīvās nomas definīcijai, izvērtējumu veicot attiecībā uz tiesībām lietot aktīvu. Uzskaitē tiek veikta atbilstoši noteiktajam apakšnomas veidam – *Sabiedrība* ir iznomātājs uz operatīvās nomas nosacījumiem vai *Sabiedrība* ir iznomātājs uz finanšu nomas nosacījumiem. Gadījumā, ja apakšnoma ir finanšu noma, tā tiek uzskaitīta atsevišķi kā nomas debitors. Neto ieskaits ar saistību netiek veikts.

Apakšnomas darījumu uzskaitē:

- *Sabiedrība* kā starpposma iznomātājs samazina “tiesības lietot aktīvu”, veidojot “finanšu nomas debitora parādu” par šo daļu, neatzīstot nomas ieņēmumus no apakšnomas, bet aprēķina procentu ieņēmumus no “finanšu nomas debitora parāda”;
- Apakšnomas termiņa laikā *Sabiedrība* kā starpposma iznomātājs atzīst nolietojuma izmaksas “tiesībām lietot aktīvu” tiktāl, cik attiecas uz to “tiesību lietot aktīvu” daļu, kas nav nodota apakšnomā, bet atzīst procentu izmaksas par nomas saistībām pilnā apmērā.

2.15. VALSTS LĪDZFINANSĒJUMS UN ES LĪDZEKĻI

Valsts līdzfinansējums un ES līdzekļi tiek atzīti to patiesajā vērtībā brīdī, kad ir pietiekama pārlicība par to saņemšanu un var ticami apgalvot, ka *Sabiedrība* būs spējīga pildīt visus ar šo līdzekļu saņemšanu saistītos noteikumus.

Uz aktīviem (pamatlīdzekļiem) attiecināmais valsts līdzfinansējums un ES līdzekļi tiek uzrādīti bilances postenī "Nākamo periodu ieņēmumi" un periodiski atzīti Apvienoto ienākumu pārskatā proporcionāli attiecīgo aktīvu (pamatlīdzekļu) nolietojumam to lietderīgās izmantošanas laikā.

Ņemot vērā Daudzgaļu līguma nosacījumus, *Sabiedrība* ir uzrādījusi Apvienoto ienākumu pārskatā kolonnā "2022. gada rezultāts pirms finanšu līdzsvara maksājumiem" un "2021. gada rezultāts pirms finanšu līdzsvara maksājumiem". Lai arī šādu rādītāja uzrādīšanu neparedz SFPS, ne-SFPS rādītājs uzrādīts finanšu pārskatā, lai nodrošinātu lasītājiem skaidru priekšstatu par *Sabiedrības* finansiālo stāvokli bez finanšu līdzsvara maksājumu saņemšanas.

2.16. SAISTĪTĀS PUSES

Par saistītajām pusēm tiek uzskatīti valsts, *Sabiedrības* meitas sabiedrības, *Sabiedrības* Padomes un Valdes locekļi, viņu tuvi ģimenes locekļi un sabiedrības, kurās minētajām personām ir kontrole vai būtiska ietekme.

2.17. NOTIKUMI PĒC BILANCES DATUMA

Finanšu pārskatā tiek atspoguļoti tādi notikumi pēc pārskata gada beigām, kas sniedz papildu informāciju par *Sabiedrības* finansiālo stāvokli bilances sagatavošanas datumā (koriģējošie notikumi). Ja notikumi pēc pārskata gada beigām nav koriģējoši, tie tiek atspoguļoti finanšu pārskata pielikumos tikai tad, ja tie ir būtiski.

2.18. DARBINIEKU LABUMI

Sociālās apdrošināšanas un pensiju plāna iemaksas

Sabiedrība veic sociālās apdrošināšanas maksājumus valsts pensiju apdrošināšanai valsts fondēto pensiju shēmā saskaņā ar Latvijas tiesību aktiem. Valsts fondēto pensiju shēma ir fiksētu iemaksu pensiju plāns, saskaņā ar kuru *Sabiedrībai* jāveic likumā noteikta apjoma maksājumi. *Sabiedrībai* nerodas papildu juridiskas vai prakses radītas saistības veikt papildu maksājumus, ja valsts fondēto pensiju shēma nevar nokārtot savas saistības pret darbiniekiem. Sociālās apdrošināšanas iemaksas tiek atzītas kā izmaksas, izmantojot uzkrājumu principu, un ir iekļautas darbinieku izmaksās. Saskaņā ar Ministru kabineta 17.12.2020. noteikumiem Nr. 786 "*Noteikumi par valsts sociālās apdrošināšanas iemaksu likmes sadalījumu pa valsts sociālās apdrošināšanas veidiem*" 2022. un 2021. gadā 70,14% valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām tiek iemaksātas, lai finansētu valsts noteikto iemaksu pensiju sistēmu.

2.19. IEGULDĪJUMI MEITAS SABIEDRĪBU KAPITĀLOS

Ieguldījumi meitas sabiedrību kapitālos tiek uzskaitīti to iegādes vērtībā, no kuras atskaitīti zaudējumi no vērtības samazināšanās.

Sabiedrība atzīst ienākumus tikai tad, ja tā no savas meitas sabiedrības saņem pēc iegādes datuma radušās peļņas daļu. Saņemtās summas, kas pārsniedz šo peļņu, uzskata par ieguldījuma atgūšanu un grāmato kā ieguldījuma iegādes vērtības samazinājumu.

Ja pastāv objektīvi pierādījumi tam, ka ieguldījuma meitas sabiedrības bilances vērtība ir samazinājusies, tad zaudējumus no vērtības samazināšanās aprēķina kā starpību starp ieguldījuma bilances vērtību un tā atgūstamo vērtību. Zaudējumi no ieguldījuma vērtības samazināšanās var tikt apvērsti, ja pēc tam, kad pēdējo reizi tika atzīti zaudējumi no vērtības samazināšanās, ir mainījušās aplēses, kas tika izmantotas vērtības samazinājuma noteikšanai.

2.20. SALĪDZINOŠIE RĀDĪTĀJI UN IZŠĶIROŠĀS IETEKMES IZBEIGŠANAS UZSKAITE

Atbilstoši 2022. gada 12. janvāra Ministru kabineta rīkojumam Nr. 13 "*Par valsts akciju sabiedrības "Latvijas dzelzceļš" izšķirošās ietekmes un līdzdalības izbeigšanu sabiedrībā ar ierobežotu atbildību "LDZ infrastruktūra" un valsts akciju sabiedrības "Latvijas dzelzceļš" netiešas izšķirošās ietekmes izbeigšanu sabiedrībā ar ierobežotu atbildību "Rīgas Vagonbūves Uzņēmums "Baltija"" un sabiedrības ar ierobežotu atbildību "LDZ ritošā sastāva serviss" līdzdalības un tiešas izšķirošās ietekmes izbeigšanu sabiedrībā ar ierobežotu atbildību "Rīgas Vagonbūves Uzņēmums "Baltija""*", 2022. gadā uzsākt SIA "LDZ infrastruktūra" likvidācijas process.

2022. gada decembra sākumā saskaņā ar mantas sadales plānu visa SIA "LDZ infrastruktūra" piederošā manta ir nodota sabiedrības vienīgajam dalībniekam *Latvijas dzelzceļš*. 2022. gada 31. decembrī ieraksts Komercreģistrā par sabiedrības likvidāciju vēl nav veikts, jo norisinās nodotās mantas īpašnieka maiņa valsts reģistros.

Izšķirošās ietekmes izbeigšanas rezultātā *Sabiedrības* bilances rādītāji pārskata gada beigās nav tieši salīdzināmi ar 2021. gada 31. decembra rādītājiem, jo pārskata gada beigās tie atspoguļo no likvidējamās meitas sabiedrības saņemtos aktīvus. Sīkāku informāciju par aktīvu pārņemšanu skatīt 18. pielikumā.

3. BŪTISKI PIENĒMUMI UN SPRIEDUMI

Lai sagatavotu finanšu pārskatus saskaņā ar SFPS, nepieciešams izdarīt būtiskus pieņēmumus. Tāpat, sagatavojot pārskatus, *Vadībai* ir nepieciešams izdarīt pieņēmumus un spriedumus, piemērojot *Sabiedrības* izvēlēto uzskaites politiku.

Finanšu pārskatu sagatavošana, izmantojot SFPS, prasa izmantot aplēses un pieņēmumus, kas ietekmē finanšu pārskatos uzrādīto aktīvu un saistību vērtības un pielikumos sniegto informāciju finanšu pārskatu datumā, kā arī pārskata periodā atzītos ieņēmumus un izdevumus. Faktiskie rezultāti var atšķirties no šīm aplēsēm. Jomas, kuras vairāk var ietekmēt pieņēmumi, ir *Vadības* pieņēmumi un aprēķini, nosakot aktīvu atgūstamo vērtību un uzkrājumu lielumu, kā aprakstīts zemāk. Izņemot zemāk minētās, nav citu jomu, kas prasītu nozīmīgu vai sarežģītu pieņēmumu izdarīšanu, vai jomu, kur izdarītie pieņēmumi un aplēses būtu nozīmīgas finanšu pārskatu kontekstā.

Pamatlīdzekļu lietderīgās kalpošanas periods

Katrā pārskata perioda beigu datumā *Sabiedrība* izvērtē tās pamatlīdzekļu atlikušo lietderīgās kalpošanas periodu. Balstoties uz pēdējiem *Sabiedrības* Finanšu direkcijas veiktiem novērtējumiem, esošais lietderīgās kalpošanas laiks ir atbilstošs *Sabiedrības* pamatlīdzekļu faktiskās izmantošanas laikam.

Pamatlīdzekļu vērtības samazinājums

Pamatlīdzekļu vērtības samazinājums atzīts saimnieciskajā darbībā neizmantotiem pamatlīdzekļiem, kā arī tādiem aktīviem, kuriem nākotnes sagaidāmie saimnieciskie labumi ir būtiski zemāki nekā to bilances vērtība. Nozīmīgākā vērtības samazinājuma summa atzīta attiecībā uz ēkām, būvēm un sliežu ceļiem, pamatojoties uz nākotnes naudas plūsmām no šo pamatlīdzekļu izmantošanas pakalpojumu sniegšanā.

Veicot vērtības samazinājuma pārbaudi, visi *Sabiedrības* aktīvi sadalīti naudu ienesošajās vienībās – ģeogrāfiskajos sliežu ceļu iecirkņos. Katram iecirknim vērtētas vērtības samazināšanās pazīmes un iecirkņiem ar vērtības samazināšanās pazīmēm, veikta vērtības samazināšanās pārbaude. Galvenie vērtības samazināšanās indikatori bija pasažieru pārvadājumu neesamība vai samazinājums konkrētajā iecirknī, kā arī kravu pārvadājumu apjomu būtisks samazinājums. Vērtības samazinājuma aprēķina rezultātā atzīts vērtības samazinājums 4 iecirkņos par kopējo summu 5,8 miljoni EUR.

Nākotnes paredzamās naudas plūsmas noteiktas, balstoties uz 2022. gada faktiskajiem rādītājiem un 2023. gada budžetu, ekstrapolējot tos uz nākošajiem 10 gadiem. 10 gadu aprēķina periods ņemts infrastruktūras pārvaldītāja aktīvu specifikas dēļ – tie ir ilgtermiņa aktīvi, kuri atdevi sniedz ilgstošā laika periodā. Diskontējot nākotnes plānotās naudas plūsmas, piemērota 6,75% vidēji svērtā kapitāla cena (WACC), kas noteikta kā infrastruktūras pārvaldītājam atbilstoša vidēji svērtā kapitāla cena. WACC ir būtiskākais rādītājs, kas ietekmē vērtības samazinājuma aplēsi. WACC sasniegts 7,75% (pieaugot par 1%), vērtības samazinājums palielinātos par 4 miljoniem EUR. Savukārt pie WACC 5,75% (samazinājuma par 1%), vērtības samazinājums nebūtu atzīstams.

Papildus izvērtējumam naudu ienesošo vienību līmenī, veikts arī kopējais vērtības samazinājuma izvērtējums, nosakot *Sabiedrības* kopējo lietošanas vērtību. Šī izvērtējuma rezultātā nav identificēta nepieciešamība atzīt papildus vērtības samazinājumu 2021. un 2022. gadā. Nākotnes paredzamās naudas plūsmas noteiktas, balstoties uz 2022. gada faktiskajiem rādītājiem un 2023. gada budžetu, ekstrapolējot tos uz nākošajiem 10 gadiem. 10 gadu aprēķina periods ņemts infrastruktūras pārvadātāja aktīvu specifikas dēļ – tie ir ilgtermiņa aktīvi, kuri atdevi sniedz ilgstošā laika periodā. 2022. gadā kopējā vērtības samazinājuma aprēķinā piemērotā diskonta likme (WACC) sastādīja 6,75%.

Arī šajā aprēķinā WACC ir būtiskākais rādītājs, kas ietekmē vērtības samazinājuma aplēsi. Vērtējot aprēķina jūtīgumu pret WACC izmaiņām, secināms, ka vērtības samazinājums jāatzīst WACC pārsniedzot 7,52% robežlielumu, t.i. esot par 0,77% lielākam.

Finanšu līdzsvara maksājums

Sabiedrības galvenais uzdevums ir nodrošināt valsts publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras pārvaldīšanu un drošus, augstas kvalitātes un efektīvus dzelzceļa un loģistikas pakalpojumus Latvijas valsts un tautsaimniecības interesēs. Šī uzdevuma nodrošināšanai ir noslēgts Daudzgaļu līgums ar Satiksmes ministriju, kurā ir paredzēta kārtība finanšu līdzsvara nodrošināšanai (sk. 4. pielikumu). Esošais līgums bija noslēgts līdz 2022. gada 31. decembrim, pašlaik noris darbs pie jauna līguma noslēgšanas turpmākajiem periodiem.

4. IEŅĒMUMI

	(EUR)	
DARBĪBAS VEIDI	2022	2021
Ieņēmumi no klientu līgumiem (15. SFPS):		
Maksa par publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras izmantošanu	50 637 169	54 505 014
Infrastruktūras pārvaldītāja papildpakalpojumi	21 752 113	19 059 715
Elektroenerģijas sadales un tirdzniecības pakalpojumi	11 168 661	6 480 146
Informācijas tehnoloģiju pakalpojumi	4 060 272	3 641 748
Pakalpojumi pasažieru stacijās	1 059 279	1 003 178
Specifiskie pakalpojumi, kas saistīti ar infrastruktūras apkalpošanu un remontu	852 821	2 013 156
Elektronisko sakaru pakalpojumi	725 987	615 869
Principāla pakalpojumi*	638 407	1 245 053
Būvniecības pakalpojumi	36 420	90 722
Citi pakalpojumi	3 076 757	3 757 055
Cita veida ieņēmumi:		
Ieņēmumi par dzelzceļa infrastruktūras uzturēšanu (valsts budžeta finansējums)	30 113 757	30 068 006
Ieņēmumi finanšu līdzsvara nodrošināšanai**	24 358 998	30 664 125
Nomas pakalpojumi	4 466 540	4 309 495
Ieņēmumi par apkalpes vietu uzturēšanu (valsts budžeta finansējums)	211 116	257 222
Kopā	153 158 297	157 710 504

*Principāla pakalpojumus *Latvijas dzelzceļš* sniedza līdz 2022. gada 31. martam;

**Pārskata gadā nepieciešamais finanšu līdzsvara nodrošināšanas finansējums atzīts cita veida ieņēmumu sastāvā saskaņā ar 20. SGS "Valsts atbalsts" minētajiem atzīšanas principiem. Šie principi nosaka valsts dotācijas atzīšanu tajā brīdī, kad pastāv pamatota pārliecība par nosacījumu, kas saistīti ar dotācijas saņemšanu, izpildi. Turklāt dotācijas, kas attiecas uz izmaksu segšanu, būtu atzīstamas tajā periodā, kad notikušas izmaksas, pie nosacījuma, ka pastāv pamatota pārliecība par dotācijas saņemšanu nākotnē.

Kritēriji, lai *Sabiedrība* saņemtu finanšu līdzsvara maksājumu, ir Daudzgaļu līgumā paredzēto finanšu līdzsvara nosacījumu neizpilde. Ņemot vērā to, ka 2022. gadā *Sabiedrība* neizpildīja Daudzgaļu līgumā paredzētos finanšu līdzsvara nosacījumus, attiecīgi izpildījās kritēriji Daudzgaļu līgumā paredzēto finanšu līdzsvara maksājumu saņemšanai, finanšu līdzsvara maksājumi atzīti kā 2022. gada ieņēmumi. Identiski apstākļi pastāvēja arī 2021. gadā.

Nepieciešamais finanšu līdzsvara maksājums 24 358 998 EUR apmērā, kas saņemams 2023. gada laikā, atzīts finanšu stāvokļa pārskatā kā "Uzkrātie ieņēmumi", pamatojoties uz Daudzgaļu līgumā noteiktajām saistībām un pienākumiem. 2022. gadā finanšu līdzsvara nodrošināšanai *Latvijas dzelzceļš* saņēma 40 167 420 EUR (par 2020. gadu 9 503 295 EUR, par 2021. gadu - 30 664 125 EUR, t.i. pilnu finanšu līdzsvara maksājumu par 2021. gadu un visu atlikušo maksājumu par 2020. gadu).

Ar mērķi uzskatāmi parādīt finanšu pārskatā kopējo atzīto finanšu līdzsvara maksājumu, *Sabiedrības* Apvienoto ienākumu pārskatā tiek uzrādīta papildu kolonna "2022. gada rezultāts pirms finanšu līdzsvara maksājumiem" vai attiecīgi "2021. gada rezultāts pirms finanšu līdzsvara maksājumiem". Šīs informācijas atklāšanu neparedz SFPS prasības un tā sniegta kā papildu rādītājs, ar mērķi izpildīt Daudzgaļu līguma prasības par informācijas atklāšanu finanšu pārskatos attiecībā uz *Sabiedrības* pārskata gada peļņu vai zaudējumiem.

5. PĀRĒJIE IEŅĒMUMI

	2022	2021
Nākamo periodu ieņēmumu pakāpeniska atzīšana	17 814 164	17 584 079
Peļņa no pamatlīdzekļu pārdošanas	1 566 001	762 597
Būvprojekta "Gājēju tunelis Ogrē" ieņēmumi*	1 471 542	-
Pārējo uzkrājumu korekcija (skat. 27. pielikumu)	199 073	335 240
Soda un kavējuma nauda	144 788	158 450
Peļņa no krājumu pārdošanas	80 843	2 586 532
Valūtas kursu svārstības	28 278	167 377
Finansējums darba vidē balstītu mācību īstenošanas projektam	4 380	9 215
Citi ieņēmumi	598 452	393 057
Kopā	21 907 521	21 996 547

*ieņēmumi radušies, nododot Ogres dzelzceļa stacijas gājēju tuneli Satiksmes ministrijai.

6. PREČU, MATERIĀLU UN PAKALPOJUMU IZMAKSAS

	2022	2021
Elektroenerģija	15 719 924	9 119 463
Materiālu izmaksas	4 447 756	4 092 970
Maksa par manevru darbu	3 954 695	3 874 815
Apsardzes pakalpojumu un apsardzes iekārtu tehniskās apkopes izmaksas	3 759 361	3 665 013
Nomas maksas, komunālie pakalpojumi, katlumājas uzturēšana	3 507 925	2 667 166
Pamatlīdzekļu kārtējā remonta izmaksas, pārējās remontu izmaksas	3 365 882	2 564 734
Kurināmais, degviela	3 095 112	1 947 971
Dzelzceļa nozares administrēšanas institūciju izmaksas	2 292 589	2 292 589
Informatīvo programmatūru apkalpošana, licences maksājumi	2 529 259	2 113 086
Maksa par lokomotīvu un brigāžu darbu saimnieciskajā kustībā	1 403 099	1 196 947
Autotransporta uzturēšanas, reģistrācijas, tehniskās apskates izmaksas	709 554	707 020
Izmaksas, kas ir saistītas ar telekomunikāciju pakalpojumiem	615 890	720 212
Nekustamā īpašuma nodoklis	589 229	593 649
Civiltiesiskās apdrošināšanas izmaksas	432 255	430 262
Biedru nauda starpvalstu organizācijām	311 452	309 633
Pārējās izmaksas*	2 486 911	3 217 550
Kopā	49 220 893	39 513 080

* Pārējo izmaksu sastāvā ir samaksa par zvērinātu revidentu komercsabiedrības SIA "PricewaterhouseCoopers" sniegtajiem pakalpojumiem:

	2022	2021
Par finanšu pārskatu revīziju	51 287	50 600
Par citu lietpratēja uzdevumu veikšanu	10 900	-

7. PERSONĀLA IZMAKSAS

	2022	2021
Darba samaksa	62 103 071	66 301 664
Valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas	14 679 268	16 535 379
Atlaišanas pabalsti	210 441	3 788 590
Darbinieku papildpensiju apdrošināšana	288 469	319 512
Pārējās sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas	1 652 823	471 949
Uzkrātās saistības atvaļinājumiem izmaiņas	(428 984)	389 073
Citas personāla izmaksas	108 981	124 095
Kopā	78 614 069	87 930 262
no tā atlīdzība Sabiedrības valdes un padomes locekļiem	586 556	610 184
t.sk. atlīdzība par darbu	474 598	493 769
valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas	111 958	116 415

8. NOLIETOJUMS, AMORTIZĀCIJA UN VĒRTĪBAS SAMAZINĀJUMS

	2022	2021
Pamatlīdzekļu un nemateriālo ieguldījumu nolietojums	44 012 698	43 763 606
Pamatlīdzekļu un nemateriālo ieguldījumu vērtības samazinājums	4 874 177	4 081 242
Nolietojums tiesībām lietot aktīvus	2 525 693	2 528 979
Uzkrājumu novecojušiem materiāliem izmaiņas (sk. 23. pielikumu)	(323 780)	(274 614)
Kopā	51 088 788	50 099 213

9. PĀRĒJĀS IZMAKSAS

	2022	2021
Būvprojekta "Gājēju tunelis Ogrē" izmaksas	1 471 542	-
"Latvijas dzelzceļš" koncerna koplīgumā paredzētās izmaksas	290 889	307 474
Zaudējumi no pamatlīdzekļu likvidācijas un nepabeigtās celtniecības izslēgšanas	129 293	257 696
Uzkrājumu nedrošiem parādiem korekcija (sk. 24. pielikumu)	97 760	36 769
Pārējo uzkrājumu korekcija	29 709	5 448
Valūtas konvertācija	10 762	15 135
Sociālās infrastruktūras uzturēšanas izmaksas	2 229	107
Soda un kavējuma nauda	1 438	3 399
Uzņēmumu ienākuma nodoklis	114	-
Citas izmaksas	317 337	238 041
Kopā	2 351 073	864 069

10. IEŅĒMUMI NO LĪDZDALĪBAS MEITAS SABIEDRĪBU KAPITĀLOS

(EUR)

	2022	2021
Saņemtās dividendes no <i>Latvijas dzelzceļa</i> meitas sabiedrībām:	4 545 819	144 231
SIA "LDZ CARGO"	4 000 000	-
SIA "LDZ ritošā sastāva serviss"	376 253	-
SIA "LDZ Loģistika"	40 642	-
SIA "LDZ apsardze"	100 000	112 000
AS "LatRailNet"	28 924	32 231

11. IEŅĒMUMI NO LĪDZDALĪBAS CITU SABIEDRĪBU PAMATKAPITĀLĀ

(EUR)

IEŅĒMUMI NO DIVIDENDĒM	2022	2021
Baltkrievijas-Latvijas kopuzņēmums "MIRIGO"	-	839
Kopā	-	839

12. FINANŠU IEŅĒMUMI UN IZMAKSAS, NETO

(EUR)

	2022	2021
Finanšu ieņēmumi	372 852	423 434
Citi procentu ieņēmumi	372 852	423 434
Finanšu izmaksas	(1 797 091)	(1 868 931)
Procentu maksājumi par aizņēmumiem	(1 670 625)	(1 753 660)
Procentu izmaksas nomas darījumos	(81 818)	(115 271)
Kavējuma naudas par nodokļu samaksas termiņa pagarināšanu	(44 648)	-
Finanšu izmaksas, neto	(1 424 239)	(1 445 497)

13. PAMATLĪDZEKĻI

(EUR)

	ZEMES GABALI	ĒKAS, BŪVES UN ILGGADĪGIE STĀDĪJUMI	SLIEŽU CEĻI	ILGTERMINA IEGULDĪJUMI NOMĀTAJOS PAMAT- LĪDZEKĻOS	TEHNOLOĢISKĀS IEKĀRTAS UN IERĪCES	SKAITĻOŠANAS IEKĀRTAS UN TO APRĪKOJUMS, SAKARU LĪDZEKĻI, KOPĒTĀJI UN TO APRĪKOJUMS	PĀRĒJIE PAMATLĪDZEKĻI	NEPABEIGTĀS CELTNIECĪBAS OBJEKTU IZMAKSAS	KOPĀ
Sākotnējā vērtība 01.01.2022.	851 290	205 891 459	855 906 440	105 292	308 202 008	38 844 682	31 433 582	3 751 041	1 444 985 794
Pamatlīdzekļu iegāde un pabeigšana	-	810 178	4 949 411	-	3 043 044	1 031 078	518 316	8 052 728	18 404 755
Pamatlīdzekļu saņemšana no likvidējamās meitas sabiedrības (skat. 18. pielikumu)	-	36 661	103 405	-	7 979 642	4 955	993 528	42 167	9 160 358
Pamatlīdzekļu saņemšana no Satiksmes ministrijas (Rail Baltica projekta ietvaros) (skat. 29. pielikumu)	-	587 565	-	-	969 073	4 523 383	3 756	-	6 083 777
Pārklasificēts (skat. 16. pielikumu)	-	(10 648)	14 387	-	34 737	(4 020 720)	-	(38 476)	(4 020 720)
Pamatlīdzekļu norakstīšana	-	(1 977 521)	(2 017 904)	-	(747 927)	(599 905)	(581 122)	(49 859)	(5 974 238)
Sākotnējā vērtība 31.12.2022.	851 290	205 337 694	858 955 739	105 292	319 480 577	39 783 473	32 368 060	11 757 601	1 468 639 726
Uzkrātais nolietojums 01.01.2022.	-	123 982 808	531 744 329	74 078	174 086 767	32 169 346	24 965 712	-	887 023 040
Aprēķinātais nolietojums	-	3 795 919	26 552 569	7 803	10 096 791	2 106 793	1 026 303	-	43 586 178
Pārklasificēts (skat. 16. pielikumu)	-	(90)	90	-	-	(2 383 186)	-	-	(2 383 186)
Nolietojuma norakstīšana	-	(1 912 457)	(1 923 852)	-	(735 091)	(599 779)	(566 210)	-	(5 737 389)
Uzkrātais nolietojums 31.12.2022.	-	125 866 180	556 373 136	81 881	183 448 467	31 293 174	25 425 805	-	922 488 643
Pamatlīdzekļu vērtības samazinājums 01.01.2022.	37 801	3 751 960	16 910 628	-	586 471	483 681	149 648	-	21 920 189
Vērtības samazinājums pārskata gada laikā*	-	15 734	5 900 936	-	2 866	-	-	-	5 919 536
Pamatlīdzekļu vērtības samazinājums 31.12.2022.	37 801	3 767 694	22 811 564	-	589 337	483 681	149 648	-	27 839 725
Atlikusī vērtība 01.01.2022.	813 489	78 156 691	307 251 483	31 214	133 528 770	6 191 655	6 318 222	3 751 041	536 042 565
Atlikusī vērtība 31.12.2022.	813 489	75 703 820	279 771 039	23 411	135 442 773	8 006 618	6 792 607	11 757 601	518 311 358

*2022. gadā atzīts pamatlīdzekļu vērtības samazinājums par 5 919 536 EUR. Tajā skaitā vērtības samazinājums 5 843 220 EUR apmērā atzīts pamatlīdzekļiem četros dzelzceļa iecirkņos (Čiekurkalns - Krasta, Daugavpils-Indra, Kārsava-Kleperova un Rēzekne -Daugavpils), kuros būtiski samazinājies kravu pārvadājumu apjoms, un 76 316 EUR apmērā atzīts attiecībā uz 7 individuāliem aktīviem, kas netiek izmantoti saimnieciskā darbībā un pārredzamā nākotnē nav paredzēta aktīvu pārdošana.

2022. gadā kapitalizētā darba samaksas daļa iekļauta pamatlīdzekļu iegādes izmaksās 1 216 452 EUR apmērā (2021. gadā – 1 268 852 EUR). Pamatlīdzekļu atjaunošanā, modernizācijā un iegādē, nemateriālajos ieguldījumos, kā arī jaunu objektu būvniecībā 2022. gadā izlietoti naudas līdzekļi 37 442 007 EUR (2021. gadā – 15 048 454 EUR).

Visā pārskata periodā un salīdzinošajos periodos Latvijas dzelzceļam lietošanā bija nodota uz Satiksmes ministrijas vārda reģistrēta zeme 15 tūkst. hektāru platībā (pārsvārā tā ir dzelzceļa zemes nodalījuma josla, kas ir dzelzceļa publiskās lietošanas infrastruktūras sastāvdaļa un paredzēta dzelzceļa infrastruktūras objektu izvietojumam, lai nodrošinātu dzelzceļa infrastruktūras attīstību un drošu ekspluatāciju).

	ZEMES GABALI	ĒKAS, BŪVES UN ILGGADĪGIE STĀDĪJUMI	SLIEŽU CEĻI	ILGTERMINA IEGULDĪJUMI NOMĀTAJOS PAMAT- LĪDZEKĻOS	TEHNOLOGISKĀS IEKĀRTAS UN IERĪCES	SKAITĻOŠANAS IEKĀRTAS UN TO APRĪKOJUMS, SAKARU LĪDZEKĻI, KOPĒTĀJI UN TO APRĪKOJUMS	PĀRĒJIE PAMATLĪDZEKĻI	NEPABEIGTĀS CELTNIECĪBAS OBJEKTU IZMAKSAS	KOPĀ
Sākotnējā vērtība 01.01.2021.	855 252	204 922 556	852 872 385	105 292	309 750 405	39 578 025	31 469 444	1 273 517	1 440 826 876
Pamatlīdzekļu iegāde un pabeigšana	5 571	1 281 943	5 181 533	-	970 138	1 543 483	644 149	2 477 524	12 104 341
Pārklasificēts	-	(1 641)	-	-	963	(93)	771	-	-
Pamatlīdzekļu norakstīšana	(9 533)	(311 399)	(2 147 478)	-	(2 519 498)	(2 276 733)	(680 782)	-	(7 945 423)
Sākotnējā vērtība 31.12.2021.	851 290	205 891 459	855 906 440	105 292	308 202 008	38 844 682	31 433 582	3 751 041	1 444 985 794
Uzkrātais nolietojums 01.01.2021.	-	120 619 402	506 807 045	66 273	166 891 292	32 154 767	24 554 447	-	851 093 226
Aprēķinātais nolietojums	-	3 613 135	26 782 922	7 805	9 646 279	2 288 521	1 067 279	-	43 405 941
Pārklasificēts	-	(11)	-	-	(668)	(92)	771	-	-
Nolietojuma norakstīšana	-	(249 718)	(1 845 638)	-	(2 450 136)	(2 273 850)	(656 785)	-	(7 476 127)
Uzkrātais nolietojums 31.12.2021.	-	123 982 808	531 744 329	74 078	174 086 767	32 169 346	24 965 712	-	887 023 040
Pamatlīdzekļu vērtības samazinājums 01.01.2021.	37 801	2 182 327	15 220 032	-	325 116	-	89 985	-	17 855 261
Vērtības samazinājums pārskata gada laikā*	-	1 569 633	1 690 596	-	261 355	483 681	59 663	-	4 064 928
Pamatlīdzekļu vērtības samazinājums 31.12.2021.	37 801	3 751 960	16 910 628	-	586 471	483 681	149 648	-	21 920 189
Atlikusī vērtība 01.01.2021.	817 451	82 120 827	330 845 308	39 019	142 533 997	7 423 258	6 825 012	1 273 517	571 878 389
Atlikusī vērtība 31.12.2021.	813 489	78 156 691	307 251 483	31 214	133 528 770	6 191 655	6 318 222	3 751 041	536 042 565

*2021. gadā atzīts pamatlīdzekļu vērtības samazinājums par 4 064 928 EUR. Vērtības samazinājums atzīts attiecībā uz 523 individuāliem aktīviem, kas netiek izmantoti saimnieciskā darbībā un kurus nav iespējams realizēt/ kuru realizācijas vērtība paredzama zemāka nekā uzskaites vērtība.

2021. gadā kapitalizētā darba samaksas daļa iekļauta pamatlīdzekļu iegādes izmaksās 1 268 852 EUR apmērā. Pamatlīdzekļu atjaunošanā, modernizācijā un iegādē, nemateriālajos ieguldījumos, kā arī jaunu objektu būvniecībā 2021. gadā izlietoti naudas līdzekļi 15 048 454 EUR.

14. TIESĪBAS LIETOT AKTĪVUS

(EUR)

	TIESĪBAS LIETOT ZEMES GABALUS	TIESĪBAS LIETOT ĒKAS UN BŪVES	TIESĪBAS LIETOT SLIEŽU CEĻUS	TIESĪBAS LIETOT TEHNOLOĢISKĀS IEKĀRTAS UN IERĪCES	TIESĪBAS LIETOT SKAITLOŠANAS IEKĀRTAS UN TO APRĪKOJUMU, SAKARU LĪDZEKLUS, KOPĒTĀJUS UN TO APRĪKOJUMU	TIESĪBAS LIETOT PĀRĒJOS PAMATLĪDZEKLUS	KOPĀ
Sākotnējā vērtība 01.01.2022.	472 674	4 758 365	2 523 747	1 313 733	1 019 409	4 299 398	14 387 326
Jaunie nomas līgumi	30 878	-	-	-	-	106 296	137 174
Grozījumi līgumos un līgumu izbeigšana	(29 734)	(49 791)	(26 155)	(683 928)	-	(387 924)	(1 177 532)
Sākotnējā vērtība 31.12.2022.	473 818	4 708 574	2 497 592	629 805	1 019 409	4 017 770	13 346 968
Uzkrātais nolietojums 01.01.2022.	195 930	1 537 280	1 523 494	1 062 130	727 668	1 843 158	6 889 660
Aprēķinātais nolietojums	71 870	541 972	512 400	326 029	242 556	931 567	2 626 394
Nolietojuma norakstīšana	(20 368)	-	(31 384)	(882 384)	-	(424 066)	(1 358 202)
Uzkrātais nolietojums 31.12.2022.	247 432	2 079 252	2 004 510	505 775	970 224	2 350 659	8 157 852
Atlikusī vērtība 01.01.2022.	276 744	3 221 085	1 000 253	251 603	291 741	2 456 240	7 497 666
Atlikusī vērtība 31.12.2022.	226 386	2 629 322	493 082	124 030	49 185	1 667 111	5 189 116

	TIESĪBAS LIETOT ZEMES GABALUS	TIESĪBAS LIETOT ĒKAS UN BŪVES	TIESĪBAS LIETOT SLIEŽU CEĻUS	TIESĪBAS LIETOT TEHNOLOĢISKĀS IEKĀRTAS UN IERĪCES	TIESĪBAS LIETOT SKAITĻOŠANAS IEKĀRTAS UN TO APRĪKOJUMU, SAKARU LĪDZEKĻUS, KOPĒTĀJUS UN TO APRĪKOJUMU	TIESĪBAS LIETOT PĀRĒJOS PAMATLĪDZEKĻUS	KOPĀ
Sākotnējā vērtība 01.01.2021.	409 110	3 086 235	4 254 956	1 386 099	1 019 409	4 294 922	14 450 731
Jaunie nomas līgumi	64 941	10 430	-	-	-	41 172	116 543
Grozījumi līgumos un līgumu izbeigšana	(1 377)	1 661 700	(1 731 209)	(72 366)	-	(36 696)	(179 948)
Sākotnējā vērtība 31.12.2021.	472 674	4 758 365	2 523 747	1 313 733	1 019 409	4 299 398	14 387 326
Uzkrātais nolietojums 01.01.2021.	122 526	922 285	1 062 398	783 422	485 112	934 102	4 309 845
Aprēķinātais nolietojums	73 404	561 091	515 000	319 950	242 556	951 983	2 663 984
Nolietojuma norakstīšana	-	53 904	(53 904)	(41 242)	-	(42 927)	(84 169)
Uzkrātais nolietojums 31.12.2021.	195 930	1 537 280	1 523 494	1 062 130	727 668	1 843 158	6 889 660
Atlikusī vērtība 01.01.2021.	286 584	2 163 950	3 192 558	602 677	534 297	3 360 820	10 140 886
Atlikusī vērtība 31.12.2021.	276 744	3 221 085	1 000 253	251 603	291 741	2 456 240	7 497 666

15. PĒTNIECĪBAS UN ATTĪSTĪBAS IZMAKSAS

(EUR)

IZMAKSAS	2022	2021
Iekšējie izdevumi <i>Sabiedrībā</i> veiktajiem pētniecības un attīstības darbiem*	1 327 327	1 609 955
Ārējie izdevumi pētniecības un attīstības darbiem, kas pasūtīti citās iestādēs, uzņēmumos, organizācijās	15 247	11 175
Kopā	1 342 574	1 621 130

*no tiem izdevumi par pamatlīdzekļiem pētniecības un attīstības darbu veikšanai (kapitālizdevumi) ir 1 217 800 EUR.

2022.gadā *Sabiedrībā* veikto darbu finansēšanai izmantoti pašu līdzekļi 1 190 727 EUR apmērā un Eiropas komisijas (ieskaitot ES struktūrfondus) līdzekļi 136 600 EUR apmērā.

2022. gadā pētniecībā un attīstībā bija nodarbināti 10 darbinieki, viņiem aprēķināta atlīdzība 83 862 EUR.

16. NEMATERIĀLIE IEGULDĪJUMI

(EUR)

LICENCES UN TIESĪBAS	2022	2021
Sākotnējā vērtība uz gada sākumu	9 386 912	9 203 082
Iegādāts	578 472	257 684
Pārklasificēts no pamatlīdzekļiem	4 020 720	-
Izslēgts	(31 243)	(73 854)
Sākotnējā vērtība uz gada beigām	13 954 861	9 386 912
Uzkrātais nolietojums uz gada sākumu	8 408 010	8 075 102
Aprēķinātais nolietojums	503 877	406 100
Pārklasificēts no pamatlīdzekļiem	2 383 186	-
Izslēgts	(31 243)	(73 192)
Uzkrātais nolietojums uz gada beigām	11 263 830	8 408 010
Vērtības samazinājums	16 314	16 314
Atlikusī vērtība uz gada sākumu	962 588	1 127 980
Atlikusī vērtība uz gada beigām	2 674 717	962 588

17. LĪDZDALĪBA MEITAS SABIEDRĪBU KAPITĀLĀ

MEITAS SABIEDRĪBAS

SIA "LDZ CARGO"	
Vienotais reģistrācijas numurs	40003788421
Adrese	Dzirnavu iela 147, k-1, Rīga, LV-1050
Daļu īpatsvars, %	100% kapitāla daļu īpašnieks - VAS "Latvijas dzelzceļš"
Pārskata gads	01.01.2022. – 31.12.2022.
SIA "LDZ ritošā sastāva serviss"	
Vienotais reģistrācijas numurs	40003788351
Adrese	Turģeņeva iela 21, Rīga, LV-1050
Daļu īpatsvars, %	100% kapitāla daļu īpašnieks - VAS "Latvijas dzelzceļš"
Pārskata gads	01.01.2022. – 31.12.2022.
SIA "LDZ infrastruktūra"	
Vienotais reģistrācijas numurs	40003788258
Adrese	Gogoļa iela 3, Rīga, LV-1050
Daļu īpatsvars, %	100% kapitāla daļu īpašnieks - VAS "Latvijas dzelzceļš"
Pārskata gads	01.01.2022. – 31.12.2022.
SIA "LDZ apsardze"	
Vienotais reģistrācijas numurs	40003620112
Adrese	Zasas iela 5-3, Rīga, LV-1057
Daļu īpatsvars, %	100% kapitāla daļu īpašnieks - VAS "Latvijas dzelzceļš"
Pārskata gads	01.01.2022. – 31.12.2022.
AS "LatRailNet"	
Vienotais reģistrācijas numurs	40103361063
Adrese	Turģeņeva iela 21, Rīga, LV-1050
Daļu īpatsvars, %	100% kapitāla daļu īpašnieks - VAS "Latvijas dzelzceļš"
Pārskata gads	01.01.2022. – 31.12.2022.
SIA "LDZ Loģistika"	
Vienotais reģistrācijas numurs	40003988480
Adrese	Dzirnavu iela 147, k-2, Rīga, LV-1050
Daļu īpatsvars, %	100% kapitāla daļu īpašnieks - VAS "Latvijas dzelzceļš"
Pārskata periods	01.01.2022. – 31.12.2022.
SIA "LDZ ritošā sastāva serviss" meitas sabiedrība SIA "Rīgas Vagonbūves uzņēmums "Baltija" (ar 30.12.2022. pievienota pie SIA "LDZ ritošā sastāva serviss")	
Vienotais reģistrācijas numurs	40103419565
Adrese	Turģeņeva iela 14, Rīga, LV-1050
Daļu īpatsvars, %	100% kapitāla daļu īpašnieks - SIA "LDZ ritošā sastāva serviss"
Pārskata periods	01.01.2022. – 30.12.2022.

18. IZŠĶIROŠĀS IETEKMES IZBEIGŠANA MEITAS SABIEDRĪBĀ

SIA "LDZ INFRASTRUKTŪRA"

Vienotais reģistrācijas numurs	40003788258
Adrese	Gogoļa iela 3, Rīga, LV-1050
Daļu īpatsvars, %	100% kapitāla daļu īpašnieks - VAS "Latvijas dzelzceļš"
<i>Daļu uzskaites vērtība 31.12.2021.</i>	11 166 070 EUR
<i>Daļu uzskaites vērtība 31.12.2022.</i>	0
Pārskata periods	01.01.2022. – 31.12.2022.

SIA "LDZ infrastruktūra" līdz 2022. gada 14. oktobrim sniedza sliežu ceļu mašīnu un mehānismu nomas pakalpojumus. 2023. gada laikā tiks pabeigta SIA "LDZ infrastruktūra" likvidācija, kas uzsākta 2022. gadā atbilstoši 2022. gada 12. janvāra Ministru kabineta rīkojumam Nr. 13 *"Par valsts akciju sabiedrības "Latvijas dzelzceļš" izšķirošās ietekmes un līdzdalības izbeigšanu sabiedrībā ar ierobežotu atbildību "LDZ infrastruktūra" un valsts akciju sabiedrības "Latvijas dzelzceļš" netiešas izšķirošās ietekmes izbeigšanu sabiedrībā ar ierobežotu atbildību "Rīgas Vagonbūves Uzņēmums "Baltija"" un sabiedrības ar ierobežotu atbildību "LDZ ritošā sastāva serviss" līdzdalības un tiešas izšķirošās ietekmes izbeigšanu sabiedrībā ar ierobežotu atbildību "Rīgas Vagonbūves Uzņēmums "Baltija""*.

Likvidējot meitas sabiedrību, 2022. gada decembrī tika veikta meitas sabiedrības SIA "LDZ infrastruktūra" mantas sadale. Atbilstoši mantas sadales plānam 2022. gada 2. decembrī *Sabiedrība* kā likvidācijas kvotu saņēma visus likvidējamās meitas sabiedrības aktīvus. Ņemot vērā, ka SIA "LDZ infrastruktūra" ir pilnībā sadalījusi visu tās īpašumā esošo mantu un norēķinājusies par likvidācijas kvotu, pilnībā norakstīts ieguldījums šajā meitas sabiedrībā. Ieguldījuma norakstīšanas rezultātā atzīta 3 miljonu EUR peļņa no iepriekš atzītā vērtības samazinājuma korekcijas.

SIA "LDZ infrastruktūra" likvidācija 2022. gada 31. decembrī nav reģistrēta Uzņēmumu reģistrā, jo turpinās decembrī nodotās mantas pārreģistrācija valsts reģistros.

Likvidējamās meitas sabiedrības aktīvu pārņemšana radīja sekojošu ietekmi uz *Sabiedrības* aktīviem:

	(EUR)
Pārņemtie aktīvi	
Zemes gabali, ēkas un inženierbūves	140 066
Tehnoloģiskās iekārtas un ierīces	7 979 642
Pārējie pamatlīdzekļi un inventārs	998 483
Pamatlīdzekļu izveidošana un nepabeigto celtniecības objektu izmaksas	42 167
Avansa maksājumi par pamatlīdzekļiem	107 209
Ilgtermiņa ieguldījumi kopā	9 267 567
Izejvielas, pamatmateriāli un palīgmateriāli	101 437
Nauda	4 884 491
Apgrozāmie līdzekļi kopā	4 985 928
Aktīvi kopā	14 253 495
Ieguldījuma meitas sabiedrībā norakstīšana pie likvidācijas	11 166 070
Iepriekš atzītā ieguldījuma meitas sabiedrībā vērtības samazinājuma korekcija (likvidācijas rezultāts Apvienoto ienākumu pārskatā)	3 087 425

19. LĪDZDALĪBAS MEITAS SABIEDRĪBU KAPITĀLOS UZSKAITES VĒRTĪBA

(EUR)

MEITAS SABIEDRĪBA	LDZ DAĻAS, %	31.12.2022.	31.12.2021.
SIA "LDZ CARGO"	100	80 492 369	80 492 369
SIA "LDZ ritošā sastāva serviss"*	100	29 351 905	29 351 905
SIA "LDZ infrastruktūra"	100	-	11 166 070
SIA "LDZ apsardze"	100	298 803	298 803
AS "LatRailNet"	100	35 571	35 571
SIA "LDZ Loģistika"	100	638 000	638 000
Kopā	X	110 816 648	121 982 718

* SIA "LDZ ritošā sastāva serviss" līdz 30.12.2022. bija 100% daļu turētājs SIA "Rīgas Vagonbūves Uzņēmums "Baltija"".

Ilgtermiņa finanšu ieguldījumi meitas sabiedrību kapitālos *Latvijas dzelzceļa* grāmatvedības uzskaitē ir novērtēti pēc to sākotnējām iegādes izmaksām, atskaitot uzkrāto vērtības samazinājumu, ja tāds tiek identificēts.

20. MEITAS SABIEDRĪBU 2022. GADA RĀDĪTĀJI

(EUR)

MEITAS SABIEDRĪBA	LDZ DAĻAS, %	2022. GADA PEĻŅA/ (ZAUDĒJUMI)	2021. GADA PEĻŅA/ (ZAUDĒJUMI)	PAŠU KAPITĀLS	
				31.12.2022.	31.12.2021.
SIA "LDZ CARGO"	100	5 104	7 054 410	122 856 401	121 752 262
SIA "LDZ ritošā sastāva serviss"	100	(325 226)	752 505	36 356 347	37 057 826
SIA "LDZ infrastruktūra"	100	1 661 575	(10 241)	-	12 591 920
SIA "LDZ apsardze"	100	193 367	119 646	736 121	642 754
AS "LatRailNet"	100	37 569	57 848	139 711	131 066
SIA "LDZ Loģistika"	100	711 989	81 283	2 001 670	1 330 323
Kopā	x	7 383 413	8 055 451	162 090 250	173 506 151

"Latvijas dzelzceļš" koncerns pārvalda publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūru, sniedz dzelzceļa transporta pakalpojumus un ar tiem saistītus pakalpojumus. *Koncernā* ietilpst: *Koncerna* valdošais uzņēmums – valsts akciju sabiedrība "Latvijas dzelzceļš", SIA "LDZ CARGO", SIA "LDZ ritošā sastāva serviss", likvidējamā SIA "LDZ infrastruktūra", SIA "LDZ apsardze", SIA "LDZ Loģistika", AS "LatRailNet", kā arī līdz 30.12.2022. SIA "LDZ ritošā sastāva serviss" meitas sabiedrība SIA "Rīgas Vagonbūves Uzņēmums "Baltija"".

Ir izstrādāta vienota *Koncerna* stratēģija un mērķi, nodrošinot optimālu ražošanas un investīciju resursu sadalījumu starp biznesa virzieniem un *Koncerna* sabiedrībām, lēmumu pieņemšanas koordināciju un efektīvu to īstenošanas kontroli. *Latvijas dzelzceļš* pārstāv *Koncerna* intereses starptautiskā līmenī.

Latvijas dzelzceļš sniedz Dzelzceļa likuma 12.¹ panta pirmajā daļā minēto publiskās lietošanas dzelzceļa minimālā piekļuves pakalpojumu kompleksa un piekļuves publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūrai, kas savieno dzelzceļa infrastruktūru ar apkalpes vietām, pakalpojumu, kravas vagonu apstrādes, vagonu tehniskās apkopes un apskates pakalpojumus, elektroenerģijas sadales un tirdzniecības pakalpojumus, nomas pakalpojumus, informācijas tehnoloģiju pakalpojumus, elektronisko sakaru pakalpojumus, kā arī citus pakalpojumus.

SIA "LDZ CARGO" veic vietējos un starptautiskos dzelzceļa kravu pārvadājumus, nodrošina vilces pakalpojumus, sniedz kravas vagonu izmantošanas pakalpojumus.

SIA "LDZ ritošā sastāva serviss" veic dzelzceļa ritošā sastāva tehnisko apkopi un remontu, lokomotīvu ekipēšanu un modernizāciju, sniedz lokomotīvu, kā arī sliežu ceļu mašīnu un mehānismu nomas pakalpojumus.

SIA "LDZ Loģistika" sniedz kravu intermodālus ekspeidīcijas un loģistikas pakalpojumus, kā arī nodarbojas ar jaunu kravu plūsmu piesaisti un organizē dzelzceļa kravu pārvadājumus starp Eiropas un Āzijas valstīm.

SIA "LDZ apsardze" sniedz dažādu objektu, t.sk. nekustamo īpašumu, dzelzceļa kritiskās infrastruktūras un kravu fiziskās un tehniskās apsardzes pakalpojumus, kā arī veic apsardzes, ugunsdrošības un video novērošanas sistēmu projektēšanu, montēšanu un apkopi. Pakalpojumi tiek sniegti gan juridiskām personām, t.sk., *Koncerna sabiedrībām*, gan privātpersonām.

AS "LatRailNet" ir dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītāja būtisko funkciju veicēja. Šī sabiedrība pieņem lēmumus par dzelzceļa infrastruktūras jaudas sadali, vilcienu ceļu iedalīšanu, piekļuves maksas aprēķināšanas sistēmu, maksas noteikšanu, novērtēšanu un iekasēšanu, kā arī sadarbojas ar citiem būtisko funkciju veicējiem starptautisko savienojumu jautājumos.

Līdz 30.12.2022. SIA "LDZ ritošā sastāva serviss" piederēja meitas sabiedrība SIA "Rīgas Vagonbūves uzņēmums "Baltija"". Atbilstoši 2022. gada 12. janvāra Ministru kabineta rīkojumam Nr. 13 "Par valsts akciju sabiedrības "Latvijas dzelzceļš" izšķirošās ietekmes un līdzdalības izbeigšanu sabiedrībā ar ierobežotu atbildību "LDZ infrastruktūra" un valsts akciju sabiedrības "Latvijas dzelzceļš" netiešas izšķirošās ietekmes izbeigšanu sabiedrībā ar ierobežotu atbildību "Rīgas Vagonbūves Uzņēmums "Baltija"" un sabiedrības ar ierobežotu atbildību "LDZ ritošā sastāva serviss" līdzdalības un tiešas izšķirošās ietekmes izbeigšanu sabiedrībā ar ierobežotu atbildību "Rīgas Vagonbūves Uzņēmums "Baltija"" reorganizācijas rezultātā tā ir pievienota SIA "LDZ ritošā sastāva serviss". 30.12.2022. ar Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistra lēmumu komercreģistrā reģistrēts ieraksts par sabiedrības reorganizāciju – apvienošanu, pievienojot to SIA "LDZ ritošā sastāva serviss".

21. AIZDEVUMI RADNIECĪGAJĀM SABIEDRĪBĀM

SIA "LDZ ritošā sastāva serviss" izsniegtā aizdevuma atlikums dīzeļlokomotīvu modernizācijas finansēšanai 31.12.2022. ir 21 515 660 EUR. 2022. gada laikā SIA "LDZ ritošā sastāva serviss" veica daļēju priekšlaicīgu aizdevuma atmaksu, būtiski samazinot neatmaksātā aizdevuma summu.

Aizdevuma atlikumu kustība ir atspoguļota nākamajā tabulā:

(EUR)

AIZDEVUMI RADNIECĪGAJĀM SABIEDRĪBĀM	ATLIKUMS 01.01.2022. (BRUTO UZSKAITES VĒRTĪBA)	PĀRKLASIFICĒTS ATBILSTOŠI APMAKSAS TERMIŅIEM	SAŅEMTA AIZDEVUMU ATMAKSA	ATLIKUMS 31.12.2022. (BRUTO UZSKAITES VĒRTĪBA)	UZKRĀJUMI PAREDZAMAJIEM KREDĪT- ZAUDĒJUMIEM*	ATLIKUMS 31.12.2022. (NETO BILANCES VĒRTĪBA)
Ilgtermiņa daļa	24 094 897	(6 616 176)	-	17 478 721	(121 222)	17 357 499
Īstermiņa daļa	5 629 203	6 616 176	(8 026 408)	4 218 971	(60 810)	4 158 161
Kopā	29 724 100	-	(8 026 408)	21 697 692	(182 032)	21 515 660

(EUR)

AIZDEVUMI RADNIECĪGAJĀM SABIEDRĪBĀM	ATLIKUMS 01.01.2021. (BRUTO UZSKAITES VĒRTĪBA)	PĀRKLASIFICĒTS ATBILSTOŠI APMAKSAS TERMIŅIEM	SAŅEMTA AIZDEVUMU ATMAKSA	ATLIKUMS 31.12.2021. (BRUTO UZSKAITES VĒRTĪBA)	UZKRĀJUMI PAREDZAMAJIEM KREDĪT- ZAUDĒJUMIEM	ATLIKUMS 31.12.2021. (NETO BILANCES VĒRTĪBA)
Ilgtermiņa daļa	39 313 868	(15 218 971)	-	24 094 897	(268 394)	23 826 503
Īstermiņa daļa	4 323 745	15 218 971	(13 913 513)	5 629 203	(112 711)	5 516 492
Kopā	43 637 613	-	(13 913 513)	29 724 100	(381 105)	29 342 995

* 2022. gadā uzkrājumi paredzamajiem kredītzaudējumiem tika pārskatīti un samazināti līdz 182 032 EUR. Uzkrājumu samazinājumu galvenokārt ietekmēja aizdevuma atlikuma samazinājums.

22. PĀRĒJIE ILGTERMIŅA FINANŠU IEGULDĪJUMI

(EUR)

SABIEDRĪBAS NOSAUKUMS	DAĻAS, %	UZSKAITES VĒRTĪBA	
		31.12.2022.	31.12.2021.
Baltkrievijas - Latvijas kopuzņēmums "MIRIGO"	3.0	10 126	10 126
SIA "STREK"	5.84	73 982	73 982
Bruto uzskaites vērtība	X	84 108	84 108
Finanšu ieguldījumu vērtības samazinājums		(10 126)	-
Neto bilances vērtība		73 982	84 108

23. KRĀJUMI

(EUR)

	31.12.2022.	31.12.2021.
Ceļa virsbūves materiāli	4 047 789	4 387 074
Citi materiāli	1 619 980	1 342 532
Rezerves daļas	315 111	232 602
Kurināmais un degviela	311 643	174 827
Pārējie krājumi un nepabeigtie ražojumi	4 760	1 482 365
Bruto uzskaites vērtība	6 299 283	7 619 400
Uzkrājumi novecojušiem materiāliem	(2 451 195)	(2 774 975)
Neto bilances vērtība*	3 848 088	4 844 425

* no tiem saņemti krājumi 101 437 EUR no SIA "LDZ infrastruktūras" likvidācijas rezultātā: rezerves daļas 69 724 EUR, materiāli 30 362 EUR, degviela 1 351 EUR (skat. 18. pielikumu).

24. PIRCĒJU UN PASŪTĪTĀJU PARĀDI UN CITI DEBITORI

(EUR)

	31.12.2022.	31.12.2021.
Pircēju un pasūtītāju parādi	5 545 839	2 477 980
Nedrošie debitoru parādi	822 796	766 149
Pārējie debitori	1 500 326	1 274 756
Bruto uzskaites vērtība	7 868 961	4 518 885
Uzkrājumi debitoru vērtības samazinājumam	(822 796)	(766 149)
Neto bilances vērtība	7 046 165	3 752 736

(EUR)

UZKRĀJUMU DEBITORU VĒRTĪBAS SAMAZINĀJUMAM KUSTĪBA	2022	2021
Uzkrājumi debitoru vērtības samazinājumam uz gada sākumu	766 149	733 181
Uzkrājumu samazinājums sakarā ar parādu atgūšanu	(21 549)	(19 999)
Uzkrājumu samazinājums sakarā ar parādu norakstīšanu	(41 112)	(3 993)
Izveidoti papildu uzkrājumi	119 308	56 960
Uzkrājumi debitoru vērtības samazinājumam uz gada beigām	822 796	766 149

Lai veiktu sagaidāmo vērtības samazinājuma aplēsi, debitoru parādi tika sagrupēti pēc to riska pazīmēm un kavējuma dienām (detalizēta informācija sniegta arī 31. pielikumā). Sagaidāmo zaudējumu likmes balstās uz vēsturiskajiem atmaksas rādītājiem, kas noteikti kā zaudēto parādu attiecība pret atbilstošajiem ieņēmumiem pēdējo 36 mēnešu laikā (skaitot attiecīgi no 2022. gada

31. decembra vai 2022. gada 1. janvāra). Vēsturiskie zaudējumu rādītāji tika koriģēti, lai atspoguļotu tekošo un prognozēto informāciju par makroekonomiskajiem faktoriem, kas ietekmē pircēju spēju norēķināties ar *Sabiedrību*. Par nozīmīgāko faktoru tiek uzskatītas IKP prognozes, jo tās vistiešākā veidā ietekmē slikto debitoru parādu izmaiņas.

Veicot šos aprēķinus 2022. gada 31. decembrī un 2022. gada 1. janvārī, uzkrājumi tādiem pircēju un pasūtītāju parādiem, kas nav kavējuši apmaksas termiņus vai arī kavējuši mazāk kā 6 mēnešus, ir bijuši nebūtiski, līdz ar to finanšu pārskatos atzīti nulles apmērā.

Līdzīgi aprēķini veikti arī saistīto pušu parādiem, saistītajām pusēm izsniegtajiem kredītiem, citiem debitoriem, kā arī naudai un naudas ekvivalentiem, tikai šo aprēķinu pamatā bija nevis vēsturiskā pieredze, bet gan ārējo kredītreitingu aģentūru defolta likmes līdzīgiem aizņēmējiem vai aizņēmēju grupām. Šāda pieeja izvēlēta, jo *Sabiedrībai* nav vēsturisko datu attiecībā uz zaudējumiem šīm finanšu aktīvu grupām. Aprēķinu rezultātā 2021. gada 31. decembrī tika secināts, ka minēto aktīvu kredīt kvalitāte nebija laba, tāpēc tika atzīti sagaidāmie kredītzaudējumi 381 tūkst. EUR apmērā. Savukārt, 2022. gada 31. decembrī novērtējot meitas sabiedrību kredīt kvalitāti un kopējo aizdevumu atlikumu, atzīto kredītzaudējumu apmērs tika samazināts līdz 182 tūkst. EUR.

Saskaņā ar *Sabiedrības* grāmatvedības politiku pircēju un pasūtītāju parādiem, kas kavē vairāk par 6 mēnešiem, parasti tiek izveidoti uzkrājumi sagaidāmajiem kredītzaudējumiem 100% apmērā, veicot korekcijas tikai, lai atspoguļotu iespējamo šādu parādu atgūstamību.

25. NAUDA UN NAUDAS EKVIVALENTI

	31.12.2022.	31.12.2021.
Nauda bankā	59 014 126	36 098 064
Nauda kasē	2 214	195
Kopā	59 016 340	36 098 259

26. PAMATKAPITĀLS

Sabiedrības reģistrētais un apmaksātais akciju kapitāls

Latvijas dzelzceļa pamatkapitāls ir 327 621 636 EUR, ko veido trīs simti divdesmit septiņi miljoni seši simti divdesmit viens tūkstotis seši simti trīsdesmit sešas akcijas, ar vienas akcijas nominālvērtību 1,00 EUR (viens EUR) (2021. gada 31. decembrī - 289 142 391 EUR). 2022. gada 24. novembrī akcionāru sapulce nolēma palielināt *Latvijas dzelzceļa* pamatkapitālu par 38 479 245 EUR (protokola lēmuma Nr. A1.1./7-3 3. punkts "Par VAS "Latvijas dzelzceļš" pamatkapitāla palielināšanu un grozījumiem statūtos"). 2022. gada 14. decembrī atbilstoši Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistra lēmumam Nr. 6-12/111244 komercreģistrā reģistrētas parakstītā un apmaksātā pamatkapitāla izmaiņas. Pamatkapitāls palielināts, ieguldot tajā rezerves.

Visu akciju īpašnieks ir Latvijas Republika, un tās ir pilnībā apmaksātas. Valsts kapitāla daļas turētājs akciju sabiedrībā ir Satiksmes ministrija. Visām *Sabiedrības* akcijām ir vienādas tiesības uz dividendžu saņemšanu, likvidācijas kvotas saņemšanu un balsstiesībām akcionāru sapulcē.

27. UZKRĀJUMI

	31.12.2022.	31.12.2021.
Citi uzkrājumi	262 650	250 857
Kopā ilgtermiņa daļa	262 650	250 857
Uzkrājumi atlaišanas pabalstiem	144 897	773 397
Citi uzkrājumi	11 089	3 299
Kopā īstermiņa daļa	155 986	776 696
Kopā	418 636	1 027 553

Uzkrājumu kustība pa uzkrājumu veidiem 2022. gadā

(EUR)

	01.01.2022.	UZKRĀJUMU SAMAZINĀJUMS/ PALIELINĀJUMS, NETO	31.12.2022.
Uzkrājumi atlaišanas pabalstiem	773 397	(628 500)	144 897
Citi uzkrājumi	254 156	19 583	273 739
Kopā	1 027 553	(608 917)	418 636

Uzkrājumu kustība pa uzkrājumu veidiem 2021. gadā

(EUR)

	01.01.2021.	UZKRĀJUMU PALIELINĀJUMS, NETO	31.12.2021.
Uzkrājumi atlaišanas pabalstiem	-	773 397	773 397
Citi uzkrājumi	248 708	5 448	254 156
Kopā	248 708	778 845	1 027 553

28. AIZŅĒMUMI NO KREDĪTIESTĀDĒM

(EUR)

	31.12.2022.	31.12.2021.
Ilgtermiņa aizņēmumi no kredītiestādēm	66 309 363	90 556 751
Īstermiņa aizņēmumi no kredītiestādēm	24 247 388	30 058 772
Kopā aizņēmumi no kredītiestādēm	90 556 751	120 615 523

Aizņēmumi izmantoti no "Swedbank" AS, Nordea Bank AB, "SEB banka" AS, Ziemeļu Investīciju bankas, OP Corporate Bank filiāles Latvijā un no Luminor Bank AS Latvijas filiāles. Pārskata periodā aizņēmumi tika atmaksāti 30 058 772 EUR apmērā.

2022. gada 28. novembrī Nordea Bank AB un Luminor Bank AS Latvijas filiāle parakstīja cesijas līgumu, kā rezultātā no 2022. gada 30. decembra Nordea Bank AB piešķirtais aizdevums turpmāk jāatmaksā tā pārņēmējam – Luminor Bank AS Latvijas filiālei.

Sabiedrībai noslēgtajos kredīta līgumos ar bankām ir noteikti atbilstoši VAS "Latvijas dzelzceļš" vai Konsolidētā finanšu pārskata finanšu rādītāji, kuri ir jāievēro kredīta līguma darbības laikā. 2021. gada 31. decembrī, 2022. gada 31. decembrī un 2023. gada sākumā nevienam ilgtermiņa aizņēmumam nav bijušas rādītāju neizpildes.

Latvijas dzelzceļš, saņemot aizņēmumus, nav iekļājis savus īpašumus.

Aizņēmumu atmaksājamā summa un procentu likmes 2022. gada 31. decembrī:

AIZŅĒMUMA VALŪTA	AIZŅĒMUMS, EUR	PROCENTU LIKME
EUR	67 419 632	3M EURIBOR + 0,77% līdz 3,5%
	23 137 119	6M EURIBOR + 0,75% līdz 1,1%
Kopā	90 556 751	

Aizņēmumu atmaksājamā summa un procentu likmes 2021. gada 31. decembrī:

AIZŅĒMUMA VALŪTA	AIZŅĒMUMS, EUR	PROCENTU LIKME
EUR	89 774 848	3M EURIBOR + 0,77% līdz 3,5%
	30 840 675	6M EURIBOR + 0,24% līdz 1,1%
Kopā	120 615 523	

Aizņēmumu un aprēķināto procentu atlikumu kustības tabula

(EUR)

	2022	2021
Aizņēmumu un aprēķināto procentu atlikums pārskata perioda sākumā	120 698 790	158 938 057
Aizņēmumu saņemšana pārskata periodā	-	10 540 322
Aprēķinātie procenti pārskata periodā	1 670 625	1 753 660
Aizņēmumu atmaksāšana pārskata periodā	(30 058 772)	(48 753 099)
Samaksātie procenti pārskata periodā	(1 549 599)	(1 780 150)
Aizņēmumu un aprēķināto procentu atlikums pārskata perioda beigās	90 761 044	120 698 790

29. NĀKAMO PERIODU IEŅĒMUMI

(EUR)

	31.12.2022.	31.12.2021.
Nākamo periodu ieņēmumu ilgtermiņa daļa (ES fondu līdzekļi un valsts budžeta līdzekļi)	265 378 437	250 141 983
Citi nākamo periodu ieņēmumi	65 832	67 098
Kopā ilgtermiņa daļa	265 444 269	250 209 081
Nākamo periodu ieņēmumu īstermiņa daļa (ES fondu līdzekļi un valsts budžeta līdzekļi)	19 360 066	19 054 798
Citi nākamo periodu ieņēmumi	385 132	425 576
Kopā īstermiņa daļa	19 745 198	19 480 374
Kopā nākamo periodu ieņēmumi	285 189 467	269 689 455

Nākamo periodu ieņēmumos lielākā daļa ir ES fondu un valsts budžeta līdzekļi, kas saņemti dzelzceļa infrastruktūras attīstībai.

ES un valsts budžeta projektu līdzekļu kustība 2022. gadā

(EUR)

NĀKAMO PERIODU IEŅĒMUMI	ATLIKUMS 01.01.2022.	PĀRKLASIFICĒTS (PĀRVIETOTS)	SAŅEMTI LĪDZEKĻI	NAUDAS LĪDZEKĻU PĀRSKAITĪŠANA PARTNERIM	SAMAZINĀJUMS PAMATLĪDZEKĻU NOLIETOJUMA APMĒRĀ	ATLIKUMS 31.12.2022.
Ilgtermiņa daļa	250 141 983	(20 945 357)	36 263 967	(82 156)	-	265 378 437
Īstermiņa daļa	19 054 798	20 945 357	-	-	(20 640 089)	19 360 066
Kopā	269 196 781	-	36 263 967	(82 156)	(20 640 089)	284 738 503

2022. gadā saņemti maksājumi no ES fonda līdzekļiem:

- 5 357 915 EUR projektam "Rīgas dzelzceļa mezgla posma Sarkandaugava-Mangaļi-Ziemeļblāzma modernizācija",
- 11 470 468 EUR projektam "Dzelzceļa pasažieru infrastruktūras modernizācija",
- 11 587 698 EUR projektam "Dzelzceļa infrastruktūras modernizācija vilcienu kustības ātruma paaugstināšanai",
- 1 542 238 EUR projektam "Nožogojumu un gājēju pāreju ierīkošana dzelzceļa infrastruktūras objektos" un
- 221 871 EUR projektam "Sadarbībspējīgas dzelzceļa sistēmas izveide Baltijas valstīs".

No Satiksmes ministrijas saņemto Rail Baltica projekta ietvaros pārbūvēto pamatlīdzekļu vērtības iegrāmatošana 6 083 777 EUR.

Atbilstoši ar SIA "Eiropas dzelzceļa līnijas" noslēgtajam "Pilnvarojuma līgumam būvdarbiem" projekta "Rail Baltica Rīgas dzelzceļa tilta, uzbēruma un Rīgas Centrālās pasažieru stacijas kompleksās apbūves būvprojekta izstrāde un būvdarbi" ietvaros būvdarbi veicami *Latvijas dzelzceļa* īpašumā vai

valdījumā esošajās būvēs, tās pārvietojot, atjaunojot, pārbūvējot, nojaucot un izbūvējot jaunu. Savukārt, ievērojot 28.10.2022. parakstīto "Projekta ietvaros pārbūvētās signalizācijas sistēmas un mobilā dīzeļģeneratora Pieņemšanas – nodošanas apstiprinājumu" par atjaunoto signalizācijas sistēmu un mobilo dīzeļģeneratoru Rīgas Centrālajā pasažieru stacijā, Satiksmes ministrija nodeva VAS "Latvijas dzelzceļš" ar infrastruktūras objektu pārbūvēšanu saistītās izmaksas, kas iekļautas nākamo periodu ieņēmumos un tiks norakstītas atbilstoši objektu nolietojumam to kalpošanas laikā.

Projekta "Sadarbīpējīgas dzelzceļa sistēmas izveide Baltijas valstīs" ietvaros 82 156 EUR *Latvijas dzelzceļš* kā finansējuma saņēmējs pārskaitīja AS "Eesti Raudtee" atbilstoši noslēgtajam sadarbības līgumam.

ES un valsts budžeta projektu līdzekļu kustība 2021. gadā

(EUR)

NĀKAMO PERIODU IEŅĒMUMI	ATLIKUMS UZ 01.01.2021.	PĀRKLASIFICĒTS (PĀRVIETOTS)	SANĒMTI LĪDZEKĻI	NEIZLIETOTO NAUDAS LĪDZEKĻU ATMAKSĀŠANA	SAMAZINĀJUMS PAMATLĪDZEKĻU NOLIETOJUMA APMĒRĀ	ATLIKUMS UZ 31.12.2021.
Ilgtermiņa daļa	261 261 523	(17 298 193)	6 178 653	-	-	250 141 983
Īstermiņa daļa	19 340 684	17 298 193	-	-	(17 584 079)	19 054 798
Kopā	280 602 207	-	6 178 653	-	(17 584 079)	269 196 781

30. NODOKĻI UN VALSTS SOCIĀLĀS APDROŠINĀŠANAS OBLIGĀTĀS IEMAKSĀS

(EUR)

NODOKĻA VEIDS	NODOKĻU SAISTĪBAS 31.12.2022.	NODOKĻU SAISTĪBAS 31.12.2021.
Valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas	13 605 754	14 142 600
Iedzīvotāju ienākuma nodoklis	5 544 638	5 713 954
Pievienotās vērtības nodoklis	4 459 415	5 418 893
Dabas resursu nodoklis	10 905	10 336
Uzņēmējdarbības riska valsts nodeva	1 432	1 509
Uzņēmumu vieglo transportlīdzekļu nodoklis	248	31
Transportlīdzekļa ekspluatācijas nodoklis	157	157
Par numerācijas lietošanas tiesībām	45	5
Uzņēmumu ienākuma nodoklis	38	-
Kopā	23 622 632*	25 287 485

* 2022. gadā ilgtermiņa saistības 6 824 314 EUR, īstermiņa saistības – 16 798 318 EUR.

Latvijas dzelzceļam 31.12.2022. nav kavētu maksājumu budžetā.

Ilgtermiņa saistībās saskaņā ar Valsts ieņēmumu dienesta 20.12.2022. lēmumu "Par samaksas termiņu pagarināšanu" iegrāmatotas iedzīvotāju ienākuma nodokļa un pievienotās vērtības nodokļa summas, kurām samaksas termiņš ir garāks par vienu gadu. Nodokļu samaksas termiņa pagarinājums uz vēl pieciem gadiem atkārtoti piešķirts par nodokļu summām, kas radās COVID-19 ārkārtas situācijā.

31. FINANŠU RISKU VADĪBA

Sabiedrības nozīmīgākie finanšu instrumenti ir aizņēmumi no bankām, citi aizņēmumi, nauda, kā arī debitoru un kreditoru parādi. Šo finanšu instrumentu galvenais uzdevums ir nodrošināt *Sabiedrības* saimnieciskās darbības finansējumu. *Sabiedrībai* ir arī vairāki citi finanšu aktīvi un saistības, piemēram, pircēju un pasūtītāju parādi un parādi piegādātājiem un darbuzņēmējiem, kas izriet tieši no *Sabiedrības* saimnieciskās darbības.

Sabiedrība ir pakļauta tirgus, kredīta un likviditātes riskiem saistībā ar tās finanšu instrumentiem. Finanšu risku pārvaldību nodrošina *Latvijas dzelzceļa* Finanšu direkcija un Finanšu komiteja.

Sabiedrības finanšu instrumenti tiek iedalīti šādās kategorijās:

(EUR)

	31.12.2022.	31.12.2021.
Finanšu aktīvi amortizētajā iegādes vērtībā		
Pircēju, pasūtītāju parādi un pārējie debitori, izņemot avansus	55 278 366	77 044 380
Nauda un naudas ekvivalenti	59 016 340	36 098 259
Finanšu aktīvi patiesajā vērtībā ar pārvērtēšanu peļņā vai zaudējumos		
Ilgtermiņa finanšu ieguldījumi	73 982	84 108
Kopā finanšu aktīvi	114 368 688	113 226 747
Finanšu saistības amortizētajā iegādes vērtībā		
Aizņēmumi no kredītiestādēm	90 556 751	120 615 523
Parādi piegādātājiem, darbuzņēmējiem un pārējie kreditori, ieskaitot nomas saistības, izņemot avansus (ieskaitot ilgtermiņa daļu)	35 362 152	28 421 683
Kopā finanšu saistības	125 918 903	149 037 206

Tirgus risks

Tirgus risks ir risks, ka tirgus faktoru izmaiņas, piemēram, ārvalstu valūtas kursu, procentu likmju un preču cenu izmaiņas ietekmēs *Sabiedrības* ieņēmumus vai tai piederošo finanšu instrumentu vērtību. Tirgus risks ietver valūtas risku un procentu likmju risku.

Procentu likmju risks

Procentu likmju risks ir risks ciest zaudējumus saistībā ar *Sabiedrības* aktīvu un saistību procentu likmju izmaiņām. *Sabiedrība* ir pakļauta tirgus procentu likmju izmaiņu riskam saistībā ar tās ilgtermiņa saistībām, kurām piemērota mainīga procentu likme.

Visi *Sabiedrības* aizņēmumi ir ar mainīgām procentu likmēm. Detalizētu aprakstu aizņēmumu procentu likmēm skatīt 28. pielikumā. *Sabiedrība* pārvalda procentu likmju izmaiņu risku, regulāri izvērtējot tirgū pieejamās aizņēmumu procentu likmes. Ja ir pieejamas zemākas procentu likmes par esošajām, *Sabiedrība* izvērtē pārkreditēšanas finansiālo izdevīgumu.

Sabiedrība neizmanto atvasinātos finanšu instrumentus procentu likmju risku pārvaldībai.

Procentu likmju jutīgums

Nākamajā tabulā atspoguļots *Sabiedrības* peļņas pirms nodokļiem jutīgums pret pamatoti iespējamām procentu likmju izmaiņām katra uzrādītā pārskata perioda beigās, ja visi pārējie mainīgie lielumi nemainās. *Sabiedrības* pašu kapitāls, izņemot pārskata gada rezultātu, netiek ietekmēts.

	2022		2021	
	BĀZES LIKMES PIEAUGUMS/ SAMAZINĀJUMS (BĀZES PUNKTI)	IETEKME UZ PEĻŅU PIRMS NODOKĻIEM (EUR)	BĀZES LIKMES PIEAUGUMS/ SAMAZINĀJUMS (BĀZES PUNKTI)	IETEKME UZ PEĻŅU PIRMS NODOKĻIEM (EUR)
EURIBOR	(+100)	(905 567)	(+100)	(1 206 155)
	(-100)	905 567	(-100)	1 206 155

Valūtas risks

Valūtas risks ir risks ciest zaudējumus nelabvēlīgu valūtas kursu izmaiņas rezultātā saistībā ar aktīviem un saistībām ārvalstu valūtās. Valūtas risks, kuram *Sabiedrība* ir pakļauta, galvenokārt izriet no tās saimnieciskās darbības – ieņēmumi un izmaksas ir denominēti atšķirīgās valūtās no aizņēmumiem ārvalstu valūtās. *Sabiedrības* pircēju un pasūtītāju parādi, kā arī aizņēmumi no bankām ir galvenokārt *euro* valūtā. Detalizēts finanšu instrumentu sadalījums pa valūtām sniegts 34. pielikumā.

Galvenais valūtas riska pārvaldības instruments, kuru izmanto *Sabiedrība*, ir valūtas līdzekļu apzināšana un izmantošana saistību segšanai ārvalstu valūtās.

Sabiedrības Vadība ir nolēmusi neizmantot atvasinātos finanšu instrumentus valūtas risku pārvaldībai.

Valūtas jutīgums

Sabiedrībai pārskata gadā nebija būtisku ārvalstu valūtu atlikumu, līdz ar to valūtu kursu svārstību iespējamā ietekme bija nebūtiska.

Kreditrisks

Kreditrisks ir risks, ka darījumu partneris varētu nepildīt savas saistības pret *Sabiedrību*, radot tai ievērojamus finansiālus zaudējumus. *Sabiedrība* ir pakļauta kreditriskam, kas izriet tieši no tās saimnieciskās darbības – galvenokārt pircēju un pasūtītāju parādiem, un kreditriskam saistībā ar *Sabiedrības* finansēšanas darbībām – galvenokārt naudas depozītiem bankās.

Pircēju un pasūtītāju parādi

Sabiedrība pārvalda pircēju un pasūtītāju parādu kreditrisku saskaņā ar *Koncerna* politikām. Pirms līgumu slēgšanas tiek izvērtēta pircēju un pasūtītāju maksātspēja. *Sabiedrība* nodrošinās pret kreditrisku, saņemot priekšapmaksu no saviem klientiem.

Sabiedrība nepārtraukti uzrauga debitoru parādu atlikumus, lai mazinātu neatgūstamo parādu rašanās iespēju. Iespējamais pircēju un pasūtītāju parādu vērtības samazinājums tiek pastāvīgi analizēts.

Sabiedrība nav saņēmusi ķīlas kā nodrošinājumu pircēju un pasūtītāju parādiem.

2022. gada 31. decembrī *Sabiedrībai* bija 4 klienti (2021. gadā 3 klienti), kuri katrs bija parādā *Sabiedrībai* vairāk nekā 700 tūkst. EUR un veidoja 93,8% (2021. gadā 96,4%) no kopējā debitoru parāda. Ņemot vērā meitas sabiedrību parādus, kam 2022. gada 31. decembrī vēl nav iestāties samaksas termiņš, vairāk par 700 tūkst. EUR parāds bija trim klientiem, kas veidoja 83,9% no kopējā debitoru parāda.

Sabiedrībai nav izstrādāta iekšējā kredītreitingu sistēma pircēju un pasūtītāju parādu izvērtēšanai.

2022. gada laikā nav notikušas būtiskas izmaiņas sagaidāmajos kredītzaudējumos attiecībā uz pircēju un pasūtītāju parādiem.

Pircēju un pasūtītāju parādu norakstīšana notiek tikai tad, ja nav sagaidāma to atgūšana. Indikatori, kas liecina par neiespējamību atgūt, iekļauj, cita starpā, debitora nespēju vienoties par atmaksas grafiku, kuru papildina debitora maksātnespēja, bankrots vai likvidācija.

Sabiedrība ir pakļauta maksimālajam kreditriskam, kā tas atspoguļots nākamajā tabulā:

	31.12.2022.	31.12.2021.
Nauda un naudas ekvivalenti	59 016 340	36 098 259
Pircēju, pasūtītāju parādi un pārējie parādi (bruto summa), izņemot avansus un priekšapmaksas	56 283 194	78 191 634
Kopā	115 299 534	114 289 893

Sagaidāmie kredītzaudējumi 2022. gada 31. decembrī tiek noteikti, pielietojot šādas sagaidāmo kredītzaudējumu likmes:

	Nav kavēti	Kavēti vairāk kā 30 dienas	Kavēti vairāk kā 90 dienas	Kavēti vairāk kā 120 dienas	Kopā
Sagaidāmo kredītzaudējumu likme	0,38%	2,00%	11,00%	96,00%	
Aizdevumi radniecīgajām sabiedrībām	21 697 692	-	-	-	21 697 692
Pircēju un pasūtītāju parādi un pārējie parādi (bruto summa)	33 710 974	43 939	2 939	827 650	34 585 502
Sagaidāmie kredītzaudējumi	(209 082)	(879)	(323)	(794 544)	(1 004 828)

Sagaidāmie kredītzaudējumi 2021. gada 31. decembrī tiek noteikti, pielietojot šādas sagaidāmo kredītzaudējumu likmes:

(EUR)

	Nav kavēti	Kavēti vairāk kā 30 dienas	Kavēti vairāk kā 90 dienas	Kavēti vairāk kā 120 dienas	Kopā
Sagaidāmo kredītzaudējumu likme	0,51%	2,00%	11,00%	95,00%	
Aizdevumi radniecīgajām sabiedrībām	29 724 100	-	-	-	29 724 100
Pircēju un pasūtītāju parādi un pārējie parādi (bruto summa)	47 654 544	16 116	1 155	795 719	48 467 534
Sagaidāmie kredītzaudējumi	(390 871)	(322)	(127)	(755 934)	(1 147 254)

Naudas depozīti

Kredītrisku, kas izriet no *Sabiedrības* naudas depozītiem bankās, pārvalda *Sabiedrības* Finanšu direkcija saskaņā ar *Koncerna* Finanšu vadības politiku. Saskaņā ar šo politiku *Sabiedrības* brīvos resursus pieļaujams ieguldīt tikai depozītos vai naudas tirgus fondos. Pirms naudas līdzekļu izvietojšanas bankās (depozītos vai norēķinu kontos) *Sabiedrības* Finanšu direkcija izvērtē banku kredītreitingus un piedāvātās procentu likmes.

Sabiedrības naudas līdzekļu atlikumi bankās atbilstoši aģentūras Moody's piešķirtajiem banku kredītreitingiem:

(EUR)

KREDĪTREITINGS	31.12.2022.	31.12.2021.
Aa3	312 219	9 584 594
A3	58 384 864	26 513 038
Bez reitinga*	317 042	432
Kopā	59 014 125	36 098 064

*Reitingi nav piešķirti VAS "Latvijas pasts" (valsts īpašumā esoša sabiedrība), AS BluOr Bank un Kazakhstan pay platformai.

Likviditātes risks

Likviditātes risks ir risks, ka *Sabiedrība* nespēs pildīt savas finanšu saistības noteiktajā termiņā.

Sabiedrības Finanšu direkcija pārvalda likviditātes risku, uzturot atbilstošas naudas rezerves un nodrošinot pietiekamu finansējumu, izmantojot piešķirtos kredītus, kredītlīnijas, finanšu nomu utt., kā arī pastāvīgi uzraugot prognozētās un faktiskās naudas plūsmas un saskaņojot finanšu aktīvu un saistību termiņstruktūru.

Sabiedrība sagatavo ilgtermiņa naudas plūsmas prognozi gadam un operatīvo naudas plūsmas prognozi četrām nedēļām, lai nodrošinātu, ka *Sabiedrības* rīcībā ir pietiekami daudz naudas līdzekļu, lai finansētu gaidāmās saimnieciskās darbības izmaksas, izpildītu finanšu saistības un veiktu nepieciešamās investīcijas.

2022. gada saimnieciskās darbības rezultāts ir 0 sakarā ar to, ka *Latvijas dzelzceļam* ir tiesības saņemt finansējumu normatīvajos aktos noteiktā valsts publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītāja finanšu līdzsvara nodrošināšanai.

2022. gadā *Sabiedrības* apgrozāmie līdzekļi pārsniedz tās īstermiņa saistības par 10 400 tūkst. EUR. Kopējās likviditātes rādītājs ir 1,1. Īstermiņa saistībās ir iekļauti nākamo periodu ieņēmumi 19 360 tūkst. EUR, kas saistīti ar ES projektu un valsts budžeta līdzekļu ieguldījumiem dzelzceļa publiskajā infrastruktūrā. Īstermiņa saistībās neiekļaujot nākamo periodu ieņēmumus, kas saistīti ar ES projektu un valsts budžeta līdzekļu ieguldījumiem dzelzceļa publiskajā infrastruktūrā, likviditātes rādītājs sasniedz 1,4. *Sabiedrības* operatīvās darbības naudas plūsmas ir pozitīvas. Ievērojot iepriekš minētos apstākļus, uzskatām, ka *Sabiedrība* ir finansiāli stabila un spēj segt savus kārtējos maksājumus.

Noslēgtajos kredītlīgumos ar bankām ir noteikti finanšu rādītāji, kurus *Latvijas dzelzceļam* jāievēro līguma darbības laikā. 2021. gada 31. decembrī, 2022. gada 31. decembrī un 2023. gada sākumā nevienam ilgtermiņa aizņēmumam nav bijušas rādītāju neizpildes.

Nākamajās tabulās sniegta informācija par *Sabiedrības* finanšu saistībām pēc to atmaksas termiņiem, pamatojoties uz līgumos noteiktajām nediskontētajām finanšu saistību summām, ieskaitot procentu maksājumus:

(EUR)

2022. GADA 31. DECEMBRĪ	LĪDZ 3 MĒNEŠIEM	3 LĪDZ 12 MĒNEŠI	1 LĪDZ 5 GADI	VAIRĀK KĀ 5 GADI	KOPĀ
Aizņēmumi no kredītiestādēm	6 895 246	20 204 096	67 969 056	2 027 189	97 095 587
Pārējās saistības (iekļaujot pārējos aizņēmumus, parādus piegādātājiem un darbuzņēmējiem un citus kreditorus)	22 363 834	8 315 239	3 345 481	1 285 578	35 310 132
Kopā	29 259 080	28 519 335	71 314 537	3 312 767	132 405 719

(EUR)

2021. GADA 31. DECEMBRĪ	LĪDZ 3 MĒNEŠIEM	3 LĪDZ 12 MĒNEŠI	1 LĪDZ 5 GADI	VAIRĀK KĀ 5 GADI	KOPĀ
Aizņēmumi no kredītiestādēm	11 410 735	19 966 252	86 151 661	6 621 348	124 149 996
Pārējās saistības (iekļaujot pārējos aizņēmumus, parādus piegādātājiem un darbuzņēmējiem un citus kreditorus)	15 354 750	7 020 101	4 869 715	1 404 758	28 649 324
Kopā	26 765 485	26 986 353	91 021 376	8 026 106	152 799 320

32. PATIESĀS VĒRTĪBAS APSVĒRUMI

13. SFPS nosaka vērtēšanas tehniku hierarhiju, pamatojoties uz to, vai vērtēšanas tehnikā tiek izmantoti novērojami tirgus dati, vai arī tirgus dati nav novērojami. Novērojami tirgus dati ir iegūti no neatkarīgiem avotiem. Ja tirgus dati nav novērojami, vērtēšanas tehnika atspoguļo *Sabiedrības* pieņēmumus par tirgus situāciju.

Šī hierarhija nosaka, ka ir jālieto novērojami tirgus dati, ja vien tie ir pieejami. Veicot pārvērtēšanu, *Sabiedrība* ņem vērā atbilstošas novērojamas tirgus cenas, ja tas ir iespējams.

Patiesā vērtība - summa, kādu saņemtu, pārdodot aktīvu, vai maksātu, izpildot saistības parastā darījumā starp tirgus dalībniekiem minētā aktīva vai saistību novērtēšanas datumā.

Patiesās vērtības noteikšanas mērķis, pat ja tirgus nav aktīvs, ir noteikt darījuma cenu, pie kuras tirgus dalībnieki būtu ar mieru pārdot aktīvu vai uzņemties saistības konkrētā vērtēšanas datumā pašreizējos tirgus apstākļos.

Lai noteiktu finanšu instrumenta patieso vērtību, izmanto vairākas metodes: kotētās cenas vai vērtēšanas tehniku, kas iekļauj novērojamus tirgus datus un ir balstīta uz iekšējiem modeļiem. Balstoties uz patiesās vērtības hierarhiju, visas vērtēšanas tehnikas ir sadalītas 1. līmenī, 2. līmenī un 3. līmenī.

Finanšu instrumenta patiesās vērtības hierarhijas līmenim ir jābūt noteiktam kā zemākajam līmenim, ja to vērtības būtisko daļu sastāda zemāka līmeņa dati.

Finanšu instrumenta klasificēšana patiesās vērtības hierarhijā notiek divos posmos:

1. Klasificēt katra līmeņa datus, lai noteiktu patiesās vērtības hierarhiju;
2. Klasificēt pašu finanšu instrumentu, balstoties uz zemāko līmeni, ja to vērtības būtisko daļu sastāda zemāka līmeņa dati.

Kotētās tirgus cenas – 1. līmenis

Vērtēšanas tehnikā 1. līmenī tiek izmantotas aktīvā tirgū nekoriģētas kotācijas cenas identiskiem aktīviem vai saistībām, kad kotācijas cenas ir viegli pieejamas un cena reprezentē faktisko tirgus situāciju darījumiem godīgas konkurences apstākļos. *Sabiedrībai* nav 1. līmenī vērtētu finanšu instrumentu.

Vērtēšanas tehnika, kad tiek izmantoti tirgus dati – 2. līmenis

Vērtēšanas tehnikā 2. līmenī izmantotajos modeļos visi būtiskākie dati, tieši vai netieši, ir novērojami no aktīvu vai saistību puses. Modelī izmantoti tirgus dati, kas nav 1. līmenī iekļautās kotētās cenas, bet kas ir novērojami tieši (t.i., cena), vai netieši (t.i., tiek iegūti no cenas).

2. līmeņa patiesās vērtības hierarhijai atbilst *Sabiedrības* nauda un naudas ekvivalenti.

Vērtēšanas tehnika, kad tiek izmantoti tirgus dati, kas nav balstīti uz novērojamiem tirgus datiem – 3. līmenis

Vērtēšanas tehnikā, kad tiek izmantoti tirgus dati, kas nav balstīti uz novērojamiem tirgus datiem (nenovērojamie tirgus dati) ir klasificēti 3. līmenī. Par nenovērojamiem tirgus datiem tiek uzskatīti tādi dati, kas nav viegli pieejami aktīvā tirgū, nelikvīda tirgus vai finanšu instrumenta sarežģītības dēļ. 3. līmeņa datus pārsvarā nosaka, balstoties uz līdzīga rakstura novērojamiem tirgus datiem, vēsturiskiem novērojumiem vai izmantojot analītiskas pieejas.

Visi *Sabiedrības* finanšu instrumenti, izņemot naudu un naudas ekvivalentus, atbilst 3. līmeņa vērtēšanas teknikai.

Aktīvi un saistības, kuriem patiesā vērtība tiek uzrādīta

Likvīdu un īstermiņa (atmaksas termiņš nepārsniedz trīs mēnešus) finanšu instrumentu, piemēram, naudas un naudas ekvivalentu, īstermiņa depozītu, īstermiņa pircēju un pasūtītāju un parādu piegādātājiem un darbuzņēmējiem, uzskaites vērtība aptuveni atbilst to patiesajai vērtībai.

Aizņēmumu no kredītiestādēm, finanšu nomas saistību un citu ilgtermiņa saistību patiesā vērtība tiek novērtēta, diskontējot nākotnes naudas plūsmas, piemērojot tirgus procentu likmes. Tā kā procentu likmes, kuras tiek piemērotas aizņēmumiem no kredītiestādēm, finanšu nomas saistībām un citām ilgtermiņa saistībām, pārsvarā ir mainīgas un būtiski neatšķiras no tirgus procentu likmēm, kā arī *Sabiedrībai* piemērojamais riska uzcenojums nav būtiski mainījies, ilgtermiņa saistību patiesā vērtība aptuveni atbilst to uzskaites vērtībai.

33. KAPITĀLA PĀRVALDĪBA

Latvijas Republikai pieder 100% VAS "Latvijas dzelzceļš" akciju.

Sabiedrības mērķi attiecībā uz kapitāla pārvaldīšanu ir nodrošināt *Sabiedrības* spēju turpināt tās darbību un dot akcionāru sapulces noteikto kapitāla atdevi. Latvijas valstij kā vienīgajam *Sabiedrības* kapitāla īpašniekam ir tiesības pieņemt lēmumus, kas saistīti ar *Sabiedrības* kapitāla palielināšanu, samazināšanu, dividenžu izmaksu vai novirzīšanu *Sabiedrības* attīstībai.

Kapitāla pārvaldības kontekstā *Sabiedrība* izvērtē aizņemtā kapitāla attiecību pret kopējo kapitālu. *Sabiedrības* finanšu risku pārvaldības politika nenosaka minimālo vai maksimālo apmēru šim rādītājam. Noslēgtajos kredītlīgumos ar bankām ir noteikti finanšu rādītāji, kurus *Sabiedrībai* jāievēro līguma darbības laikā, ja rādītāji netiek izpildīti, tad, gatavojot gada pārskatu, tiek saņemtas vēstules no bankām, ka aizdevējs neprasīs atmaksāt naudas līdzekļus ātrākā periodā. Sastādot īstermiņa un ilgtermiņa finanšu plānu un budžetu, *Sabiedrība* ņem vērā banku izvirzītos finanšu nosacījumus attiecībā uz aizņemtā kapitāla attiecību pret kopējo kapitālu.

(EUR)

	31.12.2022.	31.12.2021.
Aizņēmumi no kredītiestādēm un citi aizņēmumi	90 556 751	120 615 523
Kreditoru parādi (ieskaitot nodokļus)	59 091 302	53 755 710
Pārējās saistības	285 608 103	270 717 008
Kopējās saistības	435 256 156	445 088 241
Pašu kapitāls	351 235 052	351 235 052
Kopā saistības un pašu kapitāls	786 491 208	796 323 293
Aizņemtā kapitāla attiecība pret kopējo kapitālu	55%	56%
Pašu kapitāla attiecība pret kopējām saistībām	81%	79%

34. FINANŠU AKTĪVU UN SAISTĪBU ANALĪZE SADALĪJUMĀ PA VALŪTĀM

Nākamā tabula atspoguļo *Sabiedrības* finanšu instrumentus pa valūtām:

2022. GADA 31. DECEMBRĪ	EUR	USD EUR	CHF UN CITAS VALŪTAS EUR	KOPĀ EUR
Pircēju, pasūtītāju parādi un pārējie debitori, izņemot avansus	54 403 660	-	874 706	55 278 366
Nauda un naudas ekvivalenti	58 067 216	3 657	945 467	59 016 340
Kopā finanšu aktīvi	112 470 876	3 657	1 820 173	114 294 706
Aizņēmumi no kredītiestādēm	90 556 751	-	-	90 556 751
Parādi piegādātājiem, darbuzņēmējiem un pārējie kreditori, izņemot avansus	32 469 346	-	2 892 806	35 362 152
Kopā finanšu saistības	123 026 097	-	2 892 806	125 918 903

2021. GADA 31. DECEMBRĪ	EUR	USD EUR	CHF UN CITAS VALŪTAS EUR	KOPĀ EUR
Pircēju, pasūtītāju parādi un pārējie debitori, izņemot avansus	74 909 955	-	2 134 425	77 044 380
Nauda un naudas ekvivalenti	33 118 514	3 121	2 976 624	36 098 259
Kopā finanšu aktīvi	108 028 469	3 121	5 111 049	113 142 639
Aizņēmumi no kredītiestādēm	120 615 523	-	-	120 615 523
Parādi piegādātājiem, darbuzņēmējiem un pārējie kreditori, izņemot avansus	26 948 656	4	1 473 023	28 421 683
Kopā finanšu saistības	147 564 179	4	1 473 023	149 037 206

35. KAPITĀLIEGULDĪJUMU SAISTĪBAS

Sabiedrība plāno arī nākamajā pārskata gadā veikt kapitālieguldījumus pamatlīdzekļos un nemateriālajos ieguldījumos, no tiem būtiskākie noslēgtie, bet vēl nepabeigtie līgumi:

DARĪJUMU PARTNERA NOSAUKUMS, LĪGUMA PRIEKŠMETS	LĪGUMA DATUMS	LĪGUMA IZPILDES TERMIŅŠ	LĪGUMA SUMMA EUR
Pilnsabiedrība "BMGS - FIMA": Paaugstināto platformu būvniecība dzelzceļa līnijā Rīga - Jelgava	29.07.2021.	29.12.2023.	6 283 759
Pilnsabiedrība "BMGS – FIMA": Paaugstināto platformu būvniecība dzelzceļa līnijā Rīga - Tukums II	29.07.2021.	13.12.2023.	5 394 040
Pilnsabiedrība "BMGS – FIMA": Paaugstināto platformu būvniecība dzelzceļa līnijā Rīga – Krustpils	29.07.2021.	31.12.2023.	8 872 174
Pilnsabiedrība "BMGS – FIMA": Paaugstināto platformu būvniecība dzelzceļa līnijā Zemitāni - Skulte (Kalgale-Skulte)	29.07.2021.	29.12.2023.	6 832 740
Pilnsabiedrība "BMGS – FIMA": Paaugstināto platformu būvniecība dzelzceļa līnijā Zemitāni - Skulte (Zemitāni-Vecāķi, Alfa)	30.07.2021.	31.12.2023.	6 929 832
Leonard Weiss OU: Nožogojumu un gājēju pāreju ierīkošana dzelzceļa infrastruktūras objektos – būvniecība	22.08.2022.	31.10.2023.	4 070 203
Pilnsabiedrība Fima Group: Vienotās informatīvās apziņošanas un videonovērošanas sistēmu ieviešana	12.05.2022.	30.12.2023.	5 222 999
PA BMGS-FiMA-ASTOM: Dzelzceļa infrastruktūras modernizācija vilcienu kustības ātruma paaugstināšanai: būvniecība	15.09.2022.	31.12.2023.	57 938 490

Pārskata gadā nav būtisku apstiprinātu darījumu, par kuriem nav noslēgti līgumi.

Pamatlīdzekļu izveidošana un nepabeigtās celtniecības objektu izmaksas

(EUR)

NEPABEIGTĀS CELTNIECĪBAS OBJEKTU NOSAUKUMS	NEPABEIGTĀS CELTNIECĪBAS OBJEKTU ATLIKUMS 31.12.2022.	PLĀNOTĀS IZMAKSAS 2023.GADĀ	PLĀNOTS NODOT EKSPLOATĀCIJĀ
Rīgas dz. mezgla posma Sarkandaugava-Mangaļi-Ziemeļblāzma modernizācija	6 061 535	10 801 359	2023. gads
Digitālo radiosakaru ieviešana	1 830 632	4 790 000	2024. gads
Dzelzceļa staciju, tehnoloģisko ēku un ārējo inženiertīklu kapitālais remonts, apkures sistēmu maiņa	1 123 576	1 724 000	2023. gads
Garsliežu nomaiņa pret jaunām sliedēm	689 348	400 000	2023. gads
IT tehnoloģiju attīstība	529 413	985 000	2023. gads
Dzelzceļa pasažieru infrastruktūras modernizācija	432 470	42 315 430	2023. gads
(CINEA) APOVS nomaiņa un OPVS izveide	338 844	1 891 049	2024. gads
Pārējie projekti	751 783	67 711 118	2023.-2024. gads
Kopā	11 757 601	130 617 956	x

36. NODOKĻU IESPĒJAMĀS SAISTĪBAS

Nodokļu institūcijas var jebkurā brīdī veikt grāmatvedības uzskaites revīziju trīs gadu laikā pēc taksācijas gada un papildus aprēķināt nodokļu saistības un soda naudas. *Sabiedrības Vadībai* nav zināmi apstākļi, kas varētu radīt iespējamās būtiskas saistības nākotnē.

37. NĀKOTNES NOMAS IEŅĒMUMI

Operatīvās nomas ieņēmumi 2022. gadā ir 3 316 729 EUR. Operatīvās nomas ieņēmumus laika periodā no 1 līdz 5 gadiem plānots saņemt 2022. gada apjomā.

38. SABIEDRĪBĀ NODARBINĀTO PERSONU SKAITS

Vidējais *Sabiedrībā* nodarbināto personu skaits 2022. gadā ir 4 037 (2021. gadā – 4 526).

39. DARĪJUMI AR SAISTĪTĀM PERSONĀM

Sabiedrībai ir darījumi ar Satiksmes ministriju (*Sabiedrības* 100% akciju turētājs) un citām komercsabiedrībām, kuru akcijas pieder valstij. Lielākie darījumi ir ar AS "Pasažieru vilciens" (maksa par minimālo piekļuves pakalpojumu kompleksu, elektroenerģijas sadale un tirdzniecība, telpu noma, abonentu biļešu iegāde) par 17 614 tūkst. EUR (2021. gadā – 13 743 tūkst. EUR) un VAS "Latvenergo" (elektroenerģijas iegāde) par 20 029 tūkst. EUR (2021. gadā – 8 566 tūkst. EUR). Savstarpējie darījumi ir saistīti ar attiecīgo pušu pamatdarbībām.

Darījumi ar meitas sabiedrībām:

(EUR)

DARĪJUMA PARTNERIS	2022		2021	
	PRECES/PAKALPOJUMI PĀRDOTAS/SNIEGTI	PIRKTAS/SAŅEMTI	PRECES/PAKALPOJUMI PĀRDOTAS/SNIEGTI	PIRKTAS/SAŅEMTI
SIA "LDZ CARGO"	71 789 865	8 088 983	68 706 151	8 413 016
SIA "LDZ ritošā sastāva serviss"	3 012 821	4 996 369	3 365 851	2 401 943
SIA "LDZ infrastruktūra"	122 914	402 605	538 359	1 441 074
SIA "LDZ apsardze"	481 610	4 079 650	475 552	4 392 824
AS "LatRailNet"	144 786	1 387	142 845	-
SIA "LDZ Loģistika"	355 666	26 110	300 652	60 750
SIA "Rīgas Vagonbūves uzņēmums "Baltija""	3 136	-	3 353	-
Kopā	75 910 798	17 595 104	73 532 763	16 709 607

Radniecīgo sabiedrību parādi:

(EUR)

MEITAS SABIEDRĪBA	31.12.2022.	31.12.2021.
Īstermiņa parādi		
SIA "LDZ CARGO"	3 354 366	4 688 124
SIA "LDZ ritošā sastāva serviss"	4 581 745	5 799 837
SIA "LDZ infrastruktūra"	-	16 197
SIA "LDZ apsardze"	42 152	33 462
AS "LatRailNet"	8 556	6 726
SIA "LDZ Loģistika"	29 211	27 800
SIA "Rīgas Vagonbūves uzņēmums "Baltija""	-	331
Kopā	8 016 030	10 572 477
<i>no tiem izveidojušies pārskata gada decembrī</i>	<i>3 797 059</i>	<i>5 055 985</i>
Ilgtermiņa aizdevumi		
SIA "LDZ ritošā sastāva serviss"	17 357 499	23 826 503

Parādi radniecīgajām sabiedrībām:

(EUR)

MEITAS SABIEDRĪBA	31.12.2022.	31.12.2021.
SIA "LDZ CARGO"	1 391 752	1 347 045
SIA "LDZ apsardze"	536 875	811 391
SIA "LDZ ritošā sastāva serviss"	683 894	482 854
SIA "LDZ infrastruktūra"	-	80 089
SIA "LDZ Loģistika"	-	13 250
Kopā*	2 612 521	2 734 629
<i>no tiem izveidojušies pārskata gada decembrī</i>	<i>1 853 792</i>	<i>2 221 109</i>
*t.sk. nomas saistības radniecīgām sabiedrībām	16 438	49 928
- <i>ilgtermiņa saistības</i>	-	16 438
- <i>īstermiņa saistības</i>	16 438	33 490

40. DARBĪBAS TURPINĀŠANA

Ārējie faktori, kas saistīti ar ģeopolitisko situāciju, karu Ukrainā un noteiktajām starptautiskajām ekonomiskajām sankcijām pret Krieviju un Baltkrieviju, kā arī koronavīrusa COVID-19 pandēmijas sekas liecina, ka situācija, kas saistīta ar kravu pārvadājumu apjomiem, nākotnē būtiski neuzlabosies.

Pēc 2022. gada 24. februārī notikušā Krievijas iebrukuma Ukrainā pret Krieviju un Baltkrieviju tiek vērstas plašas ekonomiskās un politiskās sankcijas. Sankcijām bija būtiska ietekme uz *Sabiedrības* darbību, jo bija nepieciešams pārskatīt iekšējos sankciju pārvaldības procesus, kā arī novirzīt papildus resursus sankciju pārbaudēm, veicot gan sadarbības partneru, gan pārvadāto kravu pārbaudes.

Ņemot vērā *Sabiedrības* sadarbību ar Krievijas un Baltkrievijas sadarbības partneriem, kā arī tā darbības specifiku, karadarbība Ukrainā neapšaubāmi atstāja un turpinās atstāt iespaidu uz *Sabiedrības* darbību gan 2023. gadā, gan turpmāk. Līdz šim spēkā esošie ierobežojumi nav radījuši būtiskus tūlītējus zaudējumus *Sabiedrībai*, tomēr ir grūti paredzēt iespējamo papildus sankciju ietekmi uz *Sabiedrības* darbību nākotnē. Ievērojot ar sankcijām saistītos riskus, ir veikti sekojoši pasākumi:

1) Lai mazinātu riskus, kas saistīti ar šobrīd spēkā esošajām sankcijām pret finanšu institūcijām, esam apzinājuši visus *Sabiedrības* klientus un sadarbības partnerus ar norēķinu kontiem sankciju sarakstos iekļautajās finanšu institūcijās, sazinoties ar šiem klientiem un lūdzot mainīt norēķiniem izmantoto banku, pretējā gadījumā pārtraucot sadarbību.

2) Vērtējot riskus, kas saistīti ar būtiski paplašinātiem sektorālo sankciju sarakstiem, *Sabiedrība* pastiprināja kravu pārbaudes procedūras, pastiprināti vērtējot kravu veidus un to atbilstību noteiktajām sektorālajām sankcijām.

3) Visas sankciju sarakstos iekļautās personas ir atspoguļotas *Sabiedrības* uzturētajā informācijas sistēmā (IS) Sankcijas, kas nodrošina visu klientu un sadarbības partneru ikdienas automātisku pārbaudi uz sakrītību ar sankcionēto personu sarakstiem. IS Sankcijas saraksti tiek atjaunoti katru dienu, automātiski sazinoties ar oficiālajām vietnēm, kas uztur ziņas par Latvijas Republikas, Eiropas Savienības, ANO un OFAC sankcijām.

4) 2023. gadā turpinās darbs pie IS Sankcijas pilnveidošanas, kā arī pie sankciju jomas stiprināšanas *Sabiedrībā*, veicot virkni tehnisku uzlabojumu, kā arī izveidojot *Sabiedrības* ietvaros atsevišķu par sankciju pārbaudi atbildīgu Sankciju pārbaudes daļu un pastiprinot informācijas apmaiņu par sankciju pārbaudēm koncerna ietvaros.

Sabiedrības Vadība apzinās nenoteiktību, kas saistīta ar turpmāku situācijas attīstību, un arī turpmāk ik dienas sekos līdzi notikumu attīstībai, kā arī to iespējamai ietekmei uz *Sabiedrības* darbību.

Tomēr, neskatoties uz sarežģīto situāciju, *Latvijas dzelzceļa Vadība* ir pārliecināta, ka finanšu pārskatu sagatavošanā ir piemērojams darbības turpināšanas princips, kas pamatots ar uzsākto jaunā *Koncerna* biznesa modeļa īstenošanu, krīzes plāna izpildi un organizatorisko un tehnoloģisko procesu pārskatīšanu, kas ir rezultējies un arī turpmāk rezultēsies izmaksu samazināšanā, un nepieciešamā valsts līdzekļu finansējuma saņemšanu par 2022. gadu Daudz gadu līguma "Par VAS "Latvijas dzelzceļš" pārvaldīšanā esošās publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras uzturēšanas un attīstības plānošanu un finansēšanu", kurš ir noslēgts starp VAS "Latvijas dzelzceļš" un Satiksmes ministriju, ietvaros. Turklāt, 2023. gadā turpināsies darbs pie jaunā *Koncerna* biznesa modeļa un *Sabiedrības* vidēja termiņa darbības stratēģijas līdz 2025. gadam īstenošanas. Norit darbs ar Satiksmes ministriju pie jauna līguma par VAS "Latvijas dzelzceļš" pārvaldīšanā esošās publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras uzturēšanas un attīstības plānošanu un finansēšanu sagatavošanas, jo līdz šim spēkā esošais Daudz gadu līgums zaudēja spēku 2022. gada 31. decembrī.

Sabiedrības galvenais uzdevums ir nodrošināt valsts publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras pārvaldīšanu un drošus, augstas kvalitātes un efektīvus dzelzceļa un loģistikas pakalpojumus Latvijas valsts un tautsaimniecības interesēs.

2022. gadā nepieciešamais finanšu līdzsvara nodrošināšanas finansējums atzīts ieņēmumu sastāvā saskaņā ar 20. SGS "Valsts atbalsts" minētajiem atzīšanas principiem. Šie principi nosaka valsts dotācijas atzīšanu tajā brīdī, kad pastāv pamatota pārliecība par nosacījumu, kas saistīti ar dotācijas saņemšanu, izpildi. Turklāt dotācijas, kas attiecas uz izmaksu segšanu, ir atzīstamas tajā periodā, kad notikušas izmaksas, pie nosacījuma, ka pastāv pamatota pārliecība par dotācijas saņemšanu nākotnē.

Kritēriji, lai *Sabiedrība* saņemtu finanšu līdzsvara maksājumu, ir Daudz gadu līgumā paredzēto finanšu līdzsvara nosacījumu neizpilde. Nemot vērā to, ka 2022. gadā *Sabiedrība* neizpildīja Daudz gadu līgumā paredzētos finanšu līdzsvara nosacījumus, attiecīgi izpildījās kritēriji Daudz gadu līgumā paredzēto finanšu līdzsvara maksājumu saņemšanai.

Ar mērķi uzskatāmi parādīt finanšu pārskatā kopējo atzīto finanšu līdzsvara maksājumu *Sabiedrības* Apvienoto ienākumu pārskatā tiek uzrādīta papildu kolonna "2022. gada rezultāts pirms finanšu līdzsvara maksājumiem" un kolonna "2021. gada rezultāts pirms finanšu līdzsvara maksājumiem". Šīs informācijas atklāšanu neparedz Starptautisko finanšu pārskatu standartu (SFPS) prasības, un tā sniegta kā papildu rādītājs, ar mērķi izpildīt Daudz gadu līguma prasības par informācijas atklāšanu finanšu pārskatos attiecībā uz *Sabiedrības* pārskata gada peļņu vai zaudējumiem.

Lai arī pastāv pārliecība par finanšu līdzekļu saņemšanu, pastāv nenoteiktība attiecībā uz *Sabiedrībai* nepieciešamo papildu finanšu līdzekļu saņemšanas laiku. Šī nenoteiktība attiecas gan uz līdzekļiem, lai kompensētu dzelzceļa infrastruktūras uzturēšanas un atjaunošanas izmaksas pilnā apmērā sabiedriskā transporta pakalpojumu nodrošināšanai visa 2023. gada laikā, gan uz līdzekļiem *Latvijas dzelzceļa* finanšu līdzsvara nodrošināšanai.

Neskatoties uz šo nenoteiktību, *Latvijas dzelzceļa Vadība* uzskata, ka finanšu pārskatu sagatavošanā ir piemērojams darbības turpināšanas princips, kas pamatots *Latvijas dzelzceļa* stratēģijas un rīcības plāna apstiprināšanu, ar jaunā *Koncerna* biznesa modeļa īstenošanu, un organizatorisko un tehnoloģisko procesu pārskatīšanu, kas rezultēsies izmaksu samazināšanā nākotnē. *Latvijas dzelzceļa* galvenais uzdevums ir nodrošināt valsts publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras pārvaldīšanu un drošus, augstas kvalitātes un efektīvus dzelzceļa un loģistikas pakalpojumus valsts, sabiedrības un Latvijas tautsaimniecības interesēs, līdz ar to uzskatām, ka Daudz gadu līguma nosacījumu izpilde netiks kavēta. Līdz ar to finanšu pārskati ir sagatavoti, piemērojot

darbības turpināšanas principu, un tajos nav veikti labojumi, tai skaitā aktīvu un saistību pārvērtēšana, kas varētu būt nepieciešami, ja pārskatu sagatavošanā netiktu piemērots darbības turpināšanas princips.

41. NOTIKUMI PĒC PĀRSKATA GADA BEIGĀM

2023. gada janvārī atbilstoši Ministru kabineta 21.12.2022. rīkojumam Nr. 965 samaksāts nodokļu parāds par atliktajām valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām 11 milj. EUR apmērā, kam 2020. gadā Valsts ieņēmumu dienests piešķīra termiņa pagarinājumu uz trīs gadiem valsts izstrādātā atbalsta mehānisma COVID-19 izraisīto seku kompensācijai ietvaros.

Papildus jānorāda, ka atbilstoši 2022. gada 12. janvāra Ministru kabineta rīkojumam Nr.13 *"Par valsts akciju sabiedrības "Latvijas dzelzceļš" izšķirošās ietekmes un līdzdalības izbeigšanu sabiedrībā ar ierobežotu atbildību "LDZ infrastruktūra" un valsts akciju sabiedrības "Latvijas dzelzceļš" netiešas izšķirošās ietekmes izbeigšanu sabiedrībā ar ierobežotu atbildību "Rīgas Vagonbūves Uzņēmums "Baltija"" un sabiedrības ar ierobežotu atbildību "LDZ ritošā sastāva serviss" līdzdalības un tiešas izšķirošās ietekmes izbeigšanu sabiedrībā ar ierobežotu atbildību "Rīgas Vagonbūves Uzņēmums "Baltija""*. SIA "LDZ infrastruktūra" likvidācija 2022. gada 31. decembrī nav reģistrēta Uzņēmumu reģistrā, jo turpinās decembrī nodotās mantas pārreģistrācija valsts reģistros, attiecīgi 2023. gada sākumā paredzēts izbeigt VAS "Latvijas dzelzceļš" līdzdalību "LDZ infrastruktūra", to likvidējot.

Izņemot augstāk minēto, nav bijuši notikumi, kam būtu būtiska ietekme uz 2022. gada finanšu pārskatos uzrādīto informāciju.

Rīgā, datums skatāms laika zīmogā

Valdes priekšsēdētājs

R.Pļavnieks

Valdes locekle

V.Balode-Andrūsa

Gada pārskatu sagatavoja VAS "Latvijas dzelzceļš" Finanšu direkcija:
Finanšu direktors

R.Razums

Šis dokuments ir elektroniski parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu

NEATKARĪGA REVIDENTA ZIŅOJUMS

Neatkarīga revidenta ziņojums

Valsts akciju sabiedrības "Latvijas dzelzceļš" akcionāram

Mūsu atzinums

Mūsaprāt, pievienotajā gada pārskatā ietvertais finanšu pārskats, kas atspoguļots no 14. līdz 59. lappusei, sniedz patiesu un skaidru priekšstatu par VAS "Latvijas dzelzceļš" ("Sabiedrība") finanšu stāvokli 2022. gada 31. decembrī un Sabiedrības darbības finanšu rezultātiem un naudas plūsmu gadā, kas noslēdzās 2022. gada 31. decembrī, saskaņā ar Eiropas Savienībā apstiprinātajiem Starptautiskajiem finanšu pārskatu standartiem.

Ko mēs esam revidējuši

Sabiedrības finanšu pārskats ietver:

- apvienoto ienākumu pārskatu par gadu, kas noslēdzās 2022. gada 31. decembrī,
- pārskatu par finanšu stāvokli 2022. gada 31. decembrī,
- pašu kapitāla izmaiņu pārskatu par gadu, kas noslēdzās 2022. gada 31. decembrī,
- naudas plūsmu pārskatu par gadu, kas noslēdzās 2022. gada 31. decembrī, kā arī
- finanšu pārskata pielikumu, kas ietver nozīmīgus grāmatvedības uzskaites principus un citu paskaidrojošu informāciju.

Atzinuma pamatojums

Mēs veicām revīziju saskaņā ar Latvijas Republikā atzītajiem Starptautiskajiem revīzijas standartiem (SRS). Mūsu pienākumi, kas noteikti šajos standartos, ir turpmāk aprakstīti mūsu ziņojuma sadaļā Revidenta atbildība par finanšu pārskata revīziju.

Mēs uzskatām, ka mūsu iegūtie revīzijas pierādījumi dod pietiekošu un atbilstošu pamatojumu mūsu atzinumam.

Neatkarība

Mēs esam neatkarīgi no Sabiedrības saskaņā ar Starptautisko Profesionālu grāmatvežu ētikas kodeksu (ieskaitot starptautiskos neatkarības standartus), kuru izdevusi Starptautiskā grāmatvežu ētikas standartu padome (SGESP kodekss), un Revīzijas pakalpojumu likumā iekļautajām ētikas prasībām, kas ir spēkā attiecībā uz mūsu veikto finanšu pārskatu revīziju Latvijas Republikā. Mēs esam izpildījuši mūsu citus ētikas pienākumus saskaņā ar SGESP kodeksu un Revīzijas pakalpojumu likumā iekļautās ētikas prasības.

Ziņošana par citu informāciju, tai skaitā Vadības ziņojumu

Vadība ir atbildīga par citu informāciju. Cita informācija ietver Vadības ziņojumu (tai skaitā Nefinanšu paziņojumu), kas sniegts pievienotajā gada pārskatā no 3. līdz 13. lappusei, bet tā neietver finanšu pārskatu un mūsu revidenta ziņojumu par to.

Mūsu atzinums par finanšu pārskatu neattiecas uz gada pārskatā ietverto citu informāciju.

Saistībā ar finanšu pārskata revīziju mūsu pienākums ir iepazīties ar augstāk norādīto citu informāciju un, to darot, izvērtēt, vai šī cita informācija būtiski neatšķiras no finanšu pārskata informācijas vai no mūsu zināšanām, kuras mēs ieguvām revīzijas gaitā, un vai tā nesatur cita veida būtiskas neatbilstības.

Attiecībā uz Vadības ziņojumu mēs arī veicām procedūras atbilstoši Revīzijas pakalpojumu likuma prasībām. Šīs procedūras ietver izvērtējumu par to, vai Vadības ziņojums ir sagatavots saskaņā ar Gada pārskatu un konsolidēto gada pārskatu likuma prasībām.

PricewaterhouseCoopers SIA
Kr. Valdemāra iela 21-21, Rīga, LV-1010, Latvia, LV40003142793
T: +371 6709 4400, F: +371 6783 0055, www.pwc.lv

NEATKARĪGA REVIDENTA ZIŅOJUMS

Pamatojoties uz mūsu revīzijas ietvaros veiktajām procedūrām, mūsaprāt, visos būtiskajos aspektos:

- Vadības ziņojumā (tai skaitā Nefinanšu paziņojumā) sniegtā informācija par pārskata gadu, par kuru ir sagatavots finanšu pārskats, atbilst finanšu pārskatam, un
- Vadības ziņojums ir sagatavots saskaņā ar Gada pārskatu un konsolidēto gada pārskatu likuma prasībām.

Papildus tam, ņemot vērā revīzijas laikā gūtās ziņas un izpratni par Sabiedrību un tās darbības vidi, mums ir pienākums ziņot, ja mēs esam konstatējuši būtiskas neatbilstības citā informācijā. Mūsu uzmanības lokā nav nonācis nekas, par ko šai sakarā būtu jāziņo.

Vadības un personu, kurām uzticēta Sabiedrības pārvaldība, atbildība par finanšu pārskatu

Vadība ir atbildīga par šī finanšu pārskata, kas sniedz patiesu un skaidru priekšstatu saskaņā ar Eiropas Savienībā apstiprinātajiem Starptautiskajiem finanšu pārskatu standartiem, sagatavošanu un par tādu iekšējo kontroli, kādu vadība uzskata par nepieciešamu, lai nodrošinātu finanšu pārskata, kas nesatur ne krāpšanas, ne kļūdu izraisītas būtiskas neatbilstības, sagatavošanu.

Sagatavojot finanšu pārskatu, vadības pienākums ir izvērtēt Sabiedrības spēju turpināt darbību, pēc nepieciešamības atbilstoši skaidrot apstākļus saistībā ar Sabiedrības spēju turpināt darbību un piemērot darbības turpināšanas principu, ja vien vadība neplāno likvidēt Sabiedrību vai pārtraukt tās darbību, vai arī tai nav citas reālas alternatīvas Sabiedrības likvidēšanai vai darbības pārtraukšanai.

Personas, kurām uzticēta Sabiedrības pārvaldība, ir atbildīgas par Sabiedrības finanšu pārskata sagatavošanas pārraudzību.

Revidenta atbildība par finanšu pārskata revīziju

Mūsu mērķis ir iegūt pietiekamu pārliecību par to, ka finanšu pārskats kopumā nesatur kļūdu vai krāpšanas izraisītas būtiskas neatbilstības, un izsniegt revidentu ziņojumu, kurā izteikts atzinums. Pietiekama pārliecība ir augsta līmeņa pārliecība, bet tā negarantē, ka, revīzijā, kas veikta saskaņā ar SRS, vienmēr tiks atklāta būtiska neatbilstība, ja tāda pastāv. Neatbilstības var rasties krāpšanas vai kļūdu rezultātā, un tās ir uzskatāmas par būtiskām, ja var pamatotī paredzēt, ka tās katra atsevišķi vai visas kopā varētu ietekmēt saimnieciskos lēmumus, ko lietotāji pieņem, balstoties uz šo finanšu pārskatu.

Veicot revīziju saskaņā ar SRS, visa revīzijas procesa gaitā mēs izdarām profesionālus spriedumus un ievērojam profesionālo skepsi. Mēs arī:

- Identificējam un izvērtējam riskus, ka finanšu pārskatā varētu būt krāpšanas vai kļūdu dēļ radušās būtiskas neatbilstības, izstrādājam un veicam revīzijas procedūras šo risku mazināšanai, kā arī iegūstam revīzijas pierādījumus, kas sniedz pietiekamu un atbilstošu pamatojumu mūsu atzinumam. Risks, ka netiks atklātas krāpšanas rezultātā radušās būtiskas neatbilstības, ir augstāks, nekā kļūdu izraisītām būtiskām neatbilstībām, jo krāpšana var ietvert slepenas norunas, dokumentu viltošanu, ar nodomu neuzrādīt informāciju, nepatiesi uzrādīt informāciju vai iekšējās kontroles pārkāpumus.
- Iegūstam izpratni par iekšējo kontroli, kas ir būtiska revīzijas veikšanai, lai izstrādātu konkrētajiem apstākļiem atbilstošas revīzijas procedūras, bet nevis, lai sniegtu atzinumu par Sabiedrības iekšējās kontroles efektivitāti.
- Izvērtējam pielietoto grāmatvedības uzskaites politiku atbilstību un grāmatvedības aplēšu un attiecīgās vadības uzrādītās informācijas pamatotību.
- Izdarām secinājumu par vadības piemērotā darbības turpināšanas principa atbilstību, un, pamatojoties uz iegūtajiem revīzijas pierādījumiem, par to, vai pastāv būtiska nenoteiktība attiecībā uz notikumiem vai apstākļiem, kas var radīt nozīmīgas šaubas par Sabiedrības

NEATKARĪGA REVIDENTA ZIŅOJUMS

spēju turpināt darbību. Ja mēs secinām, ka būtiska nenoteiktība pastāv, revidenta ziņojumā tiek vērsta uzmanība uz finanšu pārskatā sniegto informāciju par šiem apstākļiem, vai ja šāda informācija nav sniegta, mēs sniedzam modificētu atzinumu. Mūsu secinājumi ir pamatoti ar revīzijas pierādījumiem, kas iegūti līdz revidenta ziņojuma datumam. Tomēr nākotnes notikumu vai apstākļu ietekmē Sabiedrība savu darbību var pārtraukt.

- Izvērtējam vispārēju finanšu pārskata izklāstu, struktūru un saturu, ieskaitot pielikumā atklāto informāciju, un to, vai finanšu pārskats patiesi atspoguļo pārskata pamatā esošos darījumus un notikumus.

Mēs ziņojam personām, kurām uzticēta Sabiedrības pārvaldība, tostarp par plānoto revīzijas apjomu un laiku un par svarīgiem revīzijas novērojumiem, ieskaitot būtiskus iekšējās kontroles trūkumus, kurus mēs identificējam revīzijas laikā.

PricewaterhouseCoopers SIA
Zvērinātu revidentu komercsabiedrība
Licence Nr. 5

Ilandra Lejiņa
Valdes locekle
Atbildīgā zvērinātā revidente
Sertifikāts Nr. 168

Rīga, Latvija
2023. gada 14. martā

Neatkarīga revidenta ziņojums parakstīts elektroniski ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu.